

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์
พื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม
อำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์

อุกฤษ ทุนประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรี
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**THE DEVELOPMENT OF INSTRUCTIONAL HANDOUTS
FOR FUNDAMENTAL CLASSIC GUITAR SKILL APPLYING
FOLK WISDOM OF RUM WONG YORN YOOK
SONG FOR MATTHAYOM 4th**

UKKRIT THUNPRASERT

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements

for Master of Arts in Music

Academic Year 2015

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง การพัฒนาเอกสารเอกสารประกอบการสอน รายวิชาปฏิบัติคดี
คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวง
ย้อนยุค สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
หล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

ชื่อผู้วิจัย อุกฤษ ทุนประเสริฐ
สาขาวิชา ดนตรี

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โคม สว่างอารมณ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันธิศิริ

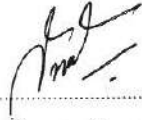
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดมหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โคม สว่างอารมณ์)

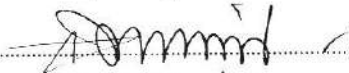
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันธิศิริ)

กรรมการ

(ดร.อนุรักษ์ บุญแจ่ม)

กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ธีระพันธ์ อ่อนถ้วน)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตาร คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อน ยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม จังหวัด เพชรบูรณ์
ชื่อผู้วิจัย	อุกฤษ ทุนประเสริฐ
สาขาวิชา	ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตาร
คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มี
ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อน และหลังเรียนของนักเรียน
ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ นักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคมจำนวน 30 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เอกสาร
ประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลง
รำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน
สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19 /83.22
ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 / 80 ที่ได้ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียนหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชา
ปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : เอกสารประกอบการสอน ปฏิบัติคีตารคลาสสิก ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Title **The Development of Instructional Handouts for Fundamental Classic Guitar Skill Applying Folk Wisdom of Rum Wong Yorn Yook Song for Matthayom 4th**

Author **Ukkrit Thunprasert**

Program **Music Education**

Major Advisor **Associate Professor Dr.Manas Wattanachaiyot**

Co-advisor **Assistant Professor Banjong Cholwirot**

academic Year **2015**

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop the instructional handouts for fundamental classic guitar skill applying folk wisdom of rum wong Yorn yook song for Matthayom 4th on basis of 80/80 criteria and 2) compare learning achievement between before and after using the development instructional handouts. The research sample included 30 Mathayom Suksa 4 students who were studying in the first semester, 2012 academic year at Lomkao Pittayakom School. The research instruments were handout on instructional handouts for fundamental classic guitar skill applying folk wisdom of rum wong Yorn yook song, and pre-test and post-test. Data was statistically analyzed in percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The findings revealed as follows:

1. The efficiency of handout on the development instructional the development of Instructional handouts for fundamental classic guitar skill applying folk wisdom of rum wong yorn yook Song for matthayom 4th weasured 85.19.34/ 83.22, which was higher than the criteria of 80/80.

2. The studying learning achievement after learning through the development handouts was higher at significance level . 05.

Keywords: Handouts, Classic Guitar Skill, Folk Wisdom.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ประสบความสำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ มนัส วัฒนไชยศผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง ที่ให้คำแนะนำดูแลเอาใจใส่ตรวจแก้ไขอย่างละเอียด จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศูนย์ให้การศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์นี้แล้วเสร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทความรู้และช่วยเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จ การศึกษา ด้วยความเคารพอย่างสูง

อุกฤษ ทุนประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของเอกสารประกอบการสอน.....	8
ร่วางย้อนยุคกับงานภาคสนามเกี่ยวกับดนตรีศึกษา.....	22
จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี.....	30
แนวคิดการสอนดนตรี.....	33
เครื่องดนตรีที่ใช้ในงานวิจัย.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบ การสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิก โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	72
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบ การสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิก โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	73
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	90
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	92
ภาคผนวก ค ผลการประเมินเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติ กีตาร์คลาสสิกโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	96
ภาคผนวก ง แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจทั่วไปในด้าน การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก.....	102
ภาคผนวก จ แบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติ กีตาร์คลาสสิก.....	119
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างเอกสารประกอบการสอนการสอนรายวิชา ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกและแผนการจัดการเรียนรู้.....	131
ภาคผนวก ช แบบตอบรับวารสารเผยแพร่บทความวิจัย.....	237
ภาคผนวก ซ สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ.....	239
ประวัติผู้วิจัย.....	241

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เวลาเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนการกีตาร์คลาสสิก.....	67
2	ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนฯ การนำไปใช้จัดการเรียนการสอนจริง (Trial Run) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน.....	72
3	คะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (n = 30).....	73
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (n = 30).....	75

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2	รำมะนา.....	7
3	นึ่ง.....	7
4	กรับ.....	8
5	ส่วนประกอบกีตาร์.....	49
6	ขั้นตอนการสร้างเวลาเรียนในการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน การกีตาร์คลาสสิก.....	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่มี ต่อสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ วิถีชีวิต จึงสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ลักษณะนิสัย ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนภูมิปัญญาของผู้คนท้องถิ่นต่าง ๆ ในยุคสมัยต่างกัน ดังนั้น ดนตรีจึงเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างหนึ่งที่สามารถนำไปอ้างอิงได้ และนับได้ว่าเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าควรได้รับการบำรุงรักษา เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

ดนตรีสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงมีประโยชน์และช่วยพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกหลายประการ เช่น

1. ช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ปลดปล่อยอารมณ์ไม่ให้เครียด ผ่อนคลายอารมณ์ได้
2. ช่วยทำให้จิตใจสงบ และมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ โดยนำไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆ ให้เกิดประโยชน์
4. ช่วยเป็นสื่อกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีและใช้เป็นกิจกรรมทำร่วมกันของครอบครัวหรือเพื่อนฝูง เช่น การร้องเพลงและเต้นรำด้วยกัน

ผลงานทางดนตรีที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาโดยศิลปินในยุคแต่ละสมัย ซึ่งแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและศิลปินทั้งหลาย และบ่งบอกถึงควมมีอารยธรรมแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำชาติจึงมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และสืบทอดและพัฒนาให้คงอยู่ต่อไป เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป (ปัญญา คอทคอม, 2555)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ตั้งอยู่ในทวีปเอเชียได้รับการยอมรับจากนานาประเทศว่าอุดมสมบูรณ์ไปด้วยความหลากหลายทางชีวภาพมรดกทางวัฒนธรรม และความรู้ทางภูมิปัญญาการพัฒนาการศึกษาในระบบนำไปสู่ภาวะขาดสมดุลแห่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยซึ่งเป็นคุณค่าแห่งปัญญา เป็นภูมิธรรมแห่งแผ่นดินคู่กับคนไทยและสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตถูกกลืนไปมาก วัฒนธรรมพื้นบ้านภูมิปัญญาชาวบ้านที่เคยพัฒนามาใช้ให้เหมาะสมแก่สภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นอันแสดงออกมาในรูปของภาษา ขนบธรรมเนียม การละเล่น และวิธีการกินอยู่ถูกดูแลว่าโง่เขลาป่าเถื่อนไม่เท่าเทียมวัฒนธรรมจากเมืองกรุง ชาวบ้านในส่วนภูมิภาคได้รับอิทธิพลหลายรูปแบบโดยเฉพาะทางการศึกษาและสื่อมวลชน ก่อให้สูญเสียความภาคภูมิใจในพื้นที่วัฒนธรรมของตนเอง หมดความ

ภูมิใจในถิ่นกำเนิดและรกรากวัฒนธรรมของตน ซึ่งเท่ากับได้สูญเสียจิตวิญญาณบนพื้นฐานที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้ให้เป็นมรดกวัฒนธรรม คนจำนวนมากเหล่านี้เป็นมหาชนของประเทศที่มีสภาพไม่เป็นตัวของตัวเองอีกต่อไป ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่เคยยอมรับก็ไม่ยอมรับ อีกทั้งดูถูกว่าเป็นของโบราณเป็นของเก่าคร่ำครึไม่ทันสมัย (สกศ, 2541, น.36)

เป็นเวลากว่า 40 ปีแล้วที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนิน เยี่ยมอาณาประชาราษฎร์ทั่วทุกท้องถิ่น และได้ทรงหยั่งรู้ทุกข์สุขของประชาชนอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง โดยเฉพาะในเรื่องการทำมาหากินของประชาชนในช่วงเวลาอันต่อเนื่องยาวนานของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม เมื่อได้ทรงสดับปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ เป็นอันมากแล้ว ท้ายที่สุดจึงได้มีพระราชดำรัสเป็นเวลากว่าสิบปีมาแล้วว่า

"ประชาชนนั้นแหละเขามีความรู้ เขาทำงานมาหลายชั่วคนแล้วเขาทำกันอย่างดี เขามีความเฉลียวฉลาด เขารู้ว่าตรงไหนควรทำกิจกรรมเขารู้ว่าที่ไหนควรเก็บรักษา"

จากพระราชดำรัสนี้ แม้มิได้ทรงใช้คำว่า "ภูมิปัญญาชาวบ้าน" แต่โดยสาระสำคัญก็บ่งบอกชัดเจนแล้ว เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ พระราชดำรัสนี้เป็นการปลุกไทยทั้งชาติให้ตื่นตัวและตื่นรู้ ว่าชาวบ้านไทยมีปัญญามีความรู้ที่ควรแก่การยอมรับ และยกย่อง ผลต่อเนื่องสำคัญยิ่งก็คือชาวบ้านให้มาก คนในราชการไม่ควรสมมุติตนเองว่ารู้ดีกว่า ฉลาดกว่าในความเป็นจริง คนราชการได้ถูกทำให้ความสำคัญและพิจารณาความคิด ความเห็น และการตัดสินใจของชาวบ้านเพื่อประโยชน์สุขของชาวบ้านให้มากที่สุด

การอนุรักษ์และสืบทอดผลงานทางดนตรีมีหลายวิธี นักเรียนสามารถทำได้โดยวิธีง่ายๆ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าความเป็นมาของวงดนตรีประเภทต่างๆ ที่น่าสนใจ
 2. รวบรวมหรือจดบันทึกเกี่ยวกับผลงานทางดนตรีของศิลปินที่น่าสนใจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาหาความรู้ต่อไป
 3. ถ้ามีโอกาสให้ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับงานดนตรี เพื่อดูข้อมูลหรือเรื่องราวเกี่ยวกับดนตรีและวิวัฒนาการทางดนตรี
 4. เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี เช่น การแสดงดนตรี การจัดงานรำลึกถึงศิลปิน เป็นต้น
 5. ถ้ามีโอกาสได้เรียนดนตรีโดยเฉพาะดนตรีพื้นบ้านควรให้ความสนใจ และตั้งใจเรียนเพื่อสืบทอดงานดนตรีต่อไป
 6. ให้ความสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับดนตรีในท้องถิ่นของตน และท้องถิ่นอื่น
- สังคมทางดนตรีในแต่ละท้องถิ่น อาจจะไม่สามารถใช้รูปแบบที่ตายตัวได้เนื่องจาก ต่างพื้นที่มีความแตกต่างกันทั้งวัฒนธรรม ภาษา เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ผลที่ได้รับจึงต่างรูปแบบออกไป จึงเกิดเงื่อนไขในการขาดความสมดุลในระหว่างสังคมเมือง และชนบท

ภูมิปัญญา หมายถึง พื้นฐานความรู้ความสามารถ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรม ความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัว และดำรงชีพในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัว และดำรงชีพในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมา อันเป็นผลของการใช้สติปัญญาปรับตัวให้เข้ากับสภาพต่างๆ ในพื้นที่ที่กลุ่มชนเหล่านั้นตั้งถิ่นฐานอยู่ รวมทั้งได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับกลุ่มอื่น

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ในด้านต่างๆ ของการดำรงชีวิตของคนไทยที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อม ที่ประกอบด้วยแนวคิดในการแก้ปัญหาของตนเอง จนเกิดการหลอมรวมเป็นแนวความคิดสำหรับแก้ปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งสามารถพัฒนาความรู้ดังกล่าว แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา และการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามกาลเวลาภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีมากมายหลายแขนง แต่มักจะถูกมองว่าล้าหลัง คนบางกลุ่มจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญ และสืบสานกันมากนัก ส่วนใหญ่แล้วภูมิปัญญาท้องถิ่นมักสืบทอดบอกกล่าวกันเป็นการภายใน เช่น สูตรทำอาหาร หรือตำรับตำราต่างๆ ทำให้ไม่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป อาจจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น 10 ลักษณะ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) ได้ดังนี้ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับการศึกษาภูมิปัญญาประเภทนี้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากมีพื้นฐานทางความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกัน สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยซึ่งเกี่ยวกับความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักนั้น ได้มีส่วนสร้างสรรค์สังคม โดยการผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณี และพิธีกรรม เนื่องจากประเพณี และพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ฝังงอที่คนในท้องถิ่นสร้างขึ้นมา โดยเฉพาะเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจคนในสังคม ภูมิปัญญาประเภทนี้จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นอย่างมากดังจะเห็นได้จากประเพณี และพิธีกรรมที่สำคัญในประเทศไทยล้วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตของคนในสังคมแทบทั้งสิ้นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะต่างๆ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหลังจากนั้นได้สืบทอดโดยการพัฒนาอย่างไม่ขาดสายกลายเป็นศิลปะที่มีคุณค่าเฉพาะถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหาร และผักพื้นบ้าน นอกจากมนุษย์จะนำอาหารมาบริโภคเพื่อการอยู่รอดแล้ว มนุษย์ยังได้นำเทคนิคการถนอมอาหารและการปรุงอาหารมาใช้ เพื่อให้อาหารที่มีมากเกินไปความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานานซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังนำผักพื้นบ้านชนิดต่างๆ มาบริโภคอีกด้วย ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน การละเล่นถือว่าเป็นการผ่อนคลายโดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์ในการละเล่นที่ประดิษฐ์มาจากธรรมชาติซึ่งแสดง

ให้เห็นวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างกลมกลืน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของแต่ละภาคเราสามารถพบหลักฐานจากร่องรอยของศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏกระจายอยู่ทั่วไป เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคนิค ความคิด ความเชื่อของบรรพบุรุษเป็นอย่างดี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้ส่วนมากแสดงออกถึงความสนุกสนาน และยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคม ซึ่งมีส่วนแตกต่างกันออกไปตามโลกทัศน์ของคนในภาคต่างๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพร และตำรายาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในอดีต และถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นปัจจัยสี่ ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ หากได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตได้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรม เทคโนโลยี และสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้นถือเป็นการประดิษฐ์กรรม และหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ซึ่งปัจจุบันไม่ได้รับความสนใจในการพัฒนา และส่งเสริมภูมิปัญญาประเภทนี้เท่าที่ควร หากมีการเรียนรู้และสืบทอดความคิดเกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรม และหัตถกรรมให้แก่เยาวชน จะเป็นการรักษาภูมิปัญญาของบรรพชนได้อีกทางหนึ่ง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื่องจากคนไทยมีอาชีพที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำนา ทำไร่ จึงทำให้เกิดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในการดำรงชีวิตเพื่อแก้ปัญหาหรืออ่อนวอนเพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก และเพื่อเพิ่มผลิตผลทางการเกษตรดังจะเห็นได้จากพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเกษตรทั่วทุกภูมิภาคของไทย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการอนุรักษ์บทเพลงร่ำวงย้อนยุคจากกลุ่มผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ ที่กำลังจะหายสาบสูญไปจากประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมามีการใช้รูปแบบของดนตรีตะวันตกมาใช้ จากที่ผ่านมามีจะไม่เหมาะกับการเรียนการสอนในบ้าน จึงต้องการสร้างชุดการสอน เรื่อง การปฏิบัติคีตารคลาสสิกจากบทเพลงบ้านเรา เพื่อให้เกิดประโยชน์, เพื่อให้เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับคนไทยมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคดีศาลาศึกษาพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เรียนวิชาดนตรีพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2555

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคดีศาลาศึกษาพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์

ตัวแปรตาม ได้แก่

ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเชิงทดลอง ฉะนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ดังนี้ การวิจัยครั้งนี้ เพศ อายุ ความแตกต่างทางด้านพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และสภาพแวดล้อมของนักศึกษา ไม่เป็นตัวแปรที่นำมาศึกษา นักเรียนต้องฝึกฝนตนเองนอกตารางเรียนอย่างน้อย 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ศึกษาการสอนการปฏิบัติกีตาร์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ และบุคคลทั่วไปที่สนใจ
2. เป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของผู้เรียน และครูผู้สอนดนตรีให้ดีขึ้น รวมทั้งผลการวิจัยจะเป็นแรงกระตุ้นให้มีการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนในวิชาอื่นๆ มากขึ้น
3. ผลการวิจัยเป็นแนวทางนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาเอกสารการสอนในเรื่องอื่นๆ ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

เอกสารประกอบการสอน หมายถึง เอกสารที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาในรูปแบบของการประยุกต์ร่วมกับการปฏิบัติ อันประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบการฝึกการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน ซึ่งมีหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 6 การเรียนรู้รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

กีตาร์คลาสสิก หมายถึง เครื่องดนตรีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบในการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นักเรียน หมายถึง นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคมอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ประสิทธิภาพ หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานของเอกสารประกอบการสอนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือแบบฝึกหัดระหว่างเรียน โดยคิดเป็นค่าร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด

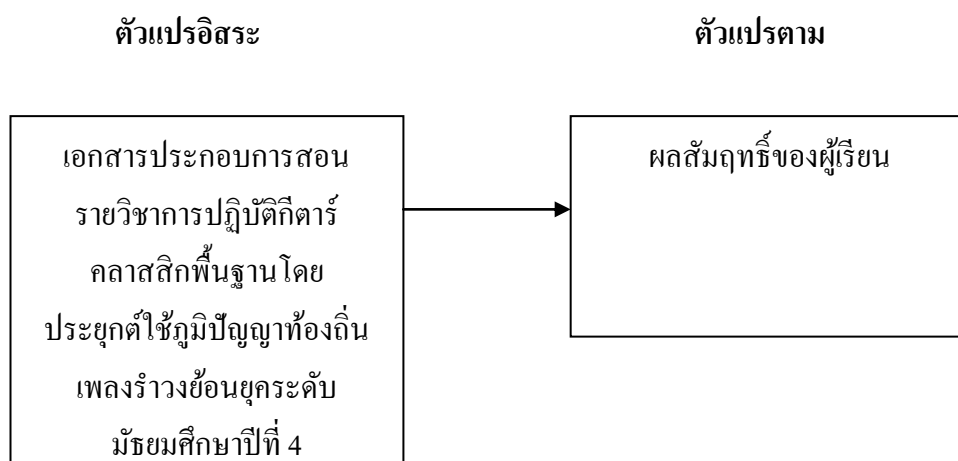
80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดที่ได้จากการประเมินผลหลังเรียน โดยคิดเป็นค่าร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังการเรียน ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถ การอ่านทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อความเข้าใจ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเอกสารประกอบการสอนคลาสสิกพื้นฐาน และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดที่จะสร้าง

เอกสารประกอบการสอนสามารถแก้ปัญหาในเรื่องการอ่านทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติของความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ว่า ผู้เรียนทุกคนไม่สามารถเรียนได้เท่าเทียมกันในระยะเวลาที่กำหนด จึงจำเป็นต้องใช้สื่อและนวัตกรรมการสอนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบความคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนา เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตศิลป์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทาง และความคิด ในการศึกษาโดยเรียบเรียงจากลำดับหัวข้อที่ศึกษา ดังนี้

1. ความหมายของเอกสารประกอบการสอน
2. ร่ำวงย้อนยุคกับงานภาคสนามเกี่ยวกับดนตรีศึกษา
3. จิตวิทยา และแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี
4. แนวคิดการสอนดนตรี
5. เครื่องดนตรีที่ใช้ในงานวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของเอกสารประกอบการสอน

1. ความหมายของเอกสารประกอบการสอน

ชัยศ เรืองสุวรรณ (2534) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เป็นการนำ ระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย มาใช้ในการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เอกสารประกอบการ สอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองโดยแบ่งออกเป็นหมวดๆ เอกสารประกอบการสอนประกอบด้วย คู่มือการใช้เอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน และการมอบหมายงาน หรือกิจกรรม

วิชัย คิสสระ (2539, น.154) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนว่า หมายถึง การจัดเรื่องลำดับขั้นตอนของเนื้อหาให้เป็นระบบ และรัดกุม ซึ่งมีคุณลักษณะที่ตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียนจนสมบูรณ์ในตัวเอง มีจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่เด่นชัด เพื่อให้ผู้เรียน สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียนได้ ภายในเวลาอันสั้น โดยกำหนดกิจกรรม เวลา และสื่อการ สอนได้อย่างชัดเจน เป็นกิจกรรมกลุ่มมากกว่ารายบุคคล มุ่งฝึกทักษะ และส่งเสริมการร่วมกิจกรรม จากสื่อ และยุทธวิธีที่มีหลายรูปแบบ โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ

บุญชม ศรีสะอาด (2539, น.95) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนว่า เอกสารประกอบการสอนคือ สื่อการเรียนหลายอย่างประกอบกันจัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด (Package) เรียกว่า สื่อประสม เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ธารีวรรณ (2533, น.157) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เอกสารประกอบการสอนเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อการสอนแบบประสม ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อเนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาใช้ในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งนิยมจัดสื่อการสอนประสมรวมไว้เป็นกล่อง หรือเป็นซอง หรือเป็นกระเป๋าแล้วแต่ผู้จะสร้างขึ้นอุปกรณ์ภายในเอกสารประกอบการสอนมักประกอบด้วย

1. อุปกรณ์ที่จะใช้สอนหรือเรียน
2. อุปกรณ์ส่งเสริมความเข้าใจ เช่น เกมเพื่อสนับสนุนเนื้อหา
3. อุปกรณ์วัดความก้าวหน้าของเด็ก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่นๆ (2523, น.113) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนไว้ว่าชุดการสอน คือ สื่อประสมประเภทหนึ่งที่ได้จากระบบการผลิต และการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในเอกสารประกอบการสอนประกอบไปด้วยคู่มือการใช้เอกสารประกอบการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา เช่น รูปภาพดารา ตำรา เอกสาร แผนภูมิ และบัตรคำ เป็นต้น

สมหญิง กลั่นศิริ (2525, น.58) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการสอนพอสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการสอน คือ ชุดของอุปกรณ์ต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเพื่อใช้สอน จะมีสื่อมากกว่า 1 ชุดขึ้นไป สื่อจะอยู่ในรูปของสื่อ-ประสม วัสดุอุปกรณ์และวิธีการนำมาบูรณาการ โดยใช้วิธีการจัดระบบเพื่อให้เอกสารประกอบการสอนแต่ละชุดมีประสิทธิภาพ เอกสารประกอบการสอนแต่ละชุดจะมีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จในตัวเอง เอกสารประกอบการสอนอาจจะอยู่ในแฟ้มหรือในกล่อง มีจำนวนเท่ากับหน่วยการสอนแต่ละวิชา เพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้

สุมานิน รุ่งเรืองธรรม (2526, น.112) ให้ความหมายไว้ในลักษณะเดียวกันคือ เอกสารประกอบการสอนหมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน และมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกัน และกัน หรือการนำระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยวิชา มาช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เอกสารประกอบการสอนนี้นิยมจัดไว้ในรูปของกล่องหรือซองเป็นหมวดๆ สำหรับสอนหัวข้อต่างๆ ในทุกวิชาเท่าที่จะทำได้โดยยึดหลักสูตรเป็นแนวในการพิจารณาจัดทำเอกสารประกอบการสอนแต่ละชุด

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528, น.291) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เอกสารประกอบการสอน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา และ วัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายไว้เป็นชุด (ใส่เป็นกล่อง หรือถุง หรือห่อ ก็ได้) เพื่อจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้

วาสนา ชาวหา (2525, น.139) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เป็นชุดการเรียน การสอนที่จัดโปรแกรมการเรียนสำหรับผู้เรียน เพื่อให้เรียนด้วยตนเองตามความสามารถ และความสนใจเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลให้มีพัฒนาการเรียนรู้ของตนไปให้ สุกขีดความสามารถโดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น

ยุพิน พิพิธกุล (2531, น.176) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนรายบุคคลว่า เป็นชุดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเอง ในเอกสารประกอบการสอนประกอบด้วย บัตร คำสั่ง บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด หรือบัตรพร้อมเฉลย ในเอกสารประกอบการสอน นั้นจะมีสื่อการเรียนการสอนไว้พร้อมเพื่อให้ผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนในเรื่องนั้นๆ

ประหยัด จิระวรพงษ์ (2529, น.244) ได้กล่าวไว้ว่า เอกสารประกอบการสอนหรือชุดการ เรียน คือ ชุดประสบการณ์ที่มีความสมบูรณ์อันมีระบบของสื่อประสมเป็นหลักการในการช่วยให้เกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ตามประสงค์

สุดัน และคนอื่น (Houston, et al., 1972, p.10-12) ให้ความหมายเอกสารประกอบการสอน ไว้ว่า ชุดการสอน คือ ชุดประสบการณ์ที่จัดไว้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามจุดมุ่งหมายโดยเฉพาะ

กูด (Good, 1973, p.306) เอกสารประกอบการสอน หมายถึง โปรแกรมทางการสอนทุกอย่าง ที่จัดไว้โดยเฉพาะมีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบข้อมูลที่บอกความเที่ยงตรง และมีการกำหนดความมุ่งหมายของการเรียนรู้ครบถ้วน เอกสารประกอบการสอนนี้ ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคน ได้ศึกษา และฝึกฝนตนเอง โดยครูเป็น ผู้แนะนำเท่านั้น

กอร์ดอน (Gordon, 1973, p.10) ได้ให้คำนิยามของเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เอกสาร ประกอบการสอนคือชุดของวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานได้แก่วัตถุประสงค์กิจกรรมการเรียน และการประเมินผล

จากความหมายของเอกสารประกอบการสอนที่ผู้รู้ได้ให้ความหมายไว้อาจสรุปได้ว่า เอกสาร ประกอบการสอน คือ ผลผลิตที่เกิดจากเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งผลผลิตออกมาในรูปของสื่อประสม ต่างๆ โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้อย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ มีประสิทธิภาพ มีการวัดผลการเรียนรู้ทันทีหลังจากเรียนจบในหน่วยนั้นๆ

แนวคิดทฤษฎีและจิตวิทยาที่นำมาใช้ในเอกสารประกอบการสอน

สกินเนอร์ (Burrhus. F, Skinner) ผู้คิดทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำขึ้น เขาเป็นนักการศึกษา และนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ซึ่งได้ศึกษาค้นคว้าทดลองทฤษฎีจนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในปี ค.ศ. 1950 สกินเนอร์ได้สร้างเครื่องมือช่วยสอนที่เรียนว่า บทเรียนสำเร็จรูป หรือ โปรแกรมการเรียนขึ้น และระบบการเรียนการสอนได้เป็นผลสำเร็จยิ่งขึ้น

หลักการเรียนรู้ของทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำเน้นการกระทำของผู้รับการทดลอง หรือผู้ที่เรียนรู้ มากกว่าสิ่งเร้าที่ผู้ทดลองหรือผู้สอนกำหนด กล่าวคือ เมื่อต้องการให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้จากสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราจะให้ผู้เรียนรู้เลือกพฤติกรรมเอง โดยไม่บังคับหรือบอกแนวทางการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วจึง “เสริมแรง” พฤติกรรมนั้นๆ ทันที เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำนั้น พฤติกรรม หรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับการเสริมแรง (Reinforcement) นั้นเอง

การเสริมแรงเป็นสิ่งเร้าใดที่ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแล้วมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก มีความคงทนถาวร เช่น การกอดคาน และจิกเป็นสี ของนกพิราบได้อย่างถูกต้องทุกครั้ง เมื่อหิวหรือต้องการ ในการทดลองของสกินเนอร์ตัวเสริมแรงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าใดเมื่อนำมาใช้แล้วทำให้อัตราการตอบสนองเพิ่มมากขึ้น เช่น การชมเชย รางวัล อาหาร เป็นต้น
2. ตัวเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าใดซึ่งเมื่อนำออกไปแล้วทำให้เกิดการตอบสนองเพิ่มขึ้น เช่น เสียงดัง คำตำหนิ อากาศร้อน กลิ่นเหม็น เป็นต้น

จากทฤษฎีของสกินเนอร์ สามารถได้หลักการที่นำมาใช้ในการศึกษาเอกสารประกอบการสอน ดังนี้

1. เงื่อนไขการตอบสนอง (Operant Conditioning) พฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์จะประกอบด้วย การตอบสนองที่แสดงออกมา การตอบสนองเหล่านี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่แสดงออกมาเรื่อยๆ ในเมื่อมนุษย์ยังมีชีวิตอยู่ และพฤติกรรมนั้นจะเกิดขึ้นกี่ครั้ง หรือบ่อยครั้งแค่ไหนก็ด้วยความถี่อันหนึ่งที่เรียกว่า อัตราการตอบสนองหรืออัตราการแสดงออกของพฤติกรรมการเรียนรู้ได้เพราะการเสริมแรง

2. การเสริมแรงเมื่อสิ่งมีชีวิตมีการตอบสนอง ผู้ฝึกสามารถที่จะให้สิ่งเร้าใหม่ซึ่งอาจจะทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง หรืออาจจะไม่ทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าสิ่งเร้านั้นทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงเราเรียกสิ่งเร้าใหม่นั้นว่า ตัวเสริมแรง ถ้าสิ่งเร้านั้น ไม่มีผลต่อการทำให้อัตราการตอบสนองเกิดการเปลี่ยนแปลงเราเรียกว่า ไม่เป็นตัวเสริมแรง

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1963) เชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จากการกระทำ หรือ (Learning by Doing) อันเป็นแนวคิดที่แพร่หลาย และได้รับการยอมรับทั่วโลกมานานแล้ว ซึ่งแต่เดิม ทางการศึกษาธรรมชาติของการเรียนรู้มุ่งศึกษาปัจจัยภายนอกของผู้เรียนได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับครู การแสดงออก ความกระตือรือร้น และการชมเชย ได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นการมุ่งศึกษาปัจจัยภายในของผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเดิมของผู้เรียน มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน ความจำ ความสามารถในการจัดกระทำข้อมูล การเสริมแรง ความตั้งใจ และแบบแผนทางปัญญา จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยภายในมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และความรู้เดิมมีส่วนเกี่ยวข้องและเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน ข้อความนี้ไปสอดคล้องกับปรัชญา (Constructivism) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมพยายามที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญาหรือที่เรียกว่า (Schema) โครงสร้างทางปัญญานี้ประกอบด้วยความหมายหรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลมีประสบการณ์ อาจเป็นความเชื่อ ความเข้าใจ คำอธิบาย ความรู้ของบุคคลนั้น

การเรียนรู้ตามแนวความคิดของดิวอี้ จะเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิบัติ ที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวบุคคล
2. ความรู้ต่างๆ จะถูกสร้างขึ้น ด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ เช่น สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาเป็นเกณฑ์ช่วยตัดสินใจ
3. ความรู้และความเชื่อของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็น ซึ่งจะถูกใช้เป็นพื้นฐานการตัดสินใจ และเป็นข้อมูลในการสร้างแนวคิดใหม่
4. ความเข้าใจแตกต่างจากความเชื่อที่ว่าโดยสิ้นเชิงและความเชื่อจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างแนวคิดหรือการเรียนรู้

ดิวอี้ ยังได้เสนอความเชื่อที่ว่า ถ้าจัดสถานการณ์ให้นักเรียนได้เรียนในบรรยากาศของความ เป็นประชาธิปไตยแล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเกิดการเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม

บลูม (Bloom, 1976) กล่าวว่า การสอนที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 4 ประเภท คือ

1. การให้แนวทาง (Cues) คือ คำอธิบายของครูที่ทำให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนว่าเมื่อเรียนเรื่องนั้นๆ แล้วจะต้องมีความสามารถอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Participation) เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

3. การเสริมแรง (Reinforcement) ทั้งการเสริมแรงภายนอก เช่นการให้สิ่งของ การติชม และการเสริมแรงภายในตัวของนักเรียนเอง เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ฯลฯ

4. การให้ข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง (Feedback and Corrections) จะต้องมี การแจ้งผลการเรียน และข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบ

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528, น.292-293) ได้กล่าวถึงหลักการทฤษฎี และจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการผลิตเอกสารประกอบการสอนมีดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ เพราะถือว่าการสอนนั้นไม่สามารถปั้นผู้เรียนให้เป็นแม่พิมพ์เดียวกันได้ ในช่วงเวลาที่เท่ากัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ตามวิถีทางของเขา และใช้เวลาเรียนเรื่องหนึ่งๆ ที่แตกต่างกันออกไป เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ มาจากความแตกต่างทางด้านความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ด้วยเหตุผลที่คนเรามีความแตกต่างกันดังกล่าว ผู้สร้างเอกสารประกอบการสอนจึงพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการที่จะทำให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้อย่างประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในชุดนั้นๆ ซึ่งวิธีที่เหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่งก็คือ การจัดการสอนรายบุคคลซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความแตกต่างของแต่ละคน

2. การนำสื่อประสมมาใช้ เป็นการนำเอาสื่อการสอนหลายประเภทมาใช้สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยข้อดีของสื่อแต่ละชนิดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้

3.1 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 ตรวจสอบผลการเรียนของตนเองว่าถูกหรือผิดได้ทันที

3.3 มีการเสริมแรง คือ ผู้เรียนจะเกิดความภูมิใจ ดีใจที่ตนเองทำได้ถูกต้องเป็นการให้กำลังใจที่จะเรียนต่อไปถ้าตนเองทำไม่ถูกต้องจะได้ทราบว่าที่ถูกต้องนั้นคืออะไร จะได้ใ้ตรงตรงพิจารณาทำให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือสิ้นหวังในการเรียนเพราะเขาจะมีโอกาสที่จะสำเร็จได้เหมือนคนอื่นๆ เหมือนกัน

3.4 เรียนไปที่ละขั้นตามความสามารถ และความสนใจของตนเอง

4. การใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ เป็นการนำเอาวิธีวิเคราะห์ระบบมาใช้โดยจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และวัยของผู้เรียน ทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดไว้ในเอกสารประกอบการสอนจะสร้างขึ้นอย่างมีระบบจะต้องมีการตรวจเช็คทุกขั้นตอน และทุกอย่างต้องสัมพันธ์กัน

สอดคล้องกันเป็นอย่างดี มีการทดลองปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่จะเชื่อถือได้

จากแนวคิด และข้อมูลเบื้องต้นพอสรุปได้ว่า การสร้างเอกสารประกอบการสอนที่ดีจะต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน มีการจัดเนื้อหาสาระออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ โดยเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก สื่อการเรียนการสอนที่อยู่ในเอกสารประกอบการสอนจะต้องช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียน และเสริมแรงให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย หรือท้อใจในเอกสารประกอบการสอนจะต้องมีการประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง

ประเภทของเอกสารประกอบการสอน

นักการศึกษาหลายท่านได้จำแนกประเภทของเอกสารประกอบการสอนไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่นๆ (2523, น.117-118) ได้จำแนกเอกสารประกอบการสอนออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. เอกสารประกอบการสอนประกอบการบรรยาย เป็นเอกสารประกอบการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหา และสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ให้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ ช่วยผู้สอนให้พูดน้อยลง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ถือว่าการสอนแบบบรรยายยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน

2. เอกสารประกอบการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นเอกสารประกอบการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. เอกสารประกอบการสอนแบบเอกภาพ หรือเอกสารประกอบการสอนแบบรายบุคคล เป็นเอกสารประกอบการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน เอกสารประกอบการสอนรายบุคคลนี้ อาจออกมาในรูปของหน่วยงานการสอนย่อยหรือโมดูล

4. เอกสารประกอบการสอนทางไกล เป็นเอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุและโทรทัศน์ การสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, น.174-175) ได้แบ่งเอกสารประกอบการสอนตามลักษณะของการใช้ ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เอกสารประกอบการสอนสำหรับการบรรยาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เอกสารประกอบการสอนสำหรับครูใช้คือ เป็นเอกสารประกอบการสอนสำหรับกำหนดกิจกรรม และสื่อการเรียน

เรียนให้ครูใช้ประกอบคำบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ชุดการสอนนี้จะมีเนื้อหาเพียงหน่วยเดียว และใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

2. เอกสารประกอบการสอนสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม เอกสารประกอบการสอนนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนการสอนในรูปศูนย์การเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอนแบบกลุ่มจะประกอบด้วย เอกสารประกอบการสอนส่วนย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์การเรียนรู้ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วยในแต่ละศูนย์ มีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียน ศูนย์กิจกรรมนั้นสื่อการเรียนอาจจัดอยู่ในรูปของการเรียนการสอนรายบุคคล หรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม อาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้ว ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เอง ในขณะที่ทำกิจกรรม การเรียนหากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ เมื่อจบการเรียนรู้แต่ละศูนย์แล้ว ผู้เรียนอาจจะสนใจการเรียนรู้เสริมเพื่อเจาะลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้อีก จากศูนย์ตำราที่ครูจัดเตรียมไว้ เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาที่จะต้องรอคอยผู้อื่น

3. เอกสารประกอบการสอนรายบุคคล เป็นเอกสารประกอบการสอนที่จัดระบบขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาครบแล้วจะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้า และศึกษาเอกสารประกอบการสอนชุดอื่นต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันได้ในระหว่างเรียน และผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงาน หรือผู้ชี้แนะแนวทาง การเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปจนถึงขีดความสามารถ โดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่นเอกสารประกอบการสอนแบบนี้บางครั้งเรียกว่า บทเรียนโมดูล

ยุพิน พิพิธกุล และ อรพรรณ ต้นบรรจง (2531, น.161-197) แบ่งประเภทของเอกสารประกอบการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เอกสารประกอบการสอนรายบุคคล เป็นเอกสารประกอบการสอนที่ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ในเอกสารประกอบการสอนนี้จะประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลย บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัดหรือบัตรงานพร้อมเฉลยและบัตรทดสอบพร้อมเฉลย ในเอกสารประกอบการสอนนั้นจะมีสื่อการเรียนไว้พร้อม เพื่อผู้เรียนจะได้ใช้ประกอบในการเรียนเรื่องนั้นๆ

2. เอกสารประกอบการสอนสำหรับครู เป็นเอกสารประกอบการสอนที่ครูใช้ ประกอบด้วยตารางคู่มือรายคาบ ซึ่งนำเนื้อหาในแต่ละบทมาแบ่งเป็นคาบ พร้อมทั้งเขียนรายการสอน วิธีสอน และสื่อการเรียนการสอนไว้ย่อๆ และหัวข้อในแต่ละข้อประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา สื่อการเรียนการ

สอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล แบบฝึกหัดเพิ่มเติม นันทนาการ และปัญหาที่ควรเน้น

3. เอกสารประกอบการสอนแบบผสม เป็นเอกสารประกอบการสอนที่นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง หรือครูใช้สอนก็ได้ จึงเป็นเอกสารประกอบการสอนที่ประกอบด้วยเอกสารประกอบการสอนรายบุคคลกับเอกสารประกอบการสอนสำหรับครูร่วมกัน โดยเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง และกิจกรรมที่ครูสอน ผู้สร้างจะต้องเขียนกิจกรรมเพื่อจุดประสงค์ของเอกสารประกอบการสอนนี้

จากแนวคิดและข้อมูลเบื้องต้น พอสรุปได้ว่าเอกสารประกอบการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนประกอบคำบรรยายของครู เอกสารประกอบการสอนแบบรายบุคคล และเอกสารประกอบการสอนที่ใช้สำหรับกิจกรรมแบบกลุ่มซึ่งมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน

องค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอน

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอนไว้ดังนี้

ชัยยศ เรืองสุวรรณ (2534, น.153) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เอกสารประกอบการสอนอาจมีหลายรูปแบบ แต่ต้องประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือ และแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียนตามลักษณะของเอกสารประกอบการสอน ภายในคู่มือครูชี้แจงถึงวิธีการใช้เอกสารประกอบการสอนไว้อย่างละเอียด ครูและนักเรียนต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงอย่างเคร่งครัด จึงสามารถใช้เอกสารประกอบการสอนนั้นอย่างได้ผล คู่มืออาจทำเป็นเล่มหรือทำเป็นแผ่น แต่ต้องมีส่วนสำคัญ ดังนี้

- 1.1 คำชี้แจงสำหรับครู
- 1.2 บทบาทของครู
- 1.3 การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง
- 1.4 แผนการสอน
- 1.5 แบบฝึกปฏิบัติ

2. บัตรคำสั่ง เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในเอกสารประกอบการสอนแบบกลุ่ม และเอกสารประกอบการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งประกอบด้วย

- 2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา
- 2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม
- 2.3 การสรุปบทเรียน อาจใช้การอภิปรายหรือการตอบคำถาม

บัตรคำสั่งต้องมีถ้อยคำกะทัดรัด เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อนแล้วจึงปฏิบัติตามเป็นขั้นๆ ไป

3. เนื้อหาหรือประสบการณ์ ถูกบรรจุอยู่ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ อาจประกอบด้วย บทเรียนสำเร็จรูป สไลด์ แถบบันทึกเสียง แผ่นภาพโปรงใส เป็นต้น ผู้เรียนต้องศึกษาจากสื่อการสอน ต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในเอกสารประกอบการสอนตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4. แบบประเมินผล อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง จับคู่เลือกคำตอบที่ถูก หรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

กิดานันท์ มะลิทอง (2531, น.181) จัดองค์ประกอบโดยทั่วไปของเอกสารประกอบการสอน ไว้สรุปได้ว่าชุดการสอนมีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

1. คู่มือสำหรับผู้สอนในการใช้เอกสารประกอบการสอน และสำหรับผู้เรียนในการใช้ชุดการเรียน

2. คำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางในการสอนหรือการเรียนรู้

3. เนื้อหาสาระบทเรียน จะจัดอยู่ในรูปของสไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง วัสดุกราฟิก วัสดุทัศน หนังสือบทเรียน ฯลฯ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการให้ผู้เรียนทำรายงาน ทำกิจกรรมที่กำหนด หรือค้นคว้าต่อจากที่ เรียนไปแล้วเพื่อให้ความรู้ที่กว้างขึ้น

5. การประเมินผล เป็นการทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้น บุญชม ศรีสะอาด (2537, น. 95-96) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอนที่สำคัญ 4 ด้านดังนี้

6. คู่มือการใช้เอกสารประกอบการสอน เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้เอกสารประกอบการ สอนศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่ง ที่ครูต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน และการจัดชั้นเรียน

7. บัตรงาน เป็นบัตรคำสั่งว่า จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามขั้นตอน ของการเรียนรู้

8. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่า หลังจากการเรียนรู้เอกสารประกอบการสอนจบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การ เรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

9. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภท สิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือประเภทโสต ทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ แถบบันทึกเสียงของจริงต่างๆ เป็นต้น

เนื่องจากเอกสารประกอบการสอนมีหลายประเภท การผลิตเอกสารประกอบการสอนจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่เกี่ยวกับลักษณะผู้เรียน สภาพแวดล้อม และเนื้อหา ที่จะช่วยให้สามารถเลือกรูปแบบของเอกสารประกอบการสอน ได้ตรงตามจุดประสงค์

จากการศึกษาองค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอน พอสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการสอนแต่ละประเภทมีองค์ประกอบพื้นฐานที่ใกล้เคียงกัน คือ คู่มือ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อประสมประกอบการเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณค่าของเอกสารประกอบการสอน

วาสนา ชาวหา (2525, น.139-140) ได้กล่าวถึงคุณค่าของเอกสารประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. นักเรียนสามารถเรียนได้ตามลำพังเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล โดยไม่ต้องอาศัยครูผู้สอน และเป็นไปตามความสามารถของผู้เรียนในอัตราความเร็วของแต่ละคน โดยไม่ต้องกังวลว่าจะตามเพื่อนไม่ทันหรือต้องเสียเวลาคอยเพื่อน
2. นักเรียนสามารถนำไปเรียนที่ใดก็ได้ตามสะดวก
3. แก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เป็นบางโอกาสอาจใช้การเรียนแบบนี้กับนักเรียนเนื่องจากครูไม่เพียงพอหรือมีความจำเป็นมาสอนแทนไม่ได้
4. ฝึกนักเรียนให้รู้ โดยกระทำที่นอกเหนือไปจากสถานการณ์ในชั้นเรียนปกติที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เป็นการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวาง และเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) มากกว่าเนื้อหา

ลัดดา สุขปริติ (2523, น.31) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเอกสารประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. เอกสารประกอบการสอนช่วยลดภาระของครูผู้สอน เมื่อมีเอกสารประกอบการสอนสำเร็จแล้วผู้สอนจะดำเนินการสอนตามคำแนะนำที่มีไว้ให้พร้อม ผู้สอนไม่ต้องเสียเวลาทำสื่อการสอนใหม่ ทำให้ครูมีเวลาเตรียมการสอน ทดลองศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในเนื้อหาตามเอกสารประกอบการสอนกำหนด ทำให้ครูมีประสบการณ์กว้างขวาง ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพของครู
2. ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในแนวคิดเดียวกัน ครูผู้สอนแต่ละคนย่อมมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แตกต่างกันในเรื่องเดียวกัน เด็กนักเรียนอาจได้รับความรู้และรายละเอียดต่างๆ เป็นคนละแนวไม่เท่ากัน เอกสารประกอบการสอนมีจุดมุ่งหมายชัดเจนที่เป็นพฤติกรรม มีข้อเสนอแนะกิจกรรมการใช้เอกสารประกอบการสอน และข้อสอบประเมินผลของนักเรียนไว้อย่างพร้อมมูล
3. เอกสารประกอบการสอนช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนอย่างเชื่อถือได้ เพราะเอกสารประกอบการสอนผลิตขึ้นด้วยวิธีการเข้าสู่ระบบ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายด้าน เช่น ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชานั้นๆ นักโสตศึกษา นักจิตวิทยา ครู ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผล ผู้เรียน ผู้ปกครอง ร่วมกันผลิตเอกสารประกอบการสอน มีการทดลองให้และปรับปรุงจนแน่ใจว่าได้ผลดีหลายครั้งใน

สถานที่ๆ กำหนดไว้จึงจะนำออกมาใช้ทั่วๆ ไปเพื่อให้แน่ใจว่าครูจะได้เอกสารประกอบการสอนเพื่อใช้ในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

วีระ ไทยพานิช (2529, น.137) กล่าวว่าเมื่อนำเอกสารประกอบการสอนมาใช้จะทำให้

1. เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ และรู้จักทำงานร่วมกัน
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกวัสดุการเรียน และกิจกรรมที่เขาชอบ
3. เปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ก้าวหน้าไปตามอัตราศักยภาพความสามารถของแต่ละคน
4. เป็นการเรียนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. มีการวัดผลตนเองบ่อยๆ ทำให้นักเรียนรู้การกระทำของตนเองและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น

6. ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริงเป็นการเรียนชนิด (Active) ไม่ใช่ (Passive)

7. ผู้เรียนจะสามารถเรียนที่ไหนเมื่อไรก็ได้ ตามความพอใจของผู้เรียนสามารถปรับปรุงการสื่อความหมายระหว่างนักเรียนกับครู

อาจสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการสอน มีคุณค่าในการช่วยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ยังทราบผลการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ อย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย หรือเกิดความท้อถอยในการเรียน เพราะผู้เรียนมีสิทธิ์ที่จะกลับไปศึกษาเรื่องที่ตนเองไม่เข้าใจ ใหม่ได้

ขั้นตอนในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน

นักการศึกษาหลายท่านได้ อธิบายขั้นตอนการจัดทำเอกสารประกอบการสอนไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523, น.123) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการสอน โดยการนำเอาวิธีระบบการผลิตแผนจุฬาฯ ซึ่งเป็นเอกสารประกอบการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมเข้ามาใช้มี 10 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ อาจเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 สัปดาห์ หรือ 1 ครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่องโดยกำหนดประสบการณ์ในหน่วยการเรียนแต่ละหน่วยเป็นเรื่องๆ
4. กำหนดความคิดรวบยอด และหลักการ ต้องให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียน และหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้วเปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไข และเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการเลือก และการผลิตสื่อการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผลให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยการออกแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือก และผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนนั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองประสิทธิภาพ

9. การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าเอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้เอกสารประกอบการสอน เอกสารประกอบการสอนที่ได้ปรับปรุง และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของเอกสารประกอบการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

ขั้นที่ 5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

เอกสารประกอบการสอนประกอบคำบรรยายหรือเอกสารประกอบการสอนสำหรับครู มีขั้นตอนการสร้างหรือการผลิตเช่นเดียวกับเอกสารประกอบการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม แตกต่างกันไปเพียงไม่มีการแบ่งแยกหัวเรื่องเป็นหัวข้อย่อยเท่านั้น เพราะเป็นการเรียนรู้หรือปฏิบัติกิจกรรมไปพร้อมๆ กัน ยกเว้นเมื่อต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกัน จึงจัดแบ่งเนื้อหาหรือกิจกรรมให้เหมาะสมกับการดำเนินการเรียนการสอนในขั้นตอนนั้นๆ

ชัยยศ เรื่องสุวรรณ (2534, น.199-200) ได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเอกสารประกอบการสอนไว้ 10 ขั้นตอนด้วยกัน

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม
 2. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ ประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ หรือสอนได้หน่วยละครั้ง
 3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้าง แล้วกำหนดหัวข้อเรื่องออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อยๆ
 4. กำหนดหลักการและมโนคติที่กำหนดขึ้น จะต้องสอดคล้องกับหน่วย และหัวข้อเรื่องโดยสรุปรวมแนวความคิด สาระ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหามาสอนให้สอดคล้องกัน
 5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง โดยเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
 6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็แนวทาง การเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น
 7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลผู้เรียนให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
 8. เลือก และผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอน ทั้งสิ้นเมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ส่วนมากจะกำหนดเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 80/80
 9. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน เพื่อประกันว่าเอกสารประกอบการสอน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
 10. การใช้เอกสารประกอบการสอน เป็นขั้นการนำเอกสารประกอบการสอนไปใช้ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบ และปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา
- จากการศึกษาขั้นตอนการทำเอกสารประกอบการสอนพบว่า เอกสารประกอบการสอน มีขั้นตอนในการทำดังนี้
1. เลือกเรื่อง และหัวข้อให้ครอบคลุมกับเนื้อหาศึกษาทฤษฎี และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
 2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

3. สร้างเอกสารประกอบการสอน และจัดทำสื่อ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา
4. สร้างแบบทดสอบ ให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีการประเมินผลทุกครั้งหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนในหน่วยนั้นๆ
5. ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขสื่อ และแบบทดสอบให้สมบูรณ์
6. ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้และแบบทดสอบ โดยนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนกลุ่มย่อย
7. ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ แบบทดสอบ กิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหาให้สมบูรณ์
8. ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วกับผู้เรียนกลุ่มใหญ่
9. ปรับปรุงแก้ไขสื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์
10. นำเอกสารประกอบการสอนที่ได้ไปทดลองใช้

ร่วางย้อนยุคกับงานภาคสนามเกี่ยวกับดนตรีศึกษา

ข้อมูลการลงพื้นที่งานภาคสนามเกี่ยวกับดนตรีศึกษา

จังหวัดอุทัยธานี ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง มีพื้นที่ประมาณ 6,730 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่า และภูเขาสูง สภาพป่าไม้อุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางธรรมชาติ จนทำให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเป็นผืนป่าที่ควรค่าแก่การดูแลรักษาและนำความภาคภูมิใจมาสู่ความเป็นไทยทุกคน

ดินแดนบางส่วนพบหลักฐานว่าเคยเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ และเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณหลายเมืองในสมัยทวารวดี ตามตำนานกล่าวไว้ในสมัยสุโขทัย ท้าวมหาพรหม ได้เข้ามาสร้างเมืองที่บ้านอุทัยเก่า (อำเภอหนองฉาง) แล้วพาคนไทยมาอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านกะเหรี่ยง และหมู่บ้านมอญ จึงเรียกว่า เมืองอุไทย ตามกลุ่มหรือที่อยู่ของคนไทย ต่อมาเกิดน้ำแล้งกระแสน้ำเปลี่ยนทาง เมืองจึงถูกทิ้งร้าง ในสมัยกรุงศรีอยุธยาชาวกะเหรี่ยงชื่อ “พะตะเบิด” เข้ามาปรับปรุงเมืองอุไทย โดยขุดทะเลสาบขังน้ำไว้ใกล้เมืองและเป็นผู้ปกครองเมืองอุไทยคนแรก ชื่อเมือง จึงเรียกเพี้ยนเป็นเมืองอุไทยตามสำเนียงชาวกะเหรี่ยงและมีฐานะเป็นหัวเมืองหน้าด่านชั้นนอก ในการสกัดกั้นกองทัพพม่าที่จะเข้ามาตีกรุงศรีอยุธยา ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีการอพยพผู้คนมาตั้งบ้านเรือนที่ริมฝั่งแม่น้ำสะแกกรังมากขึ้น และได้กลายเป็นที่ตั้งของตัวเมืองอุทัยธานีในปัจจุบัน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ และอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอวัดสิงห์และอำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอมนรมย์ จังหวัดชัยนาท โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขตแดน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก อำเภอสังขละบุรี และอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดอุทัยธานี แบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภออุทัยธานี อำเภอลานสัก อำเภอหนองขาหย่าง อำเภอหนองฉาง อำเภอทัพทัน อำเภอบ้านไร่ อำเภอสว่างอารมณ์และอำเภอห้วยคต

เป็นที่น่าสนใจในปัจจุบันที่ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานีเป็นแหล่งสำคัญที่มีการละเล่นรำวงอยู่ไม่มากนัก ซึ่งพ่อเพลงแม่เพลงที่เป็นต้นแบบในการร้องเพลงรำวงมีเพียงไม่กี่คนซึ่งแต่ละคนมีอายุมาก

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพลงรำวง ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลสว่างอารมณ์ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอ สว่างอารมณ์ จังหวัด อุทัยธานี มีบทเพลงรำวงพื้นบ้านที่อยู่ร่ำเรียนมา ทั้งนี้บทเพลงดังกล่าวก็บรรยายถึงวิถีชีวิตในแง่มุมต่างๆ ที่สะท้อนภาพลักษณ์ต่างๆทำให้มองเห็นถึงพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงได้ส่วนหนึ่ง

วัฒนธรรมท้องถิ่นในการศึกษาคั้งนี้ ได้รวบรวมเพลงรำวงไว้ 9 เพลง ได้แก่ 1) วันนี้มีนัด 2) วันใดฉันไม่ได้มา 3) เชิญมารำวงไทย 4) สายลมหวน 5) นกยูงทอง 6) โลกที่เราสร้างสรรค์ 7) ดอกบัวไทย 8) ชิงรางวัลแม่พินทอง 9) มีกรรม ซึ่งแต่ละเพลงได้สะท้อนวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่องในแต่ละยุคสมัยได้อย่างชัดเจน ซึ่งการละเล่นพื้นบ้านในปัจจุบันพ่อเพลงแม่เพลงในตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอ สว่างอารมณ์ จังหวัด อุทัยธานี มิได้ถ่ายทอดบทเพลงต่างๆให้กับรุ่นหลังซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจัยภายนอกหลายๆประการ เช่น สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ความเจริญทางเทคโนโลยีหรือสื่อต่างๆที่เข้ามาบดบังการละเล่นดังกล่าว ตลอดจนวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีการศึกษาจึงได้มีการรวบรวมข้อมูลของบทเพลง และได้นำบทเพลงจำนวน 1 บทเพลง ได้แก่ 1. วันนี้มีนัด มาประยุกต์ในการเรียนการสอนวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ประวัติความเป็นมาของเพลงรำวง

เพลงรำวงที่นำมาร้องนั้นใช้วิธีจดจำสืบทอดกันมา ไม่นิยมคัดแปลงทั้งเนื้อร้อง และทำนอง จำมาอย่างไรก็ร้อง และรำ อย่างนั้น บางครั้งการถ่ายทอดมาอาจได้มาเฉพาะเนื้อเพลง กรณีเช่นนี้ผู้เล่นจะคิดทำรำประกอบเองตามความหมายของเนื้อเพลง การถ่ายทอด อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งเนื้อเพลง และทำรำ จากการสำรวจพบว่าแม้เป็นเพลงเดียวกัน หากคณะของผู้เล่นอยู่ต่างสถานที่หรือต่างท้องถิ่นกัน ทำรำและเนื้อเพลงอาจผิดแผกกันไปได้ แต่บางเพลงยังคงเหมือนกันทุกประการ

อย่างไรก็ตาม เพลงทุกเพลง ไม่จำเป็นต้องได้จากการสืบทอดเสมอไป ผู้เล่นสามารถแต่งเนื้อร้อง และทำรำ ขึ้นเป็นปัจจุบัน ในขณะที่เล่น ก็ได้เนื้อหาในเพลงส่วนใหญ่

ช่วงก่อน พ.ศ. 2484 จะเป็นเพลงที่เกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี เช่น ลักษณะวงศ์ ไกรทอง รามเกียรติ์ ฯลฯ แต่ที่พบมากที่สุด ได้แก่ เพลงรัก หรือเพลงที่เกี่ยวพาราสีกันระหว่างหนุ่มสาว เช่น ไหนเล่าดอกกรัก เดือนจ๋า วันนี้มีนัด สายลมหวาน โลกที่เราสร้างสรรค์ ดอกบัวไทย นกยูงลำแพน เชิญมาราวงไทย รักจริง แม่พันทอง มีกรรมต้องจำจาก ฯลฯ เนื่องจากเพลงแต่ละเพลงยาวมาก ฉะนั้นการตั้งชื่อเพลง หรือเรียกชื่อเพลง ก็จะเรียกชื่อเพลง ตามวรรคแรกของเพลงเท่านั้น

และในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม รัฐบาล ต้องการเชิดชูรำโชน ให้เป็นศิลปะประจำชาติ ได้มีการปรับปรุง แก้ไข รำโชนให้เป็นรำวง และพัฒนามาตามลำดับ จนเป็น รำวงมาตรฐาน เช่น ในปัจจุบัน นอกจากนี้มีการแต่งเพลงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ เพลงประเภทปลุกใจ ถูกแต่งขึ้นเป็นจำนวนมากและเพลงประเภทชักชวนให้เชื่อผู้นำ เช่น เพลงแปดนาฬิกา ไตรรงค์ธงชาติ เพลงประเภทสะท้อนภาพบ้านเมือง

เพลงที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย เช่น สาวน้อยเอวกลม นอกจากนี้ ยังมีเพลงที่แสดงออกถึงความรัก การเกี่ยวพาราสี ระหว่างหนุ่มสาว อีกเป็นจำนวนมาก

เพลงรำวงช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 จะเป็นเพลงจากวรรณกรรม นิทาน และเพลงเกี่ยวพาราสีกันระหว่างหนุ่มสาว ชื่นชมธรรมชาติ ในยามค่ำคืน ดังเช่นเพลงรำโชนช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จะเป็นเพลงปลุกใจให้รักชาติ เชิญชวนให้ประชาชนปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล เชื่อมั่นในตัวผู้นำ คือ จอมพล ป.พิบูลสงคราม และในสมัยนั้นท่านให้มีการวางผังเมืองใหม่ และตั้งหน่วยทหารขึ้นมาในเมืองลพบุรี และบ้านเมืองอยู่ในสภาวะสงคราม และเพลงที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมการแต่งกายในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงครามแต่งตามรัฐนิยมของรัฐบาล คือ สตรีจะนุ่งผ้าถุง หรือกระโปรงไว้ผมยาว และตัดยาว สวมรองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้น สวมหมวกทุกครั้งที่อยู่จากบ้าน การสวมหมวกของสตรีนั้น เป็นเรื่องที่รัฐให้ความสำคัญมาก เน้นว่าเป็นการนำชาติไปสู่อารยะธรรมถึงกับมีคำว่า “มาลानาชาติไทย”

การบรรเลงและการขับร้อง

การบรรเลงและการขับร้องประกอบการแสดงรำวง จะเริ่มต้นด้วยผู้บรรเลง และขับร้องนั่งด้านหน้าเวที ผู้แสดงออกมาขึ้นในท่าที่พร้อมจะแสดง พ่อเพลง แม่เพลง จะร้องขึ้นต้นบทเพลง เพลงแรกลูกคู่ และผู้บรรเลงดนตรีจะรับผู้แสดงก็จะร้องพร้อมทั้งรำและตีบทไปตามเนื้อเพลง ใช้ท่าทางที่เป็นธรรมชาติคือให้ผู้ชมได้เห็นอย่างชัดเจนเข้าใจง่าย โดยแต่ละเพลงจะร้องซ้ำหรือร้องทวน 2 ถึง 3 เที่ยว เมื่อจบแต่ละเพลง ทั้งดนตรีและผู้ขับร้อง จะหยุดแล้วขึ้นบทเพลงใหม่ต่อไป ซึ่งในแต่ละเพลงก็

จะปฏิบัติ เช่นเดียวกับขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นเนื้อหาของบทเพลงจะเกี่ยวกับการปลุกใจให้รักชาติ สร้างขวัญและกำลังใจในยามศึกสงคราม เพราะสมัยนั้นอยู่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

นอกจากนั้นจะเป็นเพลงที่เกี่ยวกับการเกี่ยวพาราสีกันของหนุ่มสาวเพื่อให้เกิดความรื่นเริง สนุกสนาน และจะจบสุดท้ายด้วยเพลงลาหรือเพลงจาก เช่น ดึกเสียแล้วละหนาค้นขอลาไปก่อน

การแต่งกายของผู้บรรเลงและการขับร้อง

การแต่งกายของผู้แสดงร้อง ชมรมผู้สูงอายุ ตำบล สว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี จากการศึกษาสังเกตมีการแต่งกายแยกออกเป็น ดังนี้

1. ชาย สวมเสื้อฝ้ายลายดอก หรือผ้าพื้นกางเกงขายาว ผ้าขาวม้าคาดเอว
2. หญิง สวมเสื้อฝ้ายไทยแขนยาว นุ่งผ้าถุงผ้าไทยพื้นบ้าน พร้อมสไบเฉียง มีเครื่องประดับต่างหู สร้อยคอทองคำห้อยพระ ข้อมือ แหวนทองหรือเพชรที่ใส่เป็นของประจำตัวอยู่แล้ว

ลักษณะเฉพาะของท่ารำ

ผู้รำใช้ท่ารำเป็นแบบฉบับของผู้รำในท้องถิ่นเอง โดยผู้รำในท้องถิ่นเป็นผู้คิดท่ารำ และเลือกใช้ท่ารำให้เหมาะสมกับเพลง ท่ารำจะมีรูปแบบเป็นธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ หมายถึง การใช้ท่าทางแสดงสื่อความหมาย ประกอบกิริยาการพุดคุย หรือการเคลื่อนไหวต่างๆ ไป เช่น

1. ท่าไหว้เมื่อกล่าวถึงพระพุทธศาสนา หรือผู้มีพระคุณ ทำท่าพนมมือไหว้ข้างศีรษะข้างใดข้างหนึ่ง
2. ท่าเคารพธงชาติ เมื่อกล่าวถึงการทำความเคารพธงชาติ ชายทำท่าคำนับ หญิงทำท่าถอนสายบัว
3. ท่าไหว้มือ เมื่อกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือผู้สูงศักดิ์ ทำท่าไหว้ คือยกมือข้างใดข้างหนึ่งขึ้นเหนือศีรษะ ตะแคงมือ ปลายนิ้วชี้ไปข้างหน้า
4. ท่าปฏิเสธ เมื่อกล่าวว่า “ไม่เคย ไม่รู้ ไม่เห็น หรือไม่เสียขาย” ทำท่าตั้งมือทั้งสองข้างขึ้นข้างลำตัวข้างใดข้างหนึ่งระดับอก หันหน้าไปคนละทางกับมือที่ตั้งขึ้น แล้วส่วนหน้าเล็กน้อย
5. ท่ารัก เมื่อกล่าวถึงความรัก ทำท่าประสานมือไว้ระดับอก หรือประสานมือแตะที่แขนจะทำท่าทำสะเอว โดยใช้นิ้วชี้แตะที่สะโพก ส่วนชายทำท่าทำสะเอวตามปกติ

การฟื้นฟูและถ่ายทอดองค์ความรู้ของภูมิปัญญา

รางวัลชมรมผู้สูงอายุ ตำบล สว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี โดยเริ่มจากผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการ สภาวัฒนธรรมสถานศึกษา ที่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาด้วยมีความคิดว่า การละเล่นพื้นบ้าน ในท้องถิ่นอื่นๆ ได้มีการฟื้นฟู เพื่ออนุรักษ์ไว้เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นรางวัลชมรมผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เคยรุ่งเรืองมาก่อนในอดีต ถือเป็นการเล่นพื้นบ้าน ที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์ไว้

ชมรมผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ได้ถ่ายทอดการแสดง รำวงให้กับนักเรียน และนักศึกษาทั้งใน และนอกอำเภอ ซึ่งเป็นหลักสูตรท้องถิ่น และได้สอนการรำ วงให้กับหน่วยงานราชการทางด้านวัฒนธรรมซึ่งได้จัดอบรมการถ่ายทอดการแสดงศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านโดยสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เป็น วิทยากรให้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นอกจากนี้ยังถ่ายทอดให้กับ ลูกหลานเพื่อให้มีการสืบทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป

ปรัชญาแนวคิดและการวิเคราะห์คุณค่าของผลงานลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์

รูปแบบของรำวงพื้นบ้านของชมรมผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัด อุทัยธานี เป็นการรำที่มีลักษณะเฉพาะ เรียกว่า “ร้องรำใช้บท” เป็นการรำวงในสมัยก่อนสงครามโลก และช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ยังคงรักษาภูมิปัญญาด้านการแสดง รูปแบบการรำ ที่เป็นลักษณะเฉพาะ โดยจะเริ่มด้วยบทไหว้ครูในลำดับแรก และตามด้วยบทเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ต่อด้วยเพลงเชิญชวน เพลงเกี่ยวพาราตี เพลงลาไปรบ เพลงที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในสงคราม จบช่วงนี้สมมุติว่าไปรบกลับมาแล้วต่อด้วยเพลงชวนสาวไป เทียวเกี่ยวพาราตี สลับกับเพลงสนับสนุนรัฐบาลเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวรรณกรรม เมื่อจบการเล่น จะส่งด้วยเพลงลา คนตรีประกอบด้วย โทนหรือตะ โพน / ฉิ่ง / กรับ การแต่งกาย แต่งแบบไทย พื้นบ้านทั้งชายและหญิง

การแสดงรำวงชมรมนี้ มีส่วนคล้ายกับรำวง ของจังหวัดอ่างทองและจังหวัดลพบุรี คือ เครื่องดนตรีที่ใช้เหมือนกัน คือ โทน หรือ รำมะนา / ฉิ่ง / กรับ แต่เนื้อเพลงแตกต่างกันมาก ซึ่งทางชมรม ผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี และทำรำนี้นี้ได้มีการนำมาประยุกต์ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และการรำวงในแบบฉบับนี้ยังได้ถูกบรรจุไว้ใน หลักสูตรท้องถิ่นของจังหวัด อุทัยธานี

การวิเคราะห์คุณค่าที่แสดงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

รูปแบบการรำวงของ ชมรมผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัด อุทัยธานี ได้รับการสร้างสรรค์ แนวคิดโดยภูมิปัญญาคนท้องถิ่น ในการคิดสร้างสรรค์ มีการ จัดระบบลำดับขั้นตอนในการแสดง รวมทั้งลีลาความสามารถเฉพาะตัว เป็นการแสดงที่ชาวบ้าน รวมตัวกันแสดงเพื่อความสนุกสนาน เพื่อสร้างความสามัคคี และเนื้อเพลงที่ใช้ขับร้องได้บอกเล่า ความเป็นมาในอดีต คติสอนใจ ความรักชาติ วัฒนธรรม

การแต่งกายในสมัยก่อน เนื้อเพลงและท่วงทำนองมีความไพเราะ เรียบง่าย สร้างความภาคภูมิใจให้เยาวชนรุ่นหลังเมื่อได้ชมและรับฟังทำให้รำวง ได้รับการยอมรับเป็นศิลปะพื้นบ้านที่ควรยก ย่อง สนับสนุน อนุรักษ์ เผยแพร่ ให้คงอยู่ต่อไป

ปัจจุบันร้านฟืนบ้านของชมรม ยังเล่นในโอกาสงานเทศกาลประจำปีของท้องถิ่น และรับเกียรติให้ไปแสดงสาธิตในงานสำคัญๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัดในนามของ ร้านฟืนบ้าน ชมรมผู้สูงอายุ ตำบล สว่างอารมณ์ อำเภอ สว่างอารมณ์ จังหวัด อุทัยธานี

การนำเครื่องดนตรีมาใช้บรรเลงประกอบการแสดง

ภาพที่ 2 ระมะนา

(จักรชัย ธรรมสอน และคณะ, 2553)

ระมะนา จากการสัมภาษณ์ นักดนตรี และนักร้อง ทำให้ทราบว่า มีการนำระมะนา มาตีแทน โทณ แต่ก็ยังคงได้รับความนิยมนำโทณมาใช้ดีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งคุณภาพเสียงของโทณมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพอากาศ เช่น อากาศชื้น ทำให้หน้าหน้าโทณห่อ่น

เสียงที่ออกมาไม่เป็นไปตามต้องการ ผู้บรรเลงต้องคอยปรับแต่งเสียงอยู่ตลอด ซึ่งแตกต่างจากถังน้ำมันที่ให้คุณภาพเสียงดังกังวานและสภาพดินฟ้าอากาศไม่ได้มีผลกระทบต่อคุณภาพเสียงของถังน้ำมันแต่อย่างใด

ภาพที่ 3 จิ่ง

(จักรชัย ธรรมสอน และคณะ, 2553)

ฉิ่ง ใช้เป็นเครื่องตีประกอบจังหวะซึ่งการแสดงรำโทนพบว่าการตีฉิ่งนั้น ใช้เพียงอัตราจังหวะเดียวเท่านั้น คือ จังหวะชั้นเดียว ฉะนั้นการแสดงรำโทนเป็นศิลปะการแสดงที่อยู่ในภาคกลาง ซึ่งฉิ่งได้ใช้เป็นเครื่องประกอบจังหวะดนตรีไทยอยู่โดยทั่วไปมาช้านานแล้ว

ภาพที่ 4 กรับ

(จักรชัย ธรรมสอน และคณะ, 2553)

กรับคู่ ใช้เป็นเครื่องตีประกอบจังหวะเช่นเดียวกับฉิ่ง โดยตีเป็นจังหวะหนัก

ขอบความเชื่อเกี่ยวกับการแสดง

การแสดงรำวงของชมรมผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เดิมจะแสดงในงานรื่นเริง เช่น งานตรุษสงกรานต์ งานบวชนาค งานแต่งงาน แสดงกันในบริเวณลานวัด บริเวณลานบ้าน บริเวณโรงเรียน และเป็นการพบปะกัน การเกี่ยวพาราสักัน ระหว่างหนุ่มสาวในหมู่บ้านและต่างถิ่น จะเริ่มแสดงในช่วงหัวค่ำจนถึงเช้าของวันรุ่งขึ้น และแสดงภายใต้แสงเทียน เพราะยังไม่มีไฟฟ้าใช้ในสมัยก่อน ก่อนการแสดง

เพลงที่นำมาร้องสำหรับรำวงนั้น จะมีเนื้อร้องที่ค่อนข้างสั้น จึงต้องร้องซ้ำ 3 รอบ ใช้เวลาประมาณ 3 นาที เนื้อหาในเนื้อเพลง ส่วนใหญ่บรรยายเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดีสมัยก่อนมีประมาณ 80 เพลง แต่ปัจจุบันเหลือประมาณ 10-12 เพลง ถ้าเพลงใดที่ผู้เล่นไม่ชอบก็มักจะไม่นำมาร้อง เพลงนั้นก็สูญหายไป คงอยู่แต่เพลงที่สนุกสนาน ไพเราะ และมีทำนองที่ผู้แสดงพอใจเท่านั้น เพลงที่นำมาร้องใช้จำสืบทอดกันมา ไม่นิยมดัดแปลงจําอย่างไรก็ร้องต่อกันไปอย่างนั้น รูปแบบลักษณะทำรำเพลงรำโทนของชมรมผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

บทเพลงภูมิปัญญาท้องถิ่นลงภาคสนามชมรมผู้สูงอายุ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

การประดิษฐ์ทำรำจากการศึกษาภาคสนามมีทำรำที่ไม่ยากนัก โดยเน้นการประดิษฐ์ทำรำตามบทร้องที่ร้องเล่นกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เพลงวันนี้มีนัด

วันนี้มีนัด ฉันจะไม่มาหรือก็ไม่ได้ ตั้งใจ มาสมาน ไมตรี คูกริยา หรือ จะวางท่าที่ฉันรำไม่ดี ฉันรำไม่ดี ก็ขออภัย

เพลงดังกล่าวบรรยายเกี่ยวกับการคูภริยา การวางท่าทาง การวางตัว ความตรงต่อเวลา

2. เพลงสายลมหวาน

สายลมหวาน จวนจะรุ่ง น้ำค้างประปรุง ยารุ่งแสงทองเหลือง ชะเง้าแลหา สุริยา จากฟ้า
เรื่องรอง ยามหนาวใครเล่าจะประคอง โถยามหนาวใครเล่าจะประคอง มานี้ชื่นน่อง มาครองสินวล

เพลงดังกล่าวบรรยายเกี่ยวกับการถามหาความรัก จากฟากฟ้าแลธรรมชาติ

3. เพลงโลกที่เราสร้างสรรค์

โลกที่เราสร้างสรรค์ ต่างกันนั้นช่างงามวิไล ยิ้มนิค ยิ้มจ้องมองไป งามวิไลล่อล่อตา ได้
อย่างนี้รำคู่ เหมือนอยู่วิมานแดนฟ้า ทุกวันฉันปลื้มอุรา เหมือนเด็ดดอกฟ้า เอามาเชยชม เหมือนเด็ด
ดอกฟ้า เอามาเชยชม

เพลงดังกล่าวเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์บนโลกที่งามวิไล มีความสุขกับความคิด
สร้างสรรค์

4. เพลงรักจริง

วันใด ฉันไม่ได้มา คิดถึงดารา คิดตาเตือนใจ รักจริง รักจริง รักจริง ทุกสิ่งขอให้เธอเห็นใจ
รักจริงก็จันใจ จะพูดออกไปฉันอายเธอ

เพลงดังกล่าวบรรยายเกี่ยวกับความรัก คำพูดที่ออกมาจากหัวใจ

5. เพลงยูงรำแพน

สายลม รำเพยพัดล่อง นกยูงทอง มาร้อง รำแพน จากถิ่นหากินไกลแดน จากถิ่นหากินไกล
แดน นกยูงรำแพนพลัดแดนมาไกล นกยูงรำแพนพลัดแดนมาไกล

เพลงดังกล่าวบรรยายเกี่ยวกับสัตว์ที่มีปีกซึ่งมักชอบออกหากินต่างพื้นที่

6. เพลงเชญมาราวงไทย

เชญมาราวงไทย แบบใหม่ ขอให้ไทยเจริญ ฉันอุทิศมาเชญ สาวงามมารำคู่กัน รำวงสวยดี
(ลูกคู่) ขอให้มืทำนอง รำวงสวยดี (ลูกคู่) ขอให้มืทำนอง สายตาแลมอง เมื่อแรกรักกัน (ลูกคู่) สายตา
แลมอง เมื่อแรกรักกัน

เพลงดังกล่าวบรรยายเกี่ยวกับการเชญมาราวงไทยแบบเก่าหรือสมัยใหม่เพื่อช่วยอนุรักษ์
นาฏศิลป์ไทย

7. เพลงดอกบัวไทย

ดอกบัวไทย นั้นช่างงามผุดผ่อง แต่ฉันมองเห็นว่าเธอสวยกว่า เธอนั้นสวยกว่า สวยยิ่งกว่า
เทพธิดา เธอนั้นสวยนักหนา สวยกว่าชีวาของฉัน หากเธอตาย ฉันต้องวายชีวัน มะมะ ตายด้วยกัน ขึ้น
สวรรค์ ฉันคู่กับเธอ

เพลงดังกล่าวบรรยายเกี่ยวกับการชมดอกบัวเปรียบเสมือนความงามของผู้หญิง

8. เพลงชิงรางวัลแม่พันทอง

ชิงรางวัลแม่พันทอง เร เร เร แม่พวงดอกสร้อย ของรางวัลให้ฉันหน่อย ขอรางวัลให้ฉันหน่อย ได้แล้วจะลอยหน้ารำ

เพลงดังกล่าวบรรยายเกี่ยวกับการให้รางวัลของผู้หญิงเป็นสิ่งตอบแทนจากการทำดี

9. เพลงมีกรรมต้องจำจาก

มีกรรม จะต้องจำจาก ดีมากเสียแล้วพ่อคุณ ไก่แก้ว ส่งสำเนียงเสียงแจ้ว บอกเวลาแล้วยามรุ่งอรุณ ไก่แก้วส่งสำเนียงเสียงแจ้ว บอกเวลาแล้วยามรุ่งอรุณ ดีมากฝากรักกันไว้ก่อน ดีมากฝากรักกันไว้ก่อน แสงเดือนอ่อนๆ ยามรุ่งรัศมีจากไป ขอให้เธอโชคดี จากไปขอให้เธอโชคดี ทุกๆนาที่ ผันดีตลอดคืนเพลงดังกล่าวบรรยายเกี่ยวกับการลาจากให้มีความโชคดี มีชัย

จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี

จิตวิทยาพัฒนาการ

ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องคำนึงถึงและเข้าใจพัฒนาการพร้อมทั้งกระบวนการพัฒนาของเด็กในวัยต่างๆ สุชา จันทรเฒ (2544, น.127-129) กล่าวว่าไว้สรุปได้ใจความว่า เด็กวัย 10-12ปี ชอบการยกย่อง การรวมกลุ่ม การยอมรับจากเพื่อน มีความซื่อสัตย์ต่อกลุ่ม มีสติปัญญา มีความคิดรอบคอบแก้ไขปัญหามากขึ้น เริ่มสนใจการแสวงหาความรู้ต่างๆ รู้จักการเข้าร่วมอภิปรายมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ กล้าตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างรวดเร็ว ศรีเรือน แก้วกังวาน(2540, น.69-82) กล่าวว่าไว้สรุปได้ใจความว่า พัฒนาการของเด็กวัย 9-12 ปี เป็นวัยที่ต้องการเข้าร่วมกลุ่มเพื่อให้ได้รับการตอบสนองความต้องการของสังคมขั้นพื้นฐาน การได้รับการยกย่อง การได้เป็นคนสำคัญของกลุ่ม หรือหมู่คณะ การสนับสนุนให้เด็กได้เข้ากลุ่มที่เหมาะสมกับสภาพของตนเพื่อเรียนรู้โลก สังคม และชีวิต เป็นสิ่งที่พึงกระทำ พร้อมกันนั้นเด็กในวัยนี้มีพัฒนาการและสติปัญญาที่สามารถแยกแยะสิ่งต่างๆ ในเชิงรูปธรรม และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าวัยที่ผ่านมา

1. แรงจูงใจ (Motive) เปรียบเหมือนบันไดขั้นต้นของการเรียนรู้สิ่งต่างๆคนเราสามารถในการเรียนรู้ได้หากมีแรงจูงใจในสิ่งที่เรียน

2. กระบวนการสอน (Teaching Procedure) กระบวนการสอนที่ส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเป็นกระบวนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างแจ่มแจ้ง ประกอบด้วยวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. กระบวนการเรียน (Study Procedure) กระบวนการเรียนรู้ของคนนั้นเกิดจากการที่ประสาทสัมผัส (Sense) ได้รับความเร้าจากสิ่งเร้า (Stimulus) และการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับสิ่งแท้โดยตรงมากน้อยเพียงใดดังปรัชญาของคิวอี้ที่ว่า “Learning by Doing”

จิตวิทยาพัฒนาการทางดนตรี

พัฒนาการทางด้านดนตรีของเด็ก มีการดำเนินไปตามลำดับขั้นเช่นเดียวกับการพัฒนาการด้านอื่นๆ ฌูรท์ สุททจิตต์ (2534, น.21-23) กล่าวไว้สรุปได้ใจความว่า

1. พัฒนาการทางด้านดนตรีของเด็กในวัย 9-12 ปี มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดด้านดนตรีที่ลึกซึ้งกว่าเด็กในวัยก่อนหน้านี้อ สามารถเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ที่ยากขึ้น สลับซับซ้อนขึ้นได้ รู้จักเลือกฟังเพลง และความละเอียดอ่อนในการฟังเพลงมากขึ้น ด้านจังหวะ เด็กมีการรับรู้และมีความจำเกี่ยวกับรูปแบบของจังหวะดีขึ้น ด้านทำนอง เด็กสามารถร้องเพลงที่มีช่วงเสียงกว้างได้มากขึ้น และมีแนวคิดเรื่องระดับเสียงดีขึ้น สามารถแสดงออกทางการร้องเพลงได้มากขึ้น

1.1 ทฤษฎีการเลียนแบบ เป็นการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพของนักเรียน ที่ต้องอาศัยต้นแบบที่ดี คือ การที่ครูปฏิบัติให้นักเรียนดู และฟัง จนนักเรียนเกิดความประทับใจ และจดจำให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับสิ่งที่ได้รับรู้มา เช่น การร้องเพลง การเล่นดนตรี และการทำท่าทางประกอบ

1.2 ทฤษฎีการทำซ้ำ เป็นการย้ำทักยะเพื่อให้เกิดความแม่นยำ ความชำนาญทำให้ควบคุมกำกับ และจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการปฏิบัติเครื่องดนตรีซ้ำ ๆ หลายๆ ครั้ง จนขึ้นใจ และเกิดความชำนาญ เมื่อนำมาปฏิบัติซ้ำครั้งใด ก็สามารทำได้

2. ทฤษฎีของความแตกต่าง เป็นการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพโดยการหาความแตกต่าง สามารถแบ่งเป็นทฤษฎีย่อย ได้ 2 ทฤษฎี คือ

2.1 ทฤษฎีการแหกคอก คือ ทฤษฎีที่เกิดขึ้นจากการสร้างผลงานเก่าให้แตกต่างไปจากเดิม โดยอาศัยความรู้เดิมเป็นพื้นฐาน ได้แก่ การแต่งเนื้อร้องขึ้นมาใหม่โดยใช้ทำนองเดิม การสร้างทำนองเพลงขึ้นมาใหม่โดยใช้คอร์ดเดิม และการแสวงหาตัวเอง โดยการสร้างผลงานขึ้นมาใหม่เพื่อแสดงออกถึงความเป็นตัวเอง

2.2 ทฤษฎีทางเทวดา คือ การแสดงออกถึงทักษะที่สมบูรณ์ ถูกต้องแม่นยำ แสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง โดยการสร้างผลงานใหม่ หรือใช้ครีษปฏิภาณสามารถด้นเพลงได้

3. ทฤษฎีความเป็นนั้น เป็นวิธีการเรียนรู้สุนทรียภาพ โดยการแสวงหาตัวเองอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 2 แบบ

3.1 วัฒนธรรมที่เป็นสันทานภายใน เป็นความรู้ที่ครูสะสมอยู่ภายใน นำออกมาถ่ายทอดเป็นงานด้านศิลปะ

3.2 วัฒนธรรมที่เป็นของสังคมภายนอก คือ การที่ครูศิลปะสร้างผลงานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะทางของตน ซึ่งยากต่อการเลียนแบบ

ซอลตัน โคดาช (Zoltan Kodaly) เป็นครูสอนวิชาดนตรีชาวฮังการี ที่มีความเชี่ยวชาญ และเป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาโดยทั่วไป แนวคิดด้านดนตรีของโคดาชเน้นการฟัง และการร้องเพลง เป็นทักษะดนตรีเป็นอันดับแรก โดยนำเอาเพลงพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้านสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด รวมถึงการให้ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้วิชาดนตรีตั้งแต่เด็กๆ ในระดับอนุบาลศึกษาหรือในระดับประถมศึกษาด้วยเครื่องดนตรีธรรมชาติที่มีอยู่ประจำตัว คือ เสียงร้อง ทำให้ดนตรีซึมซาบเข้าไปอยู่ในจิตใจ เด็กถูกฝึกเพื่อเรียนรู้การอ่านโน้ต โดยการใช้สัญญาณมือใช้แทนระดับเสียงต่างๆ ในเรื่องการสอนโน้ต โคดาชใช้ระบบ โทนิค ซอล ฟา เป็นหลัก ระบบโทนิค ซอล ฟา นี้ หมายถึง ระบบที่ใช้สัญลักษณ์ โด เร มิ ฟา ซอล ลา ที แทนระดับเสียงจากต่ำไปสูง เนื้อหาของเพลงที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เน้นการร้องเพลงและการเคลื่อนไหวควบคู่กันไปในการสอนดนตรี หรือการถ่ายทอดดนตรีไปยังเด็ก (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537, น.73-76)

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) เป็นนักการศึกษาดนตรี และคีตกวีชาวเยอรมัน ผู้ได้แนวคิดใหม่ๆ ตลอดจนเทคนิคใหม่ๆ อุปกรณ์ และวิธีการสอนใหม่ๆ เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในชื่อระบบ “คาร์ล ออร์ฟ” (Carl Orff Approach) คือ การสอนดนตรีที่มีเป้าหมายพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเน้นกิจกรรมการเล่นดนตรี โดยใช้เครื่องดนตรีที่ทำทำนองได้ เช่น ระนาดฝรั่ง (Xylophone) รีคอร์ดอร์ (Recorder) ตลอดจนเครื่องเคาะจังหวะต่างๆ

ดร.ชินอิชิ ชูซูกิ (1898-1998) นักการศึกษาดนตรีชาวญี่ปุ่นที่ได้ให้แนวคิด และเทคนิคการสอนไวโอลิน ที่ผ่านการทดลองใช้ จนเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกโดยเรียกวิธีการสอนของเขาว่า (Mother-tongue method) (วิธีพูดตามแม่) คือ การสอนให้เด็กเล่นเครื่องดนตรีด้วยความจำ คือ มีครูสาธิตให้ดู แล้วนักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดความชำนาญ ครูจึงลงมือสอนโน้ตให้นักเรียน

เบอร์เกตัน และบอร์คแมน (1975) นักการศึกษาชาวอเมริกัน มีแนวคิดว่าการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผสมผสานประสบการณ์ทั้ง 6 ด้าน อันประกอบด้วย การฟัง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย การคิดสร้างสรรค์ การอ่านโน้ต

Choksy (1974) ได้ให้แนวคิดขั้นตอนในการสอนดนตรีไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. นักเรียนร้องเพลงตามเนื้อร้อง และตบมือเป็นจังหวะ
2. นักเรียนร้องเพลงซ้ำ แต่ออกเสียงตามสัญลักษณ์ดนตรี (ทา-ที-ที)

3. เมื่อนักเรียนเข้าใจลักษณะจังหวะ และทำนองเพลงแล้ว ให้นักเรียนร้องเพลง และทำจังหวะประกอบ

Quine (1990) กล่าวว่า การอ่านโน้ต (Sight Reading) ควรให้นักเรียนได้เผชิญหน้ากับแบบฝึกในรูปแบบต่างๆ และฝึกฝนบ่อยๆ ทำให้เข้าใจรูปแบบตัวโน้ตได้อย่างชัดเจน

Sandor (1981) การฝึกแบบฝึกบ่อยๆ ทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และเปรียบเทียบตามที่เราต้องการได้

Leham & Ex (1996) ได้สรุปว่า พื้นฐานทักษะการร้องโน้ตมีความคล้ายคลึงกับพื้นฐานของการฝึกฝนดนตรีหลายๆ แบบ ดังนั้นการฝึกร้องโน้ต (Sight Reading) จึงเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญ

จากแนวคิดของนักการศึกษาดนตรีทุกท่านที่ได้กล่าวมาทั้งหมด ทำให้มองเห็นถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีในชั้นเรียน โดยนำเอาแนวคิดของนักการศึกษาทุกๆ ท่านมาลำดับความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการสอนด้วย มุ่งคำนึงถึงการอ่านโน้ต การร้องโน้ต และการปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นหลัก โดยผ่านกระบวนการทางทักษะ ดังนั้นสาระสำคัญของดนตรีจึงไม่ได้อยู่ที่การเรียนรู้สัญลักษณ์ทางดนตรีเพียงอย่างเดียว แต่ในความเป็นจริงก็คือ การนำเอาสาระสำคัญของดนตรีมาเรียนรู้ด้วยผ่านกระบวนการเห็นรูปแบบ หรือแบบฝึกทักษะ ที่จะต้องอ่าน และร้อง แล้วจึงปฏิบัติ ซึ่งในการเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะจะมีความแตกต่างอยู่ในตัวของแบบฝึกทักษะเอง โดยผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในแบบฝึกทักษะตามลำดับขั้นตอนการสอน และลำดับขั้นตอนในการฝึกตามแบบฝึกทักษะ จากนั้นผู้เรียนก็จะปฏิบัติทักษะได้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไปได้ จากแนวคิด และทฤษฎีทั้งหลายของนักศึกษานี้เอง จึงทำให้เกิดการเรียนการสอนริคอร์ดพื้นฐานขึ้นด้วยวิธีการเรียนแบบผสมผสานการอ่านโน้ตกับการร้องโน้ตขึ้นสำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมศึกษา มีการนำเอาริคอร์ดมาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติเครื่องดนตรีในชั้นเรียนให้กับนักเรียนทุกคนโดยใช้โน้ตสากลเรียนด้วยวิธีการผสมผสานการอ่านโน้ตกับการร้องโน้ต ในการเรียนด้วยวิธีดังกล่าวเป็นวิธีการที่ใช้ได้ดี และทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ในการเรียนไปใช้ในการเรียนวิชาดนตรี และทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีในระดับสูงขึ้นไปซึ่งถูกต้องตามหลักในการเรียนดนตรี

แนวคิดการสอนดนตรี

แนวคิดการสอนดนตรี

นักศึกษามองเห็นความสำคัญในการเรียนวิชาดนตรี จึงได้จัดให้มีการสอนวิชาดนตรีเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับชั้น เริ่มตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งหวังให้วิชา

ดนตรีช่วยพัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม เจตคติ และบุคลิกภาพ เพื่อช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้น ดนตรีจึงมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมกลมเกลียวจิตใจและสร้างเสริมลักษณะที่นิสัยที่สังคมต้องการ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข และเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาดนตรีระดับสูงต่อไป นักการศึกษาดนตรีได้พยายามแสวงหาวิธีการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยให้แนวทางข้อปฏิบัติในการเรียนการสอนตลอดจนสื่อหลายๆ รูปแบบใหม่ และใช้กันอย่างแพร่หลาย ดังนักการศึกษาดนตรีต่อไปนี้

สุกรี เจริญสุข (2540, น.12-21) ได้แบ่งทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพทางดนตรีออกเป็น 3 ทฤษฎี ดังนี้

แนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ เด็กควรเล่นจากความจำเสมอ วิธีนี้เท่านั้นที่อำนวยอิสระในการเล่นได้มากที่สุด แต่เครื่องหมายทางดนตรี (Notation) ก็ไม่ควรทอดทิ้ง ตรงกันข้ามควรถูกแนะนำตั้งแต่ตอนเริ่มต้นพร้อมๆ กับการเล่นคำพูด (Speech Patterns) ซึ่งใช้เพียงสัญลักษณ์ด้านจังหวะ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้จดจำทำนองหรือจังหวะที่เขาเห็น กล่าวคือ สามารถช่วยให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานได้เช่นกัน เพราะการได้ฝึกเล่นดนตรีที่ทำทำนองได้ย่อมทำให้เด็กได้ทักษะการเล่นดนตรี (ธวัชชัย นาควงษ์, 2537, น.16-18)

เบนเนท เรเมอร์ (Bennett Reimer) มีแนวคิดทางดนตรี คือ การเรียนการสอนดนตรี ครูต้องไม่เลือกเพลงตามใจชอบของตัวเอง โดยเลือกเพลงที่มีคุณสมบัติที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางดนตรี แสดงถึงความงามทางดนตรี และมีจินตนาการอารมณ์ความรู้สึกที่ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ วิธีที่ดีที่ให้โอกาสเด็กเข้าใจความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี ความดั่งเบาของเสียง การผสมวง โครงสร้างฉันทลักษณ์ทางดนตรี ครูต้องสอนเพื่อให้เด็กนำความรู้นี้ไปสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน และข้อสำคัญกลวิธีการสอน และภาษาที่ใช้ครูต้องใช้อย่างมีเป้าหมายโดยคำนึงว่าครูกำลังต้องการบอกหรือสอนอะไรให้กับนักเรียน อย่าแบ่งแยกหรือเบียดเบียนความสนใจของเด็กออกไปจากความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

ธอร์นเบิร์ก (Thornburg, 1979 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541, น.290-292) ได้ใช้วิธีการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) ในการสอนให้ซาบซึ้ง และสนใจวิชาดนตรี แกนนำที่เป็นต้นแบบเริ่มจากผู้สอนดนตรี ต่อมาก็เป็นผู้เรียนที่เล่นดนตรีได้เก่งและนักดนตรีอาชีพ ระยะทำการทดลอง 5 แบบ ปรากฏว่าผู้สนใจดนตรีมากขึ้น จึงสรุปได้ว่าการสอนดนตรีที่ใช้วิธีการเลียนแบบจากตัวแบบเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง หลักการดังกล่าวใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เชิงพุทธิปัญญา หรือการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือเลียนแบบจากตัวแบบ มีรายละเอียดดังนี้

ผู้สอนแบ่งหน่วยการเรียนรู้เป็นขั้นๆให้ผู้เรียนเลียนแบบหรือปฏิบัติตาม และบอกถึงวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ บอกถึงความคาดหวังของผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียน เรียนรู้ผู้สอน ยึดมั่นในหลักการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบ

ขั้นแรก เป็นขั้นการรับรู้ ซึ่งการเรียนรู้ (Acquisition) ผู้เรียนต้องตั้งใจ ใส่ใจรับรู้และมีการจดจำ ขั้นที่สอง เป็นขั้นการกระทำหรือปฏิบัติ (Performance) ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้แสดงการเลียนแบบ ขึ้นอยู่กับความสามารถและทักษะร่างกายของผู้เรียน รวมทั้งความแม่นยำในขั้นการเรียนรู้ด้วย ดังนั้นก่อนผู้สอนจะสอนต้องบอกให้ผู้เรียนใส่ใจทุกขั้นตอน

ขั้นสอนหรือขั้นแสดง (Demonstration) เริ่มจากการใช้ตัวอย่างในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้หลายๆอย่าง อาจต้องใช้ตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนขณะแสดงตัวอย่างผู้สอนต้องอธิบายไปด้วย หลังจากผู้สอนแสดงตัวอย่างแล้ว ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทันที จึงทำให้ผู้เรียนสนใจหรือใส่ใจในบทเรียนมากขึ้น ให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงด้วยตนเองเป็นการประเมินผลว่าผู้เรียนรับรู้หรือเรียนรู้สิ่งที่สอนได้หรือไม่ ถ้าได้ผลยังไม่เป็นที่พอใจต้องแสดงตัวอย่างใหม่เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทำได้สำเร็จ ผู้ที่ทำได้ต้องให้คำชมเพื่อเป็นแรงเสริมให้อยากเรียนต่อไป ตัวแบบครั้งต่อไป อาจจะเป็นผู้เรียนที่ทำได้ก่อน หรือภาพยนตร์ โทรทัศน์ แม้กระทั่งภาพในหนังสือ

สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ (2538, น.47) กล่าวถึง วิธีสอนแบบแบธวาร์ดไว้ดังนี้ แนวคิดของ

แบธวาร์ด เชื่อว่า การเรียนรู้ในเรื่องใหม่นั้นจะมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมอยู่ ดังนั้นในการสอนครูจึงควรกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจก่อนที่จะให้เนื้อหาสาระในวิชานั้นๆ จากนั้นก็ให้เนื้อหาเป็นลำดับต่อไปซึ่งจัดได้เป็น 5 ขั้นตอน

1. ขั้นเตรียมการหรือนำเข้าสู่บทเรียน (Preparation) เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนด้วยความรู้ ความสนใจด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การนำเสนอสาระแปลกๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องมาสร้างปัญหาที่น่าคิด เพื่อให้ผู้เรียนคอยติดตามบทเรียนต่อไป

2. ขั้นตอนการเสนอเนื้อหาสาระ (Presentation) ขั้นตอนการนำเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอกับผู้เรียน

3. ขั้นประสานสัมพันธ์ (Association) เป็นขั้นตอนที่ครูต้องแจกแจงรายละเอียด และนำผู้เรียนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความเชื่อมโยงความรู้ เพื่อเกิดความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน

4. ขั้นสรุป (Generalization) เป็นขั้นที่ครูจะนำนักเรียนให้เห็นถึงความสำคัญของเนื้อหาสาระในบางตอนบางช่วง เพื่อที่นักเรียนจะได้จับความเอาใจใส่ขั้นตอนการกระทำเมื่อจบการบรรยายเนื้อหาได้โดยถูกต้อง

5. ขันนำไปใช้ (Application) เป็นขั้นตอนของการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานจริงๆ ขันนี้ครูอาจให้งานทำในชั้นเรียน เป็นต้นว่า แบบฝึกหัด การปฏิบัติงาน หรืออาจให้ทำนอกชั้น เช่น ทำเป็นการบ้าน

ณรุทธ์ สุทนต์ (2536, น.99-100) กล่าวว่า การเรียนการสอนดนตรีไม่ว่าระดับใดก็ตามถ้าผู้สอนมีหลักการหรือเทคนิควิธีการสอนเป็นสิ่งจำเป็นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในสาระดนตรี โดยเทคนิค และวิธีการสอนเป็นสิ่งจำเป็นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้ดีขึ้น การเรียนการสอนดนตรีที่ดีจึงควรพิจารณาจากหลักการหรือแนวคิดที่เหมาะสมกับการพัฒนาของผู้เรียน และสาระดนตรี ได้แก่ การสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับเสียงก่อนที่จะแนะนำหรือสอนเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางดนตรีผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีทุกประเภทสาระดนตรี และกิจกรรมควรจัดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน กิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนควรมีหลากหลายแตกต่างกันไป

จากการศึกษาจิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี พอสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ คือ ด้านตัวผู้เรียนต้องมีสิ่งจูงใจ และมีความต้องการที่จะเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการเรียงลำดับความยากง่ายตามขั้นตอนมีสื่อและกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ มีการชมเชย และให้กำลังใจทุกครั้งที่นักเรียนปฏิบัติเพื่อเป็นการปลุกฝังเจตคติที่ดีในด้านการเรียนดนตรี ในการเรียนการสอนดนตรีนั้นครูต้องเข้าใจถึงพัฒนาการ ทางด้านดนตรี และความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ โดยไม่อาจบังคับหรือเร่งรัดให้เกิดผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีในเวลาจำกัดได้ เนื่องจากธรรมชาติของวิชาดนตรีนั้น เป็นวิชาที่เน้นทักษะการปฏิบัติให้เกิดความชำนาญซึ่งต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝน ซึ่งถ้าหากครูผู้สอนเร่งรัดให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยเร็วนั้นจะทำให้เด็กเกิดความท้อถอย เบื่อหน่าย และเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนดนตรีได้

กรอบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรดนตรีมีข้อที่ควรคำนึงถึงหลายประการเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีสาระครบถ้วน และเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอนดนตรีที่สมบูรณ์แบบต่อไป
ต่อไปนี้เป็นข้อที่สำคัญที่ควรคำนึงถึง

1. ดนตรีเพื่อดนตรี การพัฒนาหลักสูตรต้องให้มั่นใจว่า สาระที่บรรจุในหลักสูตรเป็นสาระสำคัญเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ดนตรีอย่างแท้จริง มิใช่เป็นสาระที่เรียนรู้เพื่อประโยชน์หรือวัตถุประสงค์เคลื่อนที่อย่างอื่น ๆ ที่มีใช้ดนตรีอย่างแท้จริง ได้แก่ การเรียนรู้ดนตรีเพื่อความรู้ความเข้าใจในสาระดนตรี คือ เนื้อหา และทักษะดนตรีเป็นพื้นฐานสำคัญ

2. คนตรีเพื่อความซาบซึ้ง สาระหลักสูตรมุ่งไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับความซาบซึ้งในคนตรี ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของการเรียนคนตรีสำหรับผู้เรียนทุกๆ ไปหรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การกำหนดจุดประสงค์ ควรให้ครอบคลุมถึงสาระคนตรี และให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละวัย โดยเน้นถึงการเรียนรู้สาระคนตรีอย่างแท้จริง และการเรียนรู้เพื่อความซาบซึ้งในคนตรีเป็นหลักสำคัญ จุดประสงค์ในการเรียนคนตรีนอกจากนี้ เป็นสิ่งที่สามารถกำหนดไว้ แต่ต้องเน้นจุดประสงค์ข้างต้นเป็นอันดับแรก

4. การกำหนดเนื้อหา ต้องกำหนดให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นเนื้อหาที่มีความสมดุล ความครอบคลุม ความถูกต้อง ความต่อเนื่องตามสาระของคนตรีอย่างแท้จริง นอกจากนี้ควรเป็นเนื้อหาที่ตรงตามหลักการเรียนรู้ทางคนตรีที่สำคัญยิ่ง คือ หลักการเรื่องการเรียนรู้คนตรีของเสียงก่อนสัญลักษณ์ และควรเป็นเนื้อหาที่มีคุณค่า และน่าสนใจ โดยเป็นเนื้อหาที่เป็นสากล รวมไปถึงเนื้อหาที่สำคัญสมควรเรียนรู้ในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อขยายโลกทัศน์ของผู้เรียนอย่างแท้จริงในสภาพโลกาภิวัตน์

4.1 การกำหนดกิจกรรม ต้องให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระคนตรีได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

4.2 การกำหนดการประเมินผล ควรให้ครอบคลุมจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นการประเมินผลคนตรีในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ

4.3 การพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นตามกรอบที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะทำให้หลักสูตรคนตรีที่จัดทำขึ้นเป็นหลักสูตรที่ถูกต้องตามจุดประสงค์ของการเรียนคนตรีอย่างแท้จริง ซึ่งผู้พัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องแสวงหารายละเอียดในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนตรีและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้แตกฉานเพื่อการจัดทำหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์แบบ มีความถูกต้องครบถ้วน และเหมาะสมกับผู้เรียน

4.4 การพัฒนาหลักสูตรคนตรีสำหรับสถานศึกษาแต่ละแห่ง ควรเป็นกระบวนการทางวิชาการ

4.5 ที่ถูกต้องเหมาะสม ได้แก่ การแต่งตั้งกรรมการพัฒนาหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร และครูผู้สอนคนตรีในสถานศึกษา ผู้รู้ในท้องถิ่น และที่สำคัญคือ นักวิชาการทางคนตรีที่มีความรู้ความสามารถทางคนตรี และการพัฒนาหลักสูตรสำหรับสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนครบถ้วน คือ การหาข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องคนตรีทั้งระดับสากล และท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งกระบวนการนี้จะนำไปโดยต่อเนื่องตลอดเวลา กรรมการชุดนี้จึงควรเป็นกรรมการที่สามารถสละเวลาให้กับวิชาการอย่างแท้จริง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้หลักสูตรคนตรีที่มีคุณค่า ทันสมัยอยู่เสมอ หลักสูตรที่มี

พัฒนาสำเร็จควรมีรูปแบบในทำนองเดียวกับมาตรฐาน และมีองค์ประกอบอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยควรมีการพัฒนาคู่มือหลักสูตร และแผนการสอนด้วย

4.6 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาดนตรี เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขยายการศึกษาให้ทั่วถึงคนทุกกลุ่ม ซึ่งเป็นไปตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 6 มีหลักว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพ และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 27 และมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ขึ้น มีกำหนดเวลาเรียน 12 ปี เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว และเพื่อให้สถานศึกษารวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนจึงแบ่งเนื้อหาสาระเป็น 8 วิชา ประกอบด้วย 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษา และพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ

ในกลุ่มศิลปะ ประกอบด้วยสาระวิชา 3 แขนง คือ ทักษะศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ มาตรฐานของดนตรีซึ่งเป็นสาระดังนี้

สาระที่ 2 ของกลุ่มศิลปะประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐานที่ ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย และสากล ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ด้วยว่าให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดหลักสูตรของตนเองให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรหรือมาตรฐานที่กล่าวไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรของตนเองขึ้นมา โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนควรได้รับจากการศึกษา และมุ่งเน้นให้สถานศึกษาสามารถกำหนดสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของตนเองด้วยเนื่องจากหลักสูตรกำหนดมาตรฐานสาระดนตรีไว้กว้างมากเพียงสองมาตรฐานเพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรเป็นของตนเอง สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีกรอบความคิดในการจัดสาระหลักสูตร และแนวการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ในแต่ละช่วงชั้น ในส่วนต่อไปนี้

ขอเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อให้เป็นไปตามกรอบของหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานดังกล่าว

กรอบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

ดนตรี เป็นสาระหนึ่งในกลุ่มศิลปะของหลักสูตรวิชาดนตรีในการศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือ
มาตรฐานที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ กรอบแนวคิดพื้นฐานควรเป็นดังนี้แนวคิด
การพัฒนาสื่อการเรียนรู้วิชาดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544, น.79) แบ่งประเภทของสื่อการเรียนการสอนดนตรีไว้ 5 ประเภท
ดังนี้

1. แผนภูมิและแผนภาพ ได้แก่ แผนภูมิเพลง แผนภูมิแสดงจังหวะ รูปแบบจังหวะ รวมไปถึง
แนวทำนอง บันไดเสียง คอร์ดลักษณะต่างๆ และรูปเครื่องดนตรี รูปภาพผู้ประพันธ์เพลง เป็นต้น
สื่อพวกนี้เป็นสื่อที่ต้องจัดเตรียมไว้ก่อน การทำบันทึกการสอนจะช่วยกำหนดได้ว่าควรจะมีการ
เตรียมอะไรไว้ล่วงหน้า สื่อพวกนี้อาจจะใช้ชอล์ก และกระดานดำเขียนในขณะที่ทำการสอนได้ แต่ถ้า
ใช้สื่อพวกนี้จะทำให้การสอนดำเนินไปรวดเร็ว และน่าสนใจกว่าเพลงจัดเป็นสื่อสำคัญในการสอน
ดนตรี

2. การเลือกเพลงที่นำมาใช้สอนควรให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน และควร
เป็นเพลงหลาย ๆ ประเภทที่มีคุณค่าแก่การนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการสอนดนตรี

3. เครื่องเสียง ได้แก่ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเล่นเทป แผ่นเสียง และเทป ซึ่งใช้มากเช่นกัน
ในการสอนดนตรี เครื่องเสียงควรอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ และควรมีคุณภาพดีเพื่อช่วยให้ผู้ฟังเกิด
สุนทรียรส และความซาบซึ้ง

4. เครื่องดนตรี การสอนดนตรีอย่างน้อยควรมีเครื่องประกอบจังหวะเอาไว้ใช้ประกอบ
กิจกรรมการเล่นเครื่องประกอบจังหวะ ถ้ามีเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดด้วยจะช่วยทำให้การสอน
น่าสนใจมากขึ้นเวลาสอนการเล่น

5. สื่ออื่นๆ เช่น แล็บภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ หนังสือ เป็นต้น หรือสื่อดนตรีที่ผู้สอนผลิตเอง
หรือซื้อหามา ซึ่งสื่อเหล่านี้ควรมีคู่มือการใช้ด้วย เพราะผู้ใช้อาจไม่เข้าใจสื่อ

การเลือกสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ มิได้มีความหมายเฉพาะสื่อที่ผู้สอน และผู้เรียนนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้
ในห้องเรียน ที่เรียกว่า “สื่อการเรียนรู้” เท่านั้น แต่หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็น
คน สัตว์ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือความคิดก็ตามขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้นๆ หรือนำสิ่งเหล่านั้น

เข้ามาสู่การเรียนรู้ของเรา หรือไม่ ปัจจุบันสื่อที่ให้สาระเกี่ยวข้องกับวิชาดนตรี และนาฏศิลป์มีอยู่หลายประเภท อาจจำแนกตามลักษณะของสื่อออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ มีทั้งสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยตรง เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบฝึกกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ เป็นต้น และสิ่งพิมพ์ทั่วไปที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิชาการ นิตยสาร จุลสาร จดหมายข่าว โปสเตอร์ แผ่นพับ แผนภาพ เป็นต้น

2. สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด และวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น นับเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะในด้านการโน้มน้าวจิตใจของผู้เรียน สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในระบบโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ผู้สอน หรือตัวผู้เรียนเองหรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกระบบโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้มีผลงานทางวิชาการหรือประสบการณ์ และผลงาน เป็นต้น ซึ่งสามารถเชิญมาเป็นวิทยากร เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

3. สื่อวัสดุ เป็นสื่อที่เก็บสาระความรู้ไว้ในตัวเอง จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วย เช่น รูปภาพ หุ่นจำลอง และแผนภูมิภาพ เป็นต้น

3.2 วัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วย เช่น สไลด์ फिल्मภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง ซีดีรอม แผ่นดิสก์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

4. สื่ออุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่าน ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็น หรือได้ยิน เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

5. สื่อกิจกรรม กระบวนการ เป็นกิจกรรม หรือ กระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้แก่ การแสดงละคร บทบาทสมมติการสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษาออกสถานที่ การทำโครงการ ฯลฯ

6. แหล่งความรู้ หมายถึง สถานที่หรือแหล่งข้อมูลที่ผู้เรียนสามารถไปศึกษาค้นคว้าได้ เช่น โรงละคร ห้องสมุด มุลนิธิ สถานที่ราชการ ตลอดจนแหล่งอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปะ และวัฒนธรรมในท้องถิ่น

7. สื่อการเรียนรู้ประเภทต่างๆ ดังกล่าวมานี้ จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้ต่อเมื่อผู้สอนได้พิจารณาเลือกสื่อการเรียนรู้มาใช้ได้เหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรม และวัยของผู้เรียน ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการเลือกสรรสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณค่า

และมีความเหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การเลือกสื่อการเรียนรู้จึงควรคำนึงถึงหลักการและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

7.1 จุดมุ่งหมายหรือมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้หรือพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นให้ชัดเจนว่า ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์เรื่องใดบ้าง เพื่อจะได้เลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น ๆ

7.2 ลักษณะของผู้เรียน ก่อนเลือกสื่อการเรียนรู้ผู้สอนควรศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของผู้เรียนเกี่ยวกับวัย ระดับชั้น ความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ของผู้เรียน เพราะลักษณะดังกล่าวนี้ จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน และใช้เป็นข้อมูลในการเลือกสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน

7.3 คุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้แต่ละประเภท สื่อการเรียนรู้แต่ละประเภทมีคุณสมบัติ และลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เช่น

7.3.1 หนังสือเรียน และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ เหมาะสำหรับการใช้เพื่อให้ความรู้พื้นฐาน และการอ้างอิงหรือทบทวน

7.3.2 สื่อประเภทของจริง ของจำลอง เป็นสื่อที่แสดงสภาพได้ตามความเป็นจริง ผู้เรียนสามารถจับต้องและพิจารณารายละเอียดได้ เหมาะจะนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง

7.3.3 สื่อประเภทแผนภูมิ แผนสถิติ ใช้เพื่อต้องการเน้นหรือเพื่อแสดงให้เห็นส่วนประกอบ หรือเปรียบเทียบข้อมูล

7.3.4 สื่อประเภทโสตทัศน หรือสื่อเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAD) ทั้งที่เป็นแผ่นดิสก์ และซีดีรอม เป็นสื่อที่เร้าความสนใจของผู้เรียนได้อย่างดี เพราะมีทั้งภาพ สี เสียง และภาพเคลื่อนไหว ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ทั้งในแง่การศึกษาค้นคว้า หรือการฝึกทักษะด้านแบบฝึกต่างๆ

7.3.5 สื่อประเภทการสาธิต ใช้เพื่อให้ผู้เรียน ได้ศึกษาเป็นขั้นตอน เช่น การสาธิตการเล่นดนตรี สาธิตทำรำนากูศิลป์ เป็นต้น

7.4 ความเป็นไปได้และค่าใช้จ่าย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนบางเรื่อง ถ้าสามารถนำผู้เรียนไปเรียนรู้ในสถานที่จริงได้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เช่น เรื่องการชมการแสดงดนตรี และนาฏศิลป์ของกรมศิลปากร เป็นต้น แต่หากมีข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่าย และความไม่สะดวกในด้านอื่นๆก็อาจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทภาพ สไลด์ หรือวีดิทัศน์แทน

7.5 ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้แต่ละเรื่องอาจมีลักษณะเฉพาะในตัวเอง บางเรื่องต้องรู้ด้วยการปฏิบัติ เช่น การฝึกร้องเพลง และการฝึกทำรำของนาฏศิลป์ก็ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ หรือดูจากการสาธิตด้วยการใช้สื่อที่เป็นจริงหรือของจำลอง บางเรื่องต้องอาศัยการสืบค้นข้อมูลจากการอ่าน เช่น ประวัติความเป็นมาของดนตรีและนาฏศิลป์ สื่อที่เหมาะสม เช่น หนังสืออ้างอิง อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การใช้สื่อการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนบางครั้งไม่ประสบผลเป็นที่น่าพึงพอใจ แม้ว่าผู้สอนจะได้คัดเลือกสื่อมาใช้ที่มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลายแล้วก็ตาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้สอนใช้สื่อดังกล่าวไม่เป็นระบบหรือไม่ถูกขั้นตอนหรืออื่นๆ เพื่อให้การใช้สื่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระในการใช้สื่อสาระการเรียนรู้ที่ได้เลือกไว้ เพื่อตรวจสอบว่าเนื้อหามีความสมบูรณ์ตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่สมบูรณ์จะได้จัดหา หรือ ทำสื่อชนิดอื่นเพิ่มเติม

2. ทดลองใช้สื่อบางประเภท ซึ่งอาจมีความยุ่งยากในการใช้ หรือ ต้องการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อชนิดนั้นๆ เช่น ลำดับขั้นตอนการนำเสนอสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนเพียงพอหรือไม่ เหมาะสมกับเวลาเรียน เพียงใด มีส่วนไหนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง

3. จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และสถานที่ให้พร้อม เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาในขณะที่ใช้ เพราะการใช้เวลานานเกินไปในการจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ จะมีผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้น้อยลง นอกจากนี้ควรตรวจสอบอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานด้วย

4. เตรียมตัวผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนรู้บางอย่างจำเป็นต้องชี้แจงให้ผู้เรียนรู้ถึงวัตถุประสงค์หรือผลการเรียนรู้จากการศึกษาโดยใช้สื่อเหล่านั้น เป็นการให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย หากไม่มีการชี้แจงให้ผู้เรียนอาจได้เพียงความเพลิดเพลินหรือเรียนรู้ไม่ตรงเป้าหมาย ย่อมเป็นการใช้สื่อที่ไม่คุ้มค่า และเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

5. ใช้สื่อการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ต้องการขณะที่ใช้สื่อใดๆก็ตาม จะต้องพิจารณาว่าผู้เรียนมีปฏิกิริยาอย่างไร ผู้เรียนรู้ด้วยความสนใจ ตั้งใจและกระตือรือร้นหรือไม่ ปฏิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อสื่อการเรียนรู้สามารถใช้เป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า สื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด นอกจากนี้ควรมีการใช้เครื่องมือหรือวิธีการต่างๆ ที่จะตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้ที่ใช้นั้นมีประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ซึ่งอาจใช้วิธีการสังเกต การตั้งคำถาม การใช้แบบทดสอบ หรือการสอบถามผู้เรียน โดยตรงเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้

6. ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจนว่ามีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนในระดับใด โดยจะต้องพิจารณาลักษณะทางกายของสื่อและสาระที่สื่อไปยังผู้เรียน บางครั้งสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้นั้นอาจมีความเหมาะสมด้านกายภาพแต่คุณค่าในด้านสาระยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย การประเมินจะช่วยให้การตัดสินใจ และใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป หรือพัฒนาโดยการดัดแปลง ปรับปรุงแก้ไข จัดทำเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

การวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2538, น.161-165) ได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า เป็นการวัดผลการเรียนของนักเรียนว่าเป็นอย่างไร ค่าที่ได้จากการวัดมีลักษณะเป็นตัวเลข

ส่วนการประเมินผลหมายถึง การนำค่าที่ได้จากการวัดมาประเมินค่าออกมาในรูปของคุณภาพว่าดีมากน้อยเพียงใด วิธีการวัดผลประเมินผล สามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การวัดผลประเมินผลเชิงกระบวนการ (Formative Evaluation) เป็นการวัดผลประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างเรียน ได้แก่ การทดสอบเมื่อเรียนจบในแต่ละชั่วโมง

2. การวัดผลประเมินผลเชิงผลงาน (Summative Evaluation) เป็นการวัดผล ประเมินผลรวมเมื่อการเรียนสิ้นสุดลง ได้แก่ การสอบกลางภาคเรียน

ส่วนวิธีการประเมินผลวิชาดนตรีทำได้โดย สร้างแบบทดสอบวิธีการวัดผล และเกณฑ์การประเมินผลการเรียนขึ้นมาใช้ โดยคำนึงถึง โครงสร้างของดนตรีเป็นหลัก ซึ่งสามารถแบ่งการประเมินผลได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลในเชิงปริมาณ ได้แก่ การวัดเนื้อหาทางด้านทฤษฎี และทักษะดนตรี

2. การประเมินผลในเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวัดเจตคติ แนวคิด ความซาบซึ้งในดนตรี รวมทั้งทักษะดนตรีในระดับสูง

การทดสอบเพื่อประเมินผลวิชาดนตรี ควรแบ่งออกเป็น 3 ข้อดังนี้

1. การประเมินผลเนื้อหาดนตรี เป็นการประเมินผลระดับการเรียนรู้ในแง่มุมต่างๆ ตามความเข้าใจ แนวคิด การประยุกต์ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ที่ประกอบด้วย องค์ประกอบดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปพรรณ รูปแบบ สีสัน ลักษณะของเสียง และวรรณคดีดนตรี ได้แก่ บทเพลง ประวัติดนตรี

2. การประเมินผลทักษะดนตรีไทย ใน 2 ลักษณะ คือ การปฏิบัติทักษะเดี่ยว และการปฏิบัติทักษะกลุ่ม ซึ่งการประเมินผลทักษะดนตรี ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติทักษะเดี่ยวอย่างครบถ้วน ได้แก่ การเล่นดนตรี การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และควรแบ่งคะแนนการวัดผล

ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นเชิงปริมาณ เป็นความสามารถในการปฏิบัติทักษะ และส่วนที่เป็นเชิงคุณภาพ เป็นคุณภาพของการปฏิบัติ

3. การประเมินผลเจตคติคนตรี เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรสนิยม ความชื่นชอบความมีสุนทรียะ ความซาบซึ้ง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ นักเรียนอาจแสดงให้เห็นพฤติกรรมอย่างเด่นชัดหรือไม่แสดงออกทางพฤติกรรม ดังนั้น การวัดเจตคติจึงควรวัดด้วยวิธีการหลายลักษณะ ส่วนการประเมินผล ควรทำในรูปของการเสนอข้อมูลมากกว่าการให้คะแนน โดยทำเป็นตารางหรือเขียนบรรยาย จากการสังเกต สัมภาษณ์นักเรียน

เครื่องดนตรีที่ใช้ในงานวิจัย

เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง จัดเป็นพวกเครื่องสาย มักจะเล่นด้วยนิ้วมือซ้าย และดีดด้วยนิ้วมือขวาหรือใช้ปิ๊กดีดกีตาร์ เสียงของกีตาร์นั้นเกิดจากการสั่นสะเทือนของสาย ทำให้เกิดกำทอน (resonance) แก่ตัวกีตาร์ และคอกีตาร์

ประวัติของกีตาร์

เครื่องดนตรีที่มีลักษณะคล้ายกีตาร์เป็นที่นิยมมากกว่า 5,000 ปีเป็นอย่างต่ำ โดยเริ่มเป็นที่นิยมในแถบเอเชียกลาง เรียกว่าซิทาร่า (Citarra) เครื่องดนตรีที่มีรูปแบบคล้ายคลึงกีตาร์ที่เก่าแก่ที่สุดที่ค้นพบมีอายุ 3,300 ปี เป็นหินสลักของกวีอาณาจักรโบราณฮิตไตต์

คำว่ากีตาร์มาจากภาษาสเปนคำว่า (guitarra) ซึ่งมาจากภาษากรีกอีกทีคือคำว่า (Kithara kithara) จากหลายแหล่งที่มาทำให้คำว่ากีตาร์น่าจะมีรากศัพท์มาจากภาษาตระกูลอินโดยูโรเปียน (guit) คล้ายกับภาษาสันสกฤต ที่แปลว่า คนตรี และ (tar) หมายถึง คอร์ด หรือ สาย คำว่า (qitara) เป็นภาษาอาราบิก ใช้เรียก (Lute lute) ส่วนคำว่า (guitarra) เกิดขึ้นเมื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้ถูกนำมาที่ (Iberia) (หรือ Iberian Peninsular เป็นคาบสมุทรทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ในทวีปยุโรป)

กีตาร์ในยุคปัจจุบัน มาจากเครื่องดนตรีที่เรียกว่า (cithara) ของชาวโรมัน ซึ่งนำเข้าไปแพร่หลายในอาณาจักรอิสปาเนีย หรือสเปนโบราณ ประมาณ ค.ศ. 40 จากนั้นเปลี่ยนแปลงรูปแบบจนกลายเป็น เครื่องดนตรีที่มี 4 สายเรียกว่า อู๊ด (oud) นำเข้ามาโดยชาวมัวร์ในยุคที่เข้ามาครอบครองคาบสมุทรไอบีเรีย ในศตวรรษที่ 8 ส่วนในยุโรปมีเครื่องดนตรีที่เรียกว่า ลูต (lute) ของชาวสแกนดิเนเวียมี 6 สาย ในสมัย ค.ศ. 800 เป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมในกลุ่มชาวไวคิง

ค.ศ. 1200 กีตาร์ 4 สาย มี 2 ประเภท คือ กีตาร์่า มอ ริสกา หรือกีตาร์ของชาวมัวร์ มีลักษณะกลม ตัวคอกว้าง มีหลายรู กับกีตาร์่า ลาติน่า ซึ่งรูปร่างคล้ายกีตาร์ในปัจจุบัน คือมีรูเดียว และคอแคบ ในศตวรรษที่ 16 เครื่องดนตรีคล้ายกีตาร์ของชาวสเปน ที่เรียกว่าวิฮูเอตา เป็นเครื่องดนตรีที่มีลักษณะ

ใกล้เคียงกับกีตาร์ในปัจจุบัน มีความผสมผสานระหว่างเครื่องดนตรีอู๊ดของชาวอาหรับ และลูตของยุโรป แต่ได้รับความนิยมในช่วงสั้นๆ พบเห็นจนถึงปี 1576

เครื่องดนตรีชิ้นแรกที่มีรูปลักษณ์เหมือนกีตาร์ในปัจจุบัน เกิดในช่วงยุคปลายของสมัยกลาง หรือ ยุคต้นสมัยเรอเนสซอง (500 กว่าปีที่แล้ว) เป็นช่วงที่มีการใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายกันทั่วโลก ในยุคนั้นกีตาร์มีทั้งแบบ 4 และ 5 สาย สำหรับกีตาร์ที่มี 6 สาย ระบุว่ามีการขึ้นในปี 1779 เป็นผลงานของนายแกตาโน วินาซเซีย (Gaetano Vinaccia) ในเมืองเนเปิล อิตาลี แต่ก็ถกเถียงกันว่าอาจเป็นของปลอมสำหรับตระกูลวินาซเซียมีชื่อเสียงในการผลิตแมนโดลินมาก่อนนักประวัติศาสตร์นั้นกล่าวให้ "แกตาโน วินาซเซีย" เป็นบิดาแห่ง "กีตาร์" ของโลก

กีตาร์ไฟฟ้าตัวแรกเริ่มผลิตขึ้นในศตวรรษที่ 20 โดยจอร์จ โบแชมป์ (George Beauchamp) ได้รับสิทธิบัตรในปี 1936 และร่วมกับ ริคเคนแบ็กเกอร์ (Rickenbacker) ตั้งบริษัท (Electro String Instrument) ผลิตกีตาร์ไฟฟ้าในช่วงปลายปีทศวรรษที่ 1930 ต่อมาในช่วงทศวรรษ 1960 จอห์น เลนนอน สมาชิกวง เดอะบีเทิลส์ (The Beattle) ใช้กีตาร์ยี่ห้อนี้ ส่งผลให้เครื่องดนตรียี่ห้อนี้มีชื่อเสียงในกลุ่มนักดนตรีในยุคนั้น และในปัจจุบันบริษัท ริคเคนแบ็กเกอร์ (Rickenbacker International Corporation) เป็นบริษัทผลิตกีตาร์ที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา

ประเภทของกีตาร์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

กีตาร์โปร่ง หรือ อะคูสติคกีตาร์

ถือว่าเป็นที่นิยมและรู้จักกันมากที่สุดเนื่องจากหาซื้อง่ายราคาไม่แพงจนเกินไป (ที่แพงๆ ก็มีนะครับ) สามารถฝึกหัดได้ง่ายไม่ต้องรู้ถึงทฤษฎีดนตรีมากนัก ใช้เวลาไม่นานก็จะสามารถเล่นเพลงง่ายๆ ฟังกันในหมู่เพื่อนฝูงได้ ลักษณะต่างๆ ไปคือแกนหมุน และลูกบิดมักเป็น โลหะ คอหรือฟิงเกอร์บอร์ดเล็กกว่ากีตาร์คลาสสิกมีลักษณะ โคงเล็กน้อยรับกับนิ้วมือ แต่มีลำตัว (body) ที่ใหญ่และแข็งแรงกว่ากีตาร์คลาสสิก ใช้สายที่ทำจากโลหะ เนื่องจากคอกีตาร์ที่เล็ก และสายที่เป็นโลหะ กีตาร์ประเภทนี้จึงเหมาะกับการเล่นด้วยปิก (flat pick) หรือการเกา (finger picking) ซึ่งเสียงที่ได้จะดังชัดเจน สดใสกว่ากีตาร์คลาสสิก จึงเหมาะกับการเล่นกับดนตรีต่างๆ ไป ซึ่งอาจเล่นเดี่ยวหรือเล่นเป็นวงก็ได้

กีตาร์โฟล์คนั้นมีขนาดและรูปร่างต่างๆ กันไปบ้างตามแต่ละความต้องการใช้ประโยชน์ หรือตามแต่ละผู้ผลิตส่วนมากก็จะแบ่งได้เป็น (standard folk) กีตาร์, (jumbo folk) กีตาร์ (flat top folk) กีตาร์ นอกจากนี้ยังมีแบบพิเศษอีกประเภทคือกีตาร์ 12 สายซึ่งจะมีสายแบ่งเป็น 6 คู่ซึ่งเวลาเล่นก็เล่นเหมือนกีตาร์ทั่วไป เพียงแต่จะได้เสียงที่กังวาน และแน่น

กีตาร์ไฟฟ้า

แบ่งตาม โครงสร้างของลำตัวกีตาร์ (Body) อาจแบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. กีตาร์ตัวตัน (Solid Body) หมายถึง กีตาร์ไฟฟ้าปกติที่ลำตัวมีลักษณะตัน ไม่มีการเจาะช่องในลำตัวกีตาร์เหมือนอย่างกีตาร์โปร่ง หรือ อะคูสติคกีตาร์ แต่บริเวณลำตัวจะมีตัวรับสัญญาณแรงสั่นสะเทือนของสายกีตาร์ (Pick Up) ขณะที่ดีด เพื่อส่งต่อไปยังเครื่องขยายเสียง (Amplifier) ต่อไป โดยทั่วไป ตัวรับสัญญาณจะมี 2 ประเภท คือ ตัวรับสัญญาณแบบแถวเดี่ยวที่เรียกว่า (Single Coil) และแบบแถวคู่ที่เรียกว่า (Humbucker)

2. กีตาร์ลำตัวกึ่งโปร่ง (Semi-Hollow Body) เป็นกีตาร์ไฟฟ้าที่มีลักษณะโครงสร้างส่วนกลางของลำตัวในแนวเดียวกับคอกีตาร์ มีลักษณะตัน (แต่มีการเจาะช่องเพื่อใส่ตัวรับสัญญาณแรงสั่นสะเทือนของสายกีตาร์ (Pick Up) เช่นเดียวกับกีตาร์ตัวตัน) บริเวณส่วนข้างของกีตาร์มีการเจาะช่อง (Sound Hole) เอาไว้เพื่อให้เกิดการก่อกวนของเสียงมากกว่ากีตาร์ตัวตัน ซึ่งจะให้เสียงที่เป็นอคูสติคมากขึ้น นิยมใช้ในดนตรีแจ๊สหรือบลูส์ เป็นกีตาร์ที่ผลิตขึ้นมา เพื่อลดเสียงรบกวนที่เรียกว่า (Feed back) ซึ่งเกิดจากกีตาร์ไฟฟ้าลำตัวโปร่ง (กล่าวคือ ยังมีเสียงรบกวนบ้างแต่น้อยลงกว่าเดิม)

3. กีตาร์ลำตัวโปร่ง (Hollow Body) กีตาร์ไฟฟ้าที่มีการเจาะช่องเอาไว้เพื่อให้เกิดการก่อกวนของเสียง (Sound Hole) เช่นเดียวกับกีตาร์โปร่งหรืออคูสติค และกีตาร์ลำตัวกึ่งโปร่ง ปกติช่องดังกล่าวมักจะอยู่ด้านข้างของลำตัวกีตาร์ เนื่องจากบริเวณกลางลำตัวจะมีการใส่ตัวรับสัญญาณแรงสั่นสะเทือนของสายกีตาร์ (Pick Up) เช่นเดียวกันกับกีตาร์ตัวตัน ซึ่งผลของการที่มีช่องก่อกวนเสียง ทำให้ลักษณะของเนื้อเสียงที่ได้เป็นอคูสติคมากกว่า กีตาร์ (Semi-Hollow Body) แต่หากขยายเสียงให้ดังมากจะก่อให้เกิดเสียงรบกวนที่เรียกว่า (Feed back) กีตาร์ประเภทนี้มักจะนิยมใช้กับดนตรีแจ๊ส หรือ บลูส์ เป็นส่วนใหญ่

ส่วนประกอบกีตาร์ (Guitar) ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนหัว

1. **ชุดลูกบิด** โดยทั่วไปที่เราพบเห็นก็จะมี 2 แบบ ได้แก่แบบที่ตัวลูกบิดหันไปด้านหลังตั้งฉากกับตัวกีตาร์แกนหมุนสายเป็นพลาสติกซึ่งจะใช้กับกีตาร์คลาสสิก หรือกีตาร์ฟิสิก และอีกแบบจะขนานกับตัวกีตาร์หรือแกนหมุนสายตั้งฉากกับตัวกีตาร์ซึ่งใช้กับกีตาร์โฟลด์หรือกีตาร์ไฟฟ้าทั่วไปที่เราเห็นนั่นเอง แต่ละบริษัทที่ผลิตลูกบิดกีตาร์นั้นจะมีระบบเป็นของตัวเอง เช่น ระบบล๊อคกันสาย คลายเวลาดีด

2. **นัท (nut)** บางคนอาจเรียกว่าหย่องหรือสะพานสายบน แต่ผมจะเรียกนัทจะดีกว่านะครับ มันจะติดอยู่ปลายบนสุดของฟิงเกอร์บอร์ด เพื่อรองรับสายกีตาร์ให้ยกสูงจากฟิงเกอร์บอร์ด ซึ่งระยะความสูงของสายกับ ฟิงเกอร์บอร์ด ดังกล่าวนี้นี้เรียกว่า (action)

ส่วนคอกีตาร์

1. **คอกีตาร์** คือส่วนที่เราใช้จับคอร์คอร์ดเล่นโน้ตต่างๆ มีความสำคัญมากสำหรับกีตาร์ก่อนซื้อ คุณจะต้องดูให้ติดตั้งที่แนะนำในหัวข้อการเลือกซื้อกีตาร์ คอกีตาร์ควรจะทำมาจากไม้ มะฮอกกานี หรือไม้ ซีดา หลักการที่สำคัญที่สุด คือ คอกีตาร์ต้องตรงไม่มีรอยแตกหรือปริของเนื้อไม้

ฟิงเกอร์บอร์ด (Fingerboard) เป็นแผ่นไม้ที่ติดลงบนคอกีตาร์อีกชั้น เป็นตัวที่ใช้ยึดเฟร็ต หรือ ลวดลายมุกประดับต่างๆ และเราก็จะเล่นโน้ตต่าง ๆ ของกีตาร์บนหน้าฟิงเกอร์บอร์ดนั่นเอง ไม้ที่นิยมใช้จะเป็นไม้ โรสวูด หรือไม้ อีโบนี ซึ่งมีเนื้อไม้แข็งเกินไป มีแบบที่แบนเรียบของกีตาร์คลาสสิก และกีตาร์โฟล์คกับกีตาร์ไฟฟ้าส่วนใหญ่จะโค้งเล็กน้อยเพื่อให้เข้ากับนิ้วเวลาทาบบนคอ

เฟร็ต (Fret) ทำมาจากโลหะฝังอยู่บนคอกีตาร์เป็นตัวที่จะกำหนดเสียงของโน้ตดนตรีจากการกดสายกีตาร์ลงบนเฟร็ตต่างๆ ซึ่งทำให้สายมีความสั้นยาวต่างกันไปตามการกดสายของเราว่ากดที่ช่องใดระยะสายที่เปลี่ยนไปก็คือระดับเสียงที่เปลี่ยนไปด้วย สิ่งหนึ่งที่เราควรคำนึงถึง คือ ระยะระหว่างเฟร็ต แต่ละตัวต้องได้มาตรฐาน มิฉะนั้นจะทำให้เสียงเพี้ยนได้แต่เราไม่สามารถเช็คระยะดังกล่าวได้เราอาจเช็คคร่าวๆ จากฮาโมนิคซึ่งผมได้กล่าวแล้วในเรื่องการเลือกซื้อกีตาร์ลงไปอ่านดูก็ได้ครับ จำนวนของเฟร็ตก็จะขึ้นกับความยาวของคอกีตาร์ซึ่งแต่ละผู้ผลิตก็จะต่างกันไป ปกติกีตาร์คลาสสิกจะมีประมาณ 18 ตัว กีตาร์โฟล์คประมาณ 20 ตัว แต่กีตาร์ไฟฟ้าซึ่งมักจะมีการเล่นโซโลจึงมีช่องให้เล่นโน้ตมากขึ้นประมาณ 22-24 ตัว และกีตาร์คลาสสิกซึ่งคอกีตาร์แบนราบเฟร็ตก็จะตรง แต่กีตาร์โฟล์ค หรือ กีตาร์ไฟฟ้านั้น ส่วนใหญ่จะมีคอที่โค้งเล็กน้อยเพื่อความสะดวกในการเล่นก็จะมิเฟร็ตที่โค้งตามไปด้วย

มุกประดับ จุดประสงค์คือให้ใช้สังเกตตำแหน่งช่องกีตาร์ปกติจะฝังที่ช่อง 3, 5, 7, 9, 12, 14, 17, 19, และ 21 (ไม่แน่นอนตายตัวขึ้นกับผู้ผลิต) กีตาร์คลาสสิกจะไม่มีมุกประดับฝังบนหน้าฟิงเกอร์บอร์ดแต่จะฝังด้านข้างแทน แต่กีตาร์โฟล์ค และกีตาร์ไฟฟ้าจะฝังไว้ทั้ง 2 ส่วน (บางรุ่นก็มีแต่ด้านข้าง) ทั้งนี้ขึ้นกับผู้ผลิตจะออกแบบ โดยทั่วไปจะเป็นรูปวงกลม บางทีก็รูปข้าวหลามตัด หรือเป็นลายไม้เลื้อย เลื้อยไปตามหน้าฟิงเกอร์บอร์ด

ก้านเหล็กปรับแต่งคอ (Truss Rod) ในกีตาร์ที่อยู่ในระดับกลางขึ้นไปจะมีแท่งเหล็กฝังอยู่ตามความยาวคอกีตาร์ด้วยเพื่อเสริมความแข็งแรงให้กับกีตาร์ และป้องกันการโก่งตัวของคอกีตาร์ซึ่งสามารถปรับแต่งได้เมื่อคอกีตาร์เกิด โกงงอ

วนลำตัวกีตาร์

1. **ลำตัวกีตาร์ (body)** ได้แก่ ด้านหน้า (top) ควรทำมาจากไม้ อัลพาย สปรูซ (alpine spruce) ด้านหลัง (back) และด้านข้าง (side) ควรเป็นไม้โรสวูด (rosewood) และที่สำคัญคือลักษณะของไม้ต้องไม่มีรอยแตก ไม่มีตาไม้และมีลายไม้ที่ละเอียดไปตามความยาวจึงมีคุณภาพดี ส่วนที่เว้าของ

(body) บางทีเราก็เรียกว่า เอวการยึดโครงไม้ด้านใน(internal bracing) มีความสำคัญมากอีกเช่นกัน เพราะไม้ที่ทำ (body) กีตาร์นั้นบางแต่ต้องรับแรงดึงที่สูงมาก ถ้าโครงยึดดังกล่าวไม่ดีหมายถึงกีตาร์ของคุณก็จะพังในเร็ววันแน่นอน รูปแบบการยึดจะแตกต่างกันตามเคล็ดลับของแต่ละผู้ผลิต และกีตาร์แต่ละรุ่นแต่ละประเภท โดยทั่วไปลักษณะเป็นรูปพัด

2. โพรงเสียง (sound hole) ก็คือรูกลมๆ หรือบางทีก็ไม่กลม ที่อยู่บนด้านหน้าของ (body) นั้นเอง มีหน้าที่รับเสียงจากการสั่นของสายกีตาร์ทำให้เกิดเสียงก้องดังขึ้น ซึ่งอาจจะมีลายประดับต่างๆ อยู่รอบๆ โพรงเสียงเพื่อความสวยงามอีก สำหรับกีตาร์โฟล์ค หรือกีตาร์แจ๊สมักจะมีแผ่นพลาสติกติดอยู่ด้านขอบโพรงเสียงได้สาย 1 เรียกว่า (Pickguard) เพื่อป้องกันการขูดขีดผิวกีตาร์จากการขีดด้วยปิ๊ก หรือ เล็บ จะพบในกีตาร์ไฟฟ้าด้วย ส่วนในฟلامเม้น โกกีตาร์จะมีติดทั้งด้านสาย 6 และด้านสาย 1 เลย เพราะลักษณะการเล่นกีตาร์ฟلامเม้น โกจะมีการติดสับคิ้วนี้มากจึงป้องกันทั้ง 2 ด้าน

3. ปิคการ์ด (pick guard) สำหรับกีตาร์คลาสสิกซึ่งมักไม่ใช่ปิ๊กในการเล่นจึงไม่มีปิคการ์ด แต่กีตาร์โฟล์คมักใช้ปิ๊กเล่นจึงมีปิคการ์ด ไว้ป้องกันปิ๊กขูดกับ (body) กีตาร์

สะพานสาย (bridge) เป็นตัวที่ยึดสายให้ติดกับ (body) มักทำมาจากไม้โรสวูดหรือไม้โอ๊คในกีตาร์คลาสสิกจะเจาะรูในแนวนานกับ (body) กีตาร์ 6 รูไว้ใช้พันสาย กีตาร์โฟล์คจะเจาะรูในแนวตั้งฉากกับ (body) และยึดสายด้วยหมุดยึดสาย (pin) กีตาร์ไฟฟ้าจะทำจากโลหะเป็นส่วนใหญ่มีทั้งแบบธรรมดา คือ มีหน้าที่ยึดสายอย่างเดียว และอีกแบบ คือเป็นแบบคั่นโยกทั้งแบบเดิม และแบบใหม่ที่เรียกว่า ฟรอยโรส การใส่สายจะยุ่งขึ้นมาอีกเล็กน้อย

หย่อง (saddle) จะฝังหรือยึดอยู่กับสะพานสาย เพื่อรองรับสายกีตาร์ทั้ง 6 สาย มีทั้งแบบตรงสำหรับกีตาร์คลาสสิก และแบบโค้งสำหรับกีตาร์โฟล์ค บางแบบก็แยกเป็น 2 ชิ้นแล้วแต่การออกแบบของแต่ละรุ่น บางรุ่นสามารถปรับความสูงของตัวมันได้แต่ทุกๆ ไปถ้าเรารู้สึกว่ามันสูงไปเราก็สามารถจะถอดมาแล้วใช้ตะไบ หรือ กระดาษทรายขัดที่ฐานของมันให้ความสูงลดลง แต่ถ้าต่ำไปก็หาเศษไม้หรือกระดาษมาเสริมให้สูงตามความพอใจ

ปิ๊กอัพ (pick up) โดยทั่วไปจะเห็นชัดบนกีตาร์ไฟฟ้ามากกว่าแต่ปัจจุบันกีตาร์โปร่งบางรุ่นก็มีการประกอบปิ๊กอัพไว้กับกีตาร์เลย เช่น ประกอบไว้ที่ใต้บริดจ์หรือใต้หย่อง หรือเป็นปิ๊กอัพที่เชื่อมมาประกอบต่างหาก สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าจะมีความสำคัญมากเพราะมันจะรับแรงสั่นสะเทือนของสายไปแปลงเป็นกระแสไฟฟ้าส่งไปยังแอมป์แล้วขยายเสียงต่อไปทำให้สามารถปรับแต่งเสียงได้มากมายหลายรูปแบบ

ชุดคั่นโยก (tremolo bar) ถือว่าเป็น เสน่ห์ อย่างหนึ่งของกีตาร์ไฟฟ้าเลยทีเดียวแบบเก่าที่เห็นใน (fender Stratocaster) รุ่นเก่าๆ ซึ่งจะกดลงได้อย่างเดียว หรือคั่นโยกแบบ (Bigsby) ซึ่งมักพบในกีตาร์แบบ (archtop) หรือ (semi acoustic electric) ซึ่งใช้เล่นเพลงแจ๊ส หรือ คันทรีเป็นต้น และ

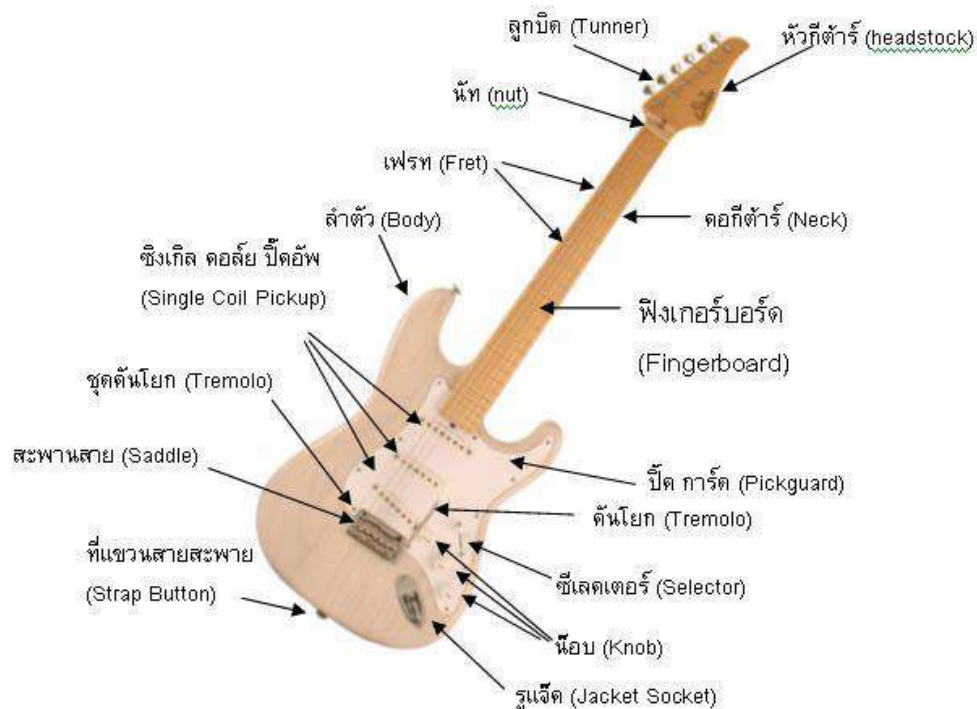
ปัจจุบันวงการกีตาร์ไฟฟ้าก็ได้พัฒนาไปอีกระดับกับคันทันโยกที่เราเรียกกันตามชื่อผู้ผลิตคือฟลอยโรส หรือคันทันโยกอิสระนั่นเองซึ่งสามารถโยกขึ้นลงได้อย่างอิสระช่วยให้นักกีตาร์สามารถสร้างสรรค์สำเนียงดนตรีในแบบใหม่ๆ ได้ไม่สิ้นสุด สำหรับคันทันโยกแบบนี้มักจะมีอุปกรณ์อีกตัวเพิ่มมา คือ นัทแบบล้อยางได้เพื่อช่วยป้องกันสายคลายตัวเมื่อใช้คันทันโยก

สวิทช์เปลี่ยนปิ๊กอัพ มักมีในกีตาร์ไฟฟ้าที่มีปิ๊กอัพหลายๆ ตัว เช่น 2 หรือ 3 ตัว ใช้ในการเปลี่ยนไปใช้ปิ๊กอัพตัวต่างๆ ซึ่งเสียงก็จะต่างกันไปด้วยเช่นต้องการเล่นริทึม (Rythm) อาจใช้ตัวกลางหรือตัวบนเมื่อจะโซโล่ (Solo) อาจใช้ตัวล่างที่ติดกับบริดจ์เพราะให้เสียงที่แหลมกว่า เป็นต้น

ปุ่มควบคุมเสียง โดยทั่วไปจะมี 2 ชุด คือชุดควบคุมความดังเบา (volume control) และชุดควบคุมเสียงทุ้มเสียงแหลม (tone control) บางทีสำหรับกีตาร์ไฟฟ้าบางรุ่นจะมีปุ่มควบคุมเสียง และ (tone) แยกของปิ๊กอัพแต่ละตัวเช่นกีตาร์ไฟฟ้าของ (Gibson) (รุ่น SG หรือ Les Paul เป็นต้น) สำหรับกีตาร์โปร่งไฟฟ้ามักจะมีส่วนของ (Equalizer) เพิ่มเข้ามาด้วยสำหรับการปรับแต่งเสียงที่ละเอียดขึ้น ในกีตาร์รุ่นใหม่ๆ เช่นของ (Ovation) จะมีระบบช่วยตั้งสายกีตาร์รวมเข้าไปในส่วนนี้ด้วย

ช่องเสียบสายแจ็คไปยังแอมป์ ใช้เสียบแจ็คเพื่อต่อสายไปยังแอมป์หรือผ่านเข้ายังชุดเอฟเฟ็คต่างๆ

ที่ใส่สายสะพายกีตาร์ ไว้ใส่สายสะพายกีตาร์เพื่อเวลาขึ้นเล่น

ภาพที่ 5 ส่วนประกอบกีตาร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอน เป็นงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัยในการสนับสนุนซึ่งกัน และกัน มีงานวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน ได้ศึกษาเกี่ยวกับชุดการสอนซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวแล้ว จึงขอนำผลการวิจัยมาเสนอ ดังต่อไปนี้

บัญชา วงศ์ชื่อ (2551) ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง เครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และศัพท์และเครื่องหมาย ทางดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดนตรี) เรื่องเครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และศัพท์และเครื่องหมายทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ (ดนตรี) 2) เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง เครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และศัพท์และเครื่องหมายทางดนตรี 3) เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่องเครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และศัพท์และเครื่องหมายทางดนตรี ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 30 คน (1 ห้องเรียน) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นสื่อที่จะนำผลมาพิจารณาเปรียบเทียบและรวบรวมข้อมูลในด้านการวัดและประเมินผล 1) เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เส้นทางแห่งเสียงเพลง สาระเพิ่มเติมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) หลังเรียนจบจุดประสงค์แล้ว จำนวน 10 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญในการหาค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ .20 - .80 ค่าอำนาจความจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.5362 4) แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) วิชาทฤษฎีดนตรีสากล สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 แผน

ผลการศึกษาพบว่า

1. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าหลังจากการทดลองใช้ เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนพอแยกระดับได้ดังนี้ ระดับมากที่สุดมี 4 ข้อ คือ ข้อ 3) เอกสารประกอบการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดทักษะและเห็นคุณค่าโน้ตสากล ข้อ 6) เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานอันเป็นแนวทางประกอบอาชีพดนตรี ข้อ 9) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากเอกสารประกอบการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการฝึกหัดเล่นดนตรีสากลได้ ข้อ 10) เอกสารประกอบการเรียนรู้สร้างประโยชน์ให้กับผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องงานดนตรี ระดับมากมี 5 ข้อ คือ ข้อ 2) หลังจากเรียนทฤษฎีดนตรีสากล(เส้นทางแห่งเสียงเพลง)นักเรียนสนใจดนตรี ข้อ 4) เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนและเหมาะสม ข้อ 5) เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเกิดแนวคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ข้อ 7) เอกสารประกอบการเรียนรู้เป็นแนวทางในการคิดสร้างสรรค์ไปสู่งานอื่นๆ ข้อ 8) เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ระดับน้อยมี 1 ข้อ คือ ข้อ 1) ก่อนเรียนทฤษฎีดนตรีสากล (เส้นทางแห่งเสียงเพลง)นักเรียนสนใจดนตรี จากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน ทำให้ผู้ผลิตทราบว่า นักเรียนมีความสนใจ เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพราะช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในการศึกษามีพื้นฐานในการไปเรียนทฤษฎีดนตรีสากล และมีขั้นตอนการเรียนที่เข้าใจง่าย ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลได้ด้วยตัวเอง ถ้าฝึกจนเกิดความชำนาญทำให้เล่นอาชีพได้ เป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

3. การหาค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพ 86.77/87.56

นเรศ สมจันทร์(2550) ศึกษาเรื่อง การสร้างและการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ดนตรี)ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้น

ผลการศึกษาพบว่า

1. ได้เอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ดนตรี) เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.98/84.09 แสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิภาพ และมีค่าประสิทธิผล เท่ากับ 0.76 แสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทลิ่มนิ้ว คือ เมโลเดียนได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า เอกสารประกอบการเรียน สามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และวิธีการในการปฏิบัติเมโลเดียนได้ ซึ่งแสดงว่า เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) สามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ วิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีตามนัดได้ดี

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (ดนตรี) เรื่องการปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้น ปรากฏว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดเกี่ยวกับลักษณะการจัดรูปเล่ม ได้แก่ รูปเล่มภายนอกสวยงามน่าสนใจ ขนาดของเอกสารประกอบการเรียนสามารถจับถือได้สะดวก ความกว้าง และความยาวของเอกสารประกอบการเรียนเหมาะสม ความกว้าง และความยาวของเอกสารประกอบการเรียนเหมาะสม การจัดวางหน้าของเอกสารประกอบการเรียน และขนาดตัวอักษรกับตัวอักษรเหมาะสม เอกสารประกอบการเรียนสามารถเปิดอ่านได้สะดวก การเข้ารูปเล่มมีความคงทนถาวร นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดเกี่ยวกับเนื้อหาของได้แก่ เนื้อหาให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากขึ้น ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม เนื้อหามีความกระชับ ชัดเจน ไม่ยืดเยื้อ เนื้อหาน่าสนใจ ชวนให้อยากอ่าน เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยเนื้อหาชวนให้เห็นคุณค่าของการเล่นดนตรี การจัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม และต่อเนื่องกัน นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดเกี่ยวกับลักษณะการจัดภาพ ได้แก่ ภาพน่าปกสวยงามน่าสนใจ ภาพปกเหมาะสมกับวัย ภาพประกอบแต่ละบทเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน เข้าใจง่าย การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดเกี่ยวกับลักษณะของภาษาที่ใช้ ได้แก่ อ่านแล้วเข้าใจง่าย ตัวอักษรมองเห็นได้ชัดเจน ตัวอักษรมีความเป็นระเบียบ การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ชื่อเนื้อหาแต่ละบทเหมาะสมกับเนื้อหา

ธีรพันธ์ ปิงแก้ว (2550) ศึกษาเรื่อง เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาการเรียนด้วยการปฏิบัติมีขั้นตอนอย่างถูกวิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อศึกษาการเรียนตามทฤษฎีและกระบวนการปฏิบัติ เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย เอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) และเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนต่อการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนแม่เมาะวิทยา อำเภอแม่เมาะ สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวนนักเรียน 27 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.45/93.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.6456 ซึ่งหมายความว่าเอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 3021 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอนทำให้นักเรียนมีความมีความรู้เพิ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.56

3. ครูผู้สอนดนตรีสากล มีความคิดเห็นต่อ เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52

วรรณพร เทวะหะ (2554) ศึกษาเรื่องเอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่องดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่องดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่องดนตรีสากลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านไผ่พิทยาคม อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่องดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยการใช้เอกสาร

ประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ผลการศึกษพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.80/94.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

กรกฎ ถนอมสิน (2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีบอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีบอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80 / 80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีบอร์ดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีบอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีบอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.10 / 88.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80 / 80

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีบอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลการเรียนดีขึ้น

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีบอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด = 4.75

วีระยุทธ ยนยุบล (2552) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประสิทธิภาพ เท่ากับ 91.31/87.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. เอกสารประกอบการเรียนเรื่องทฤษฎีคณิตศาสตร์สากลระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.8176 ซึ่งหมายความว่า เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 81.76

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ เอกสารประกอบการเรียน เรื่องทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนอยู่ในระดับดีมาก จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น จึงสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเกิดประโยชน์ ต่อการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และต่อยอดความรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้ นักเรียน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนอยู่ในระดับดีมาก ดังนั้น จะเห็นได้ว่า เอกสารประกอบการเรียนสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้เป็นอย่างดี

ประภาส บุญมั่ง (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง คณิตศาสตร์ไทย ในวิชาคณิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

1. คู่มือประกอบการสอน เรื่อง ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ไทย วิชาคณิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.40/83.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิต เรื่อง ทักษะพื้นฐานทางคณิต ด้วยคู่มือประกอบการสอน เรื่อง ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าค่า t-test เท่ากับ 16.951 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจต่อคู่มือประกอบการสอน เรื่อง ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ไทย ของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตด้วยคู่มือประกอบการสอน เรื่อง ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ไทย มีค่าเฉลี่ย 4.49 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ประกรณ์ พันผาย (2550) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ศ 30203 คณิตพื้นฐานเมือง (สะล้อซอซึง) ในการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน

วิชา ศ 30203 คนตรีพื้นเมือง (สะล้อซอซึง) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน ที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 3) เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอน ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน รายวิชา ศ 30203 คนตรีพื้นเมือง (สะล้อซอซึง) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 81.06/ 91.56 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ร้อยละของความก้าวหน้าในการเรียน พบว่า โดยภาพรวมเมื่อนักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอน รายวิชา ศ 30203 คนตรีพื้นเมือง (สะล้อซอซึง) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) จบแล้วมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 27.36

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้เอกสารประกอบการสอน รายวิชา ศ30203 คนตรีพื้นเมือง (สะล้อซอซึง) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (ร้อยละ 91.56) กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 ด้วยค่าที (t-test) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

วิศิษฐ์ สิ้นสวัสดิ์ (2552) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วยโน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน ชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วยโน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วยโน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนชุดเป่าขลุ่ยสากลด้วยโน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน ชุดเป่าขลุ่ยสากลด้วยโน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 83.89/85.56

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง เป่าขลุ่ยสากลด้วยโน้ตไทยง่ายนิดเดียว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน ชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วยโน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.22 ซึ่งสรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ศราวดี ประเสริฐสังข์ (2554) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดการสอน โปงกลางคนตรีพื้นบ้านอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า

1. การใช้ชุดการสอนโปงกลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.21/84.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการใช้ชุดการสอนโปงกลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6427 หรือ ร้อยละ 64.27
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการสอนโปงกลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75

ศุภรัตน์ ชาญเลข (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาขับร้องเพลงไทยของนักศึกษาวิทยาลัยครู ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนจุลบทกับการสอนแบบปกติ พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนขับร้องเพลงไทยด้วยชุดการสอนจุลบท มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อชุดการสอนจุลบทสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ

ดวงเดือน กุปต์การ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องสาระของทำนองเพลงไทยผ่านทักษะการขับร้อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนตัวอย่างประชากรมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลคะแนนทักษะการขับร้องเพลงไทย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.09 และผลคะแนนแบบวัดเจตคติ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.92 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

นิภา โสภาสัมฤทธิ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะการคิดจะเข้เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.56/85.05 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอน มีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกทักษะการคิดจะเข้เบื้องต้น

สมศักดิ์ พนเสาวภาคย์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาชุดการสอนการฝึกปฏิบัติฆ้องวงใหญ่เรื่องเพลงโหมคร่งร่มเกล้า ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการกิจกรรมระหว่างเรียน ภาคทฤษฎีคิดเป็นร้อยละ 91.89 ภาคปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 91.72 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทดสอบหลังเรียน ภาคทฤษฎีคิดเป็นร้อยละ 92.29 ภาคปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 92.41

บุญเลิศ มั่นปาน (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง การเป่าขลุ่ยไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนกิจกรรมเสริม

หลักสูตรเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 90.86/89.87 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

กุมารี สุวรรณสิงห์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเบื้องต้นในรายวิชาดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 1 (ศ 029) ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 83.56/83.73 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอนเรื่องการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเบื้องต้นมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

มีงานวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนดนตรี และการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวแล้ว จึงขอ นำผลการวิจัยมาเสนอ ดังต่อไปนี้

ปณัฏฐิต ปัญญะสังข์ (2550) ได้ทำการวิจัยสอนวิชาขับร้องสากล กรณีศึกษาโรงเรียนดนตรีมี ฟา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ทำแผนการสอนแบบอาทิตย์ต่ออาทิตย์สำหรับเทคนิคและวิธีสอนจะใช้วิธีการอธิบาย การเลียนแบบ โดยครูเป็นต้นแบบ การทำซ้ำ และการสอนปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี ด้านครุภัณฑ์ทางดนตรี ได้แก่ เปียโน ส่วนสื่อช่วยสอน ได้แก่ หนังสือโน้ตเพลง หนังสือเนื้อเพลง ซีดีเพลง วีซีดีคาราโอเกะ เครื่องเล่นคาราโอเกะ เครื่องเสียง โทรทัศน์ ไมโครโฟน กระจก และวีดีทัศน์คอนเสิร์ต ในด้านวัสดุ และประเมินผลส่วนใหญ่จะประเมินผลโดยครูผู้สอน การส่งนักเรียนแสดงคอนเสิร์ต การส่งนักเรียนสอบวัดผลสถาบันต่างประเทศ และการประเมินผลด้วยตัวนักเรียนเอง ส่วนปัญหาในการเรียนการสอนส่วนใหญ่เกิดจากตัวนักเรียน และผู้ปกครองยังมีความเข้าใจผิดในการเรียนร้องเพลง นักเรียนรู้จักเพลงน้อยสื่อในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และไม่มีคุณภาพ นักเรียนไม่ซ้อม เสนอข้อแนะนำว่าน่าจะมีการจัดทำหลักสูตรการสอน โดยเพิ่มเนื้อหา ด้านทักษะทางดนตรี มีสื่อในการเรียนเพิ่มขึ้น มีการอบรมด้านเทคนิคการสอนต่างๆ ให้กับครู และมีการวัดระดับความสามารถของนักเรียนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลการเรียนโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน กับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สมศักดิ์ สนใจ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนการอ่าน และร้องโน้ตสากล รายวิชา คส 114 คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นกลางปีที่ 1 ที่เลือกปฏิบัติวิชาเอกคีตศิลป์สากล จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.17 / 84.32 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 นักเรียนกลุ่ม

ตัวอย่างมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนรู้ก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษา ในรูปแบบต่างๆ มาพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนดนตรีทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีโอกาสแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งยังเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งไม่ทำให้เกิดการเบื่อหน่าย การเรียนการสอนจึงเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้าง และพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้งในด้านทฤษฎี และด้านการปฏิบัติ

สภาราสตาร์ (Sbaratta, 1975) ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนเพื่อสอนเรียงความแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 แห่งมหาวิทยาลัยบอสตัน ที่เรียนวิชาการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเรียงความ และทัศนคติของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนปรกติ ชุดการสอนแบ่งหน่วยการเรียนออกเป็น 5 หน่วย ได้แก่ การอ่าน การเล่นเกมภาษา ประสบการณ์ส่วนตัว เทคนิคในการเขียนงาน ศึกษาค้นคว้าวิจัยการเขียนในเชิงโต้แย้ง และการเขียนวิจารณ์ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน มีความสามารถทั่วไปในการเขียนเรียงความ การเขียนโครงสร้างของประโยค และส่วนประกอบของประโยคสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนเรียงความ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปรกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1982) ได้สร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับเตรียมประถมศึกษา โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองกับการสอนแบบบรรยาย ผลการวิจัยพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากกลุ่มที่สอนโดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเอง และการสอนแบบบรรยาย ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวางแผนการสอนและวิธีสอนแต่ไม่มีความแตกต่างกันด้านทัศนคติที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาและครูฝึกสอน โดยชอบชุดการสอนด้วยตนเอง

วีวาส (Vivas, 1986) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบพัฒนา และประเมินค่าของการรับรู้ทางความคิดของนักเรียนเกรด 1 ในประเทศเวเนซุเอล่า โดยใช้ชุดการสอนจากการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการพัฒนาทักษะทั้ง 5 ด้าน คือด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านเชาว์ปัญญา และด้านการปรับตัวทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 1 จาก

โรงเรียนเรนีส์กัวเนียร์ เขตรัฐมิลินด้า ประเทศเวเนซุเอล่า จำนวน 214 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 ห้องเรียน จำนวน 114 คน ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน กลุ่มควบคุม 3 ห้องเรียน จำนวน 100 คน ได้รับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมีความสามารถเพิ่มขึ้นในด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านเซาว์ปัญญา และด้านการปรับตัวทางสังคม หลังจากได้รับการสอนด้วยชุดการสอนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัด เพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นห้องเรียนทั้งหมด 2 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัด เพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2554 โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/7 จำนวน 15 คน และนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/8 จำนวน 15 คน รวมจำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.2 แผนภาพระบอบวงมือ สรีระท่าทางการปฏิบัติคีตารคลาสสิก

1.3 แผนภาพแสดงโน้ตดนตรีสากล

1.4 แบบทดสอบระหว่างเรียนในหน่วยที่ 1 – 3

1.5 แบบทดสอบวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกระหว่างเรียนในหน่วยที่ 4–6

2. แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) เป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตาร์คลาสสิก

ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตาร์คลาสสิก

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างและการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอน และกระบวนการสร้างดังนี้

1.1 เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อต่างๆ ให้ครอบคลุมกับเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนที่จะสร้าง

1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ หลักการเรียนรู้ แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนดนตรี สื่อการเรียนการสอน และขั้นตอนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษาทฤษฎีโน้ตสากล เนื้อหาเกี่ยวกับดนตรี ในเรื่องการปฏิบัติคีตาร์คลาสสิก กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอน

1.3 สร้างเอกสารประกอบการสอนและจัดทำสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีสากล โดยแบ่งเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนออกเป็นทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการเรียนทั้งหมด 16 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1 หน่วยที่ 1 แนวคิดการพัฒนาเอกสารประกอบการสอน (จำนวน 2 ชั่วโมง)

2 หน่วยที่ 2 พื้นฐานการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น (จำนวน 2 ชั่วโมง)

3 หน่วยที่ 3 การเล่นตามโน้ตสายเดี่ยว (จำนวน 2 ชั่วโมง)

4 หน่วยที่ 4 การปฏิบัติบันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale) (จำนวน 1 ชั่วโมง)

5 หน่วยที่ 5 การปฏิบัติสองแนวทำนอง (จำนวน 3 ชั่วโมง)

6 หน่วยที่ 6 การเล่นตามเพลงที่กำหนด (จำนวน 4 ชั่วโมง)

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ (สาระดนตรี) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติ ดนตรีคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน

1.4 ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติดนตรีคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติดนตรีคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยได้จัดแบ่งการประเมินออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

สำหรับการประเมินและการให้ความหมายของค่าที่วัดได้ดังนี้ การประเมินแบ่งระดับ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การให้ความหมายโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

โดยผลการประเมินเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติดนตรีคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.67 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 ซึ่งแสดงว่าเอกสารประกอบสอนฯ มีความเหมาะสมมากที่สุดโดย ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงในเรื่องของ การใช้อักษร การเน้นคำ คำแนะนำวิธีการใช้ให้ ชัดเจน และควรจัดรูปภาพให้มีขนาดใหญ่เหมาะสมกับกระดาษ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญไว้ในตารางในภาคผนวก ค

1.5 ผู้วิจัยปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง

1.6 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1. การทดลองแบบรายบุคคล (1: 1) ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนชุมนุมดนตรีสากล ของโรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

โดยสุ่มเลือกนักเรียนในกลุ่มนักเรียนเก่ง 1 คน นักเรียนในกลุ่มปานกลาง 1 คน และนักเรียนในกลุ่มอ่อน 1 คน เพื่อให้ให้นักเรียนทดลองใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

จากการทดลองใช้ครั้งนี้ พบว่า เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีข้อบกพร่องที่ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การใช้เลือกใช้ภาพไม่สื่อความหมายกับผู้เรียนการเลือกใช้ภาษาและคำศัพท์ที่ยากเกินไปไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้เรียนไม่เข้าใจแผนภาพระบบนิ้ว สรีระ และการปฏิบัติคีตารคลาสสิกแผนภาพแสดงโน้ตสากล ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขเอกสารประกอบการสอนฯ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

2. การทดลองหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้จัดการเรียนการสอนจริง (Trial Run) ให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้าจังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน

พบว่าเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/ 83.22 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวม ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/ 80 ซึ่งได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 3 หน้า 74 ของบทที่ 4 แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre - test) หลังเรียน (Post - test) เป็นเครื่องมือ

ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วย เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารีคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตารีคลาสสิก และตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตารีคลาสสิก ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนและกระบวนการสร้างดังนี้

ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตารีคลาสสิกมีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (multiple choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดการให้คะแนน คือ ถ้าผู้เรียนตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดผิดได้ 0 คะแนน ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนและกระบวนการสร้างดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาทั้งหมดในแต่ละหน่วยของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารีคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกำหนดให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ให้ครอบคลุมทุกหน่วยการเรียนรู้

2. สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตารีคลาสสิกให้ครอบคลุมจุดประสงค์ทุกหน่วยการเรียนรู้จำนวน 30 ข้อ

3. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Face Validity) โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีสากลจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงและความถูกต้องของเนื้อหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวไว้ในภาคผนวก ก

4. ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียนแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยจัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาว่าแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียนแต่ละข้อสามารถวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากการพิจารณา ดังนี้

ให้ 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดได้ตามจุดประสงค์

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

5. หาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านในการคัดเลือกแบบทดสอบก่อนเรียน–หลังเรียน ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ไปใช้ต่อไป จากการนำมาคำนวณพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน–หลังเรียนอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้รายงานไว้ในตารางในภาคผนวก ง

6. ปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้เรียบร้อย

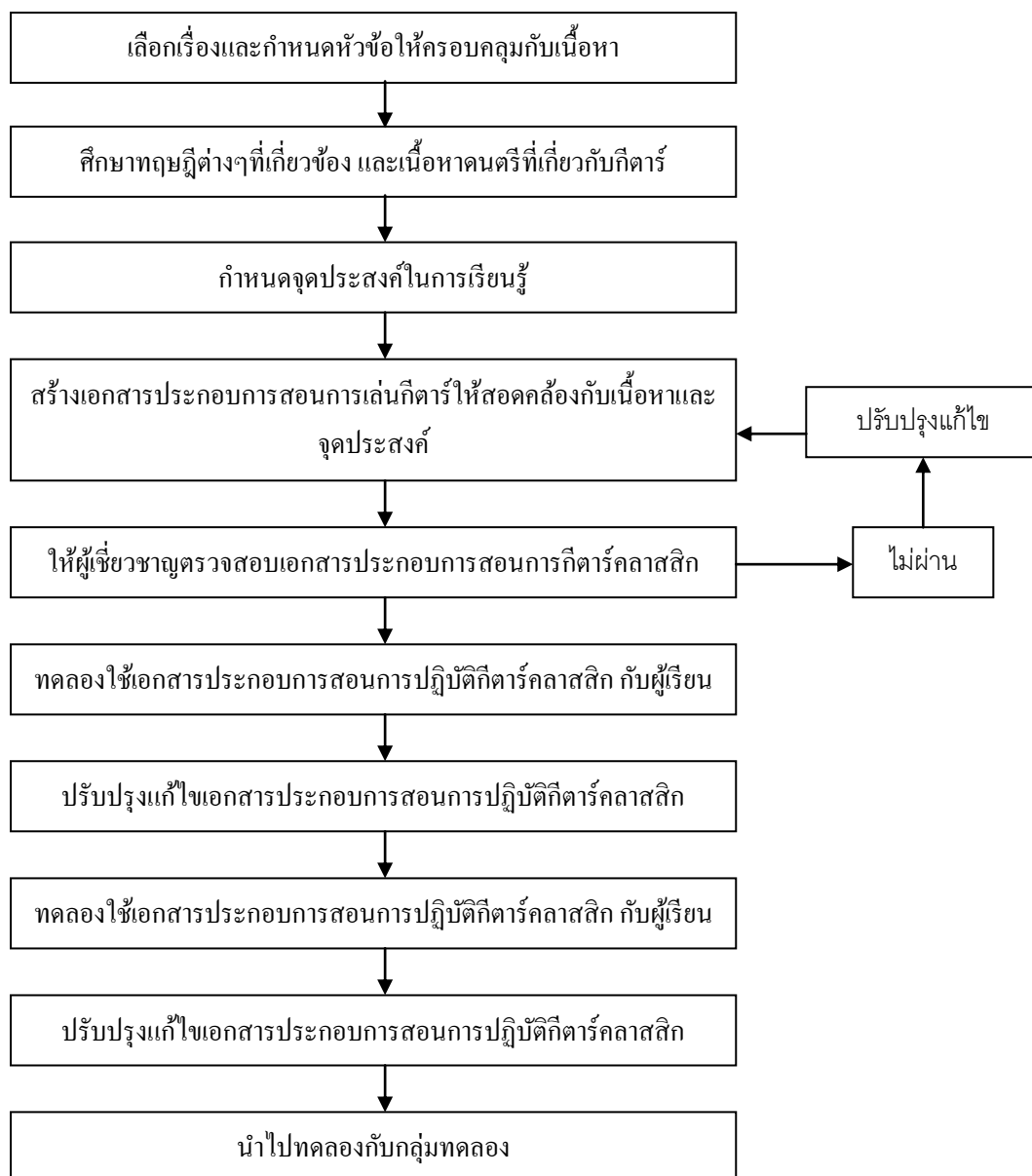
7. นำแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติกิจการคลาสสิกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนชุมนุมดนตรีสากล ของโรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอบด้วยตนเอง แล้วตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนนข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้วจึงนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) แบบ (Item Total Correlation) รายข้อ และค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของ ปกรณ์ ประจัญบาน (2550) ผลการคำนวณค่าสถิติ ผู้วิจัยนำเสนอไว้ในตารางที่ 7 หน้า 98 ภาคผนวก ค ซึ่งมีค่าความยาก (p) ของข้อสอบอยู่ระหว่างอยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 0.70 ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 0.67 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.62 ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 0.34 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.8114

ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจการคลาสสิกมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหัวข้อและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้

2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจการคลาสสิกเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของกำหนดหัวข้อและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ IOC (Index of item Objective Congruence) นำข้อมูลที่รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence) แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.84 ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงเกณฑ์การประเมินให้กะทัดรัดและเข้าใจง่าย ให้ตรงกับวัตถุประสงค์การศึกษา

ขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกสรูปได้ดังภาพประกอบดังนี้

ภาพที่ 6 สรุปลขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ก่อนการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งหมด ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการสอน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ระยะเวลาในการสอน 16 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน ใช้เวลาระหว่างปิดภาคเรียน สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เวลาเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนการกีตาร์คลาสสิก

ครั้งที่	วันที่เรียน	เนื้อหาที่เรียน
1-2	16-17 พฤษภาคม 2555	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แนวคิดการพัฒนาชุดเอกสารประกอบการสอนในการเรียนวิชากีตาร์กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคเทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี กับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี, กีตาร์ (Guitar) และทฤษฎีโน้ตสากลเบื้องต้น
3-4	23-24 พฤษภาคม 2555	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พื้นฐานการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น
5-8	23-24 พฤษภาคม 2555 30-31 พฤษภาคม 2555	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การเล่นตามโน้ตสามสายบน
9	13 มิถุนายน 2555	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การเล่นตามโน้ตสามสายล่าง
10-12	14 -20-21 มิถุนายน 2555	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปฏิบัติตามโน้ตที่กำหนด
13-16	27-28 มิถุนายน 2555 4-5 กรกฎาคม 2555	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การเล่นตามเพลงที่กำหนด

3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนในเนื้อหาของแต่ละหน่วย ผู้วิจัยจะประเมินผลด้วยแบบทดสอบระหว่างเรียนในแต่ละบทต่างๆ เพื่อรวมผลการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังการเรียน เอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

2. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบที (t-test Dependent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคำนวณหาค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คำนวณจากสูตร (วาโร เฟ็งส์วัตต์, 2546 , น.95)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร (วาโร เฟ็งส์วัตต์, 2546, น. 6)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \sum X & \text{ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด} \\ \sum X^2 & \text{ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง} \\ N & \text{ แทน จำนวนนักเรียน} \end{aligned}$$

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test Dependent sample (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2546, น.99)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \text{ เมื่อ } df = n - 1$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } D & \text{ แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่} \\ n & \text{ แทน จำนวนคู่} \\ \sum D^2 & \text{ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง} \\ (\sum D)^2 & \text{ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง} \end{aligned}$$

3. การคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2546, น.43) คำนวณจากสูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } E_1 & \text{ แทน ประสิทธิภาพกระบวนการ} \\ \sum X & \text{ แทน คะแนนรวมจากการทำกิจกรรม} \\ A & \text{ แทน คะแนนเต็มของกิจกรรมทุกจุดประสงค์รวมกัน} \\ N & \text{ แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด} \end{aligned}$$

$$E_2 = \frac{\sum f}{B} \times 100$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } E_2 & \text{ แทน ประสิทธิภาพผลลัพธ์} \\ \sum f & \text{ แทน คะแนนรวมของการทำแบบทดสอบหลังเรียน} \\ B & \text{ แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน} \\ N & \text{ แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด} \end{aligned}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดย
ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. พัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดย
ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิก
พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยจึง
นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติ
คีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิก
พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติ
กีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนฯ การนำไปใช้จัดการเรียนการสอนจริง
(Trial Run) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

เอกสาร ประกอบ การเรียนฯ	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนจากการใช้ เอกสารประกอบการเรียนฯ (E_1)				คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_2)				
	คะแนน เต็ม	คะแนน รวมของ นักเรียน ที่ได้	เฉลี่ย	เฉลี่ย	คะแนน เต็ม	คะแนน รวมของ นักเรียน ที่ได้	คะแนน เฉลี่ย	คะแนน เฉลี่ย	
			ร้อยละ	ร้อยละ					
หน่วยที่ 1	20	531	17.70	88.50	30	749	24.97	83.22	
หน่วยที่ 2	20	515	17.17	85.83					
หน่วยที่ 3	30	827	27.57	91.89					
หน่วยที่ 4	30	749	24.97	83.22					
หน่วยที่ 5	30	722	24.07	80.22					
หน่วยที่ 6	30	745	24.83	82.78					
รวมทั้งหมด	160	4089	136.30	85.19					
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) = 85.19				ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) = 83.22					

จากตารางที่ 2 พบว่าเอกสารประกอบการสอนฯ มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ
85.19/ 83.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพในการทดลองใช้นวัตกรรม ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/
80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนที่เรียนด้วย
เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 3 คะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติ
กีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 (n = 30)

นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์		คะแนนความก้าวหน้า (D)
	ก่อนเรียน 30	หลังเรียน 30	
1	16	23	7
2	14	25	11
3	19	24	5
4	18	24	6
5	16	26	10
6	13	25	12
7	10	23	13
8	13	24	11
9	18	26	8
10	13	24	11
11	12	26	14
12	10	28	18
13	13	25	12
14	14	26	12
15	18	25	7
16	14	26	12
17	13	25	12

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์		คะแนนความก้าวหน้า (D)
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
	30	30	
18	17	23	6
19	15	25	10
20	20	24	4
21	19	24	5
22	20	26	6
23	14	25	11
24	14	24	10
25	14	23	9
26	19	28	9
27	14	23	9
28	14	28	14
29	14	28	14
30	14	23	9
รวม	452	749	297
ค่าเฉลี่ย	15.07	24.97	9.90
ค่า S.D.	2.75	1.59	3.24
ร้อยละ	50.22	83.22	

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตศิลป์พื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลง รำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 15.07 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.75) คิดเป็นร้อยละ 50.22 ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 24.97 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.59) คิดเป็นร้อยละ 83.22

2. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยสถิติทดสอบที แบบไม่อิสระ (t-test dependent samples)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (n =30)

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	\bar{d}	S.D. _d	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน	15.07	2.75				
หลังเรียน	24.97	1.59	9.90	3.24	16.73 *	0.000

จากตารางที่ 4 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 15.07 คะแนน (ค่า S.D. = 2.75) และ 24.94 คะแนน (ค่า S.D. = 1.59) ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อน และหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 1.4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.5 วิเคราะห์ข้อมูล

2. การกำหนดประชากร

ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 40 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2555

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งได้สุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยการ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

3.1.1 แผนภาพระบบนิว สรีระการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์

3.1.2 แผนภาพแสดงโน้ตสากล

3.1.4 แบบทดสอบระหว่างเรียนในหน่วยที่ 1 – 3

3.1.5 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคีตารัตนศาสตร์ ระหว่างเรียนใน หน่วยที่ 4 – 6

3.2 แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre – test) หลังเรียน (Post – test) เป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน เอกสาร ประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลง ร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์

ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบ ความรู้ก่อนเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยการ ประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งหมด ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในเอกสาร ประกอบการสอน ระยะเวลาการสอน 20 ชั่วโมง

4.3 เมื่อสิ้นสุดการเรียนในเนื้อหาของแต่ละหน่วย ผู้วิจัยจะประเมินผลด้วย แบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละหน่วยต่างๆ เพื่อรวมผลการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

4.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test) เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติ

กีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการสอน การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการทดสอบค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการทดลอง สรุปได้ดังนี้

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/ 83.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพในการทดลองใช้นวัตกรรม ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/ 80 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 24.97 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.59) คิดเป็นร้อยละ 83.22 สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 15.07 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.75) คิดเป็นร้อยละ 50.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/ 83.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยแต่ละหน่วยของเอกสารประกอบการสอนฯ คะแนนของนักเรียนทั้งหมด ได้ค่าเฉลี่ย 85.19 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมดได้ค่าเฉลี่ย 83.22 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหาในแต่ละบทเรียนได้

ถูกนำมาวิเคราะห์แยกออกให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากเนื้อหาที่มีความยากง่ายไม่ซับซ้อน ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยากตามลำดับ และเนื่องด้วยเอกสารประกอบการสอนฯ นี้ได้จัดทำในรูปของสื่อประสม ซึ่งเป็นการนำสื่อการเรียนรู้หลายอย่างมาสัมพันธ์กันตั้งแต่ สื่อตัวผู้สอน สื่อเอกสาร สื่ออุปกรณ์ดนตรี ซึ่งแต่ละชนิดมีจุดเด่นที่สนับสนุนประสิทธิภาพการเรียนรู้ต่อกัน จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสนใจที่จะเรียนรู้จนจบเนื้อหาซึ่งตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ

สกินเนอร์ (Skinner) ว่าด้วยการเสริมแรงข้อหนึ่งว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นรวดเร็วถ้าเนื้อหาสาระที่เรียนรู้ได้มีการจัดให้เป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก และการเรียนรู้ผลแห่งการปฏิบัติเป็นระยะๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะมุ่งมั่นทำสิ่งนั้นต่อไป งานวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัย

นเรศ สมจันทร์ (2550) ศึกษาเรื่อง การสร้างและการใช้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้น พบว่า เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.98/84.09 แสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิภาพ และมีค่าประสิทธิผล เท่ากับ 0.76 แสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทลิ่มนิ้ว คือเมโลเดียนได้ เช่นเดียวกับผลการศึกษา

ธีรพันธ์ ปิงแก้ว (2550) ที่ศึกษาเรื่องเอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments)ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.45/93.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ

กรกฏ ถนอมสิน (2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีย์บอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีย์บอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.10 / 88.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80 / 80 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ

ศุภชัย ดาวสมบูรณ์ (2547) เรื่องการพัฒนาชุดการสอนการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าชุดการสอนที่พัฒนามีประสิทธิภาพ 87.8/90.3 สอดคล้องกับงานวิจัย

นิภา โสภาสัมฤทธิ์ (2541) เรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะ การตีความเชิงเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้ วิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่าชุดการสอน มีประสิทธิภาพ 86.5/85.05

วีระยุทธ ขนบุบ (2552) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เอกสาร ประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าเอกสาร ประกอบการเรียนเรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 91.31/87.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ

วรรพณ เทวะห (2554) ที่ศึกษาเรื่องเอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่องดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.80 / 94.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยของบัญชา วงศ์ชื้อ (2551) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่องเครื่องหมายแทนเสียงเครื่องหมายกำหนดจังหวะและศัพท์ และเครื่องหมาย ทางดนตรีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 พบว่าค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการ เรียนรู้มีค่าเท่ากับ 86.77/87.56 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่ระดับ 80/80 สอดคล้องกับผลการศึกษา ของงานวิจัย

2. จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติ กิตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงราวย์ย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ผลปรากฏว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย แสดงว่าเอกสารประกอบการสอนฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ทดลองเป็น เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ผลดีมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมในชุดการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริง โดยได้จัดเรียงลำดับของ กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปยากมีการทดสอบและปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนฯ ในด้านเนื้อหา เวลา กิจกรรม ตลอดจนการประเมินผล ให้มีความเหมาะสม และมีการสาธิตให้การ เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นด้วยการลงมือสัมผัสด้วยตนเอง

ในการสอนดังกล่าวนี้เป็นกรนำเอาแนวคิด และทฤษฎีการสอนของนักการศึกษาดนตรี และ กิตกวี ที่ได้ทำการทดลองสอนมาทำการทดลองใช้จนเป็นที่ยอมรับดังเช่น สอดคล้องกับ แนวคิดของ

ดิวอี้ (Dewey) ที่มีความเชื่อว่านักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือสัมผัสด้วยตนเอง เชื่อว่าการประกอบกิจกรรมด้วยตนเองจะทำให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและตรงตาม

แนวคิดของ ดร.ชินอิจิ ชูซูกิ นักการศึกษาคนตรีชาวญี่ปุ่นที่สอนไวโอลินด้วยวิธีการจำเลียนแบบ โดยครูสาธิตให้นักเรียนดู แล้วนักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดความชำนาญ เช่นเดียวกับหลักการของ เบอร์เกตัน และบอร์คแมน นักการศึกษาชาวอเมริกาที่ว่า ควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคนตรีโดยใช้วิธีการผสมผสานประสบการณ์ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย การฟัง, การร้องเพลง, การเล่นเครื่องดนตรี, การเคลื่อนไหวร่างกาย, การคิดสร้างสรรค์, การอ่านโน้ต และงานวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ธีรพันธ์ ปิงแก้ว (2550) ที่ศึกษาเรื่อง เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.6456 ซึ่งหมายความว่าเอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอนที่ให้นักเรียนมีความมีความรู้เพิ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.56 เช่นเดียวกับผลการศึกษางาน

วรรณพร เทวะหะ (2554) ที่ศึกษาเรื่องเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่องดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ กรกฎ ถนอมสิน (2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีย์บอร์ด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 22 ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีย์บอร์ดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยเกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอน และผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดเนื้อหา เวลา กิจกรรมตลอดจนการประเมินผลที่เหมาะสมนั้น ช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตาศาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนฯ ให้เกิดประสิทธิภาพผู้วิจัยควรพิจารณาดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนควรมีกิจกรรมเตรียมไว้ให้นักเรียนบางคนที่ศึกษาบทเรียนเสร็จก่อนเพื่อนคนอื่นๆ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับด้านดนตรีต่างๆ ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
2. ครูผู้สอนควรบรรยายเสริม นอกเหนือจากเนื้อหาที่มีในเอกสารประกอบการสอนฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
3. ในการสร้างเอกสารประกอบการสอนฯ ประกอบคำบรรยายนั้น ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเป็นข้อความสรุปสั้นๆ และควรมีภาพประกอบเนื้อหา เพื่อสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น
4. การสอนการปฏิบัติคีตาศาสสิกนั้น ครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่าคนใดยังไม่สามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอนในกิจกรรมดังกล่าว ก็สามารถให้นักเรียนฝึกฝนนอกเวลาได้ จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มะลิทอง (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- กุมารี สุวรรณสิงห์. (2543). การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ
เบื้องต้นในวิชาดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 1 (ส 029). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จักรชัย ชรรณสอน และคณะ. (2553). ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค. การสำรวจข้อมูล
ภาคสนาม ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี. ค้นเมื่อวันที่ 20-28
เมษายน 2554.
- โรงเรียนจิตรลดา. (2539). ๘. สถิติในดวงใจนรินทร์. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี. (2550). อักษรธาตุรียางค์ทางฆ้องวงใหญ่ฉบับเพลงไม้นวม.
กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. (2541). “ชุดการสอนระดับประถมศึกษา” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
สื่อการสอนระดับประถมศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2537). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยศ เรืองสุวรรณ. (2534). หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา.
กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์. (2534). จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- (2535). สารคดีดนตรีศึกษา : แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2537). หลักการของโคคายสู่การปฏิบัติวิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบโคคาย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2537). หลักการของโคคายสู่การปฏิบัติ. วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบ
โคคาย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2545). หนังสือเสริมความรู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรีคลาสสิก-บทเพลง
และการขับร้อง ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2554). **สังคีตนิยม : ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. (พิมพ์ครั้งที่ 10).

กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงเดือน คุปต์การ. (2541). **การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องสาระทำนองของเพลงไทยผ่านทักษะการขับร้องสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชนิด อยู่โพธิ์. (2530). **หนังสือเครื่องดนตรีไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร.

ธวัชชัย นาควงษ์. (2537). ระบบการสอนดนตรีแบบออร์ฟ. **วารสารเพลงดนตรี**. 1 (3), 23.

ธีรพันธ์ ปิงแก้ว. (2550). **เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**.

ค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2555. จาก www.school.obec.go.thplw/BKYP.doc

จาก http://www.truelookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul_content_id=2753

นเรศ สมจันทร์ .(2550). **การสร้างและการใช้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้น**. ค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน

2555. จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/books/view/0037>

นิภา โสภาสัมฤทธิ์. (2541). **การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะการคิดจะเข้าเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้าวิทยาลัยนาฏศิลป์**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

บัญชา วงศ์ชื้อ. (2551). **การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่องเครื่องหมายแทนเสียงเครื่องหมายกำหนดจังหวะ และคัพพ์ และเครื่องหมายทางดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6**. ค้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2555.

จาก <http://www.61.19.192.214/portfolio/bancha.pdf>

บุญชม ศรีสะอาด. (2539). **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

----- .(2537). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

บุญเลิศ มั่นปาน. (2543). **การสร้างชุดการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องการเป่าลุ่ยไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปกรณ์ ประจัญบาน. (2550). **โปรแกรมวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วย t-test dependent samples**. ภาควิชาวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.

----- .(2550). **โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานจากเครื่องมือวิจัย**. ภาควิชาวิจัย

วัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.

- ประกรณ์ พันผาย. (2550). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ศ 30203 ดนตรีพื้นเมือง (สะล้อซอซึง). ค้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2555. จาก <http://www.school.obec.go.th/plw/BKYK.doc>.
- ประพาส สุขผล. (2554). การใช้เอกสารประกอบการเรียนการเป่าขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ค้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2555 จาก <http://www/banpukkroo.com/board1/index.php>
- ประภาส บุญมั่ง. (2550). ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดฝึกทักษะดนตรีเรื่องดนตรีไทย ในวิชาดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ค้นเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2555. จาก http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=7060&bcat_i
- ประหยัด จิระวรพงศ์. (2529). การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนประกอบหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาวิทยาศาสตร์ ที่สร้างขึ้นด้วยวิธีวิเคราะห์ระบบให้สัมพันธ์กับความเป็นอยู่และปัญหาชนบทภาคกลาง. ปรินญานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ปัทม์ชนิต ปัญญาสังข์. (2550). การสอนวิชาขบร้องสากล : กรณีศึกษาโรงเรียนมีฟ้า:วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พงศ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง. (2533). การเปรียบเทียบผลการเรียนโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับการสอนปกติ. ปรินญานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระเจนดุริยางค์. (2533). **Thai Music in Western Notation**. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร.
- พิชิต ชัยเสรี. (2553). ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค. การสำรวจข้อมูลภาคสนาม ตำบลสว่างอารมณ์อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี. วันที่ 20-28 เมษายน 2554.
- เพทาย บุญประคอง (2540). การสร้างบทเรียนเทปโทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาดนตรี เรื่องการฝึกปฏิบัติเป่าขลุ่ย ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา. ปรินญานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ต้นบรรจง. (2531). **สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2523). **เทคโนโลยีการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วรรณพร เทวะหะ. (2554). ศึกษาเรื่อง เอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2555. จาก http://www.classroom-krumeaw.blogspot.com/2012/06/blog-post_6301.html.

- วโร เฟิงส์วัดดี. (2546) การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วาสนา ชาวหา. (2525). เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน.
- วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี. (2555). **ทรมเปิด**. ค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2555.
จาก <http://www.th.wikipedia.org/wiki/ทรมเปิด>.
- วินัย วงษ์ใหญ่. (2525). **พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่**. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์รุ่งเรืองสาส์น.
- วิชัย ดิสสระ. (2539). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิศิษฐ์ สิ้นสวัสดิ์. (2552). **รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุด เป้าลู่สายกลด้วยเน็ตไทย
ง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. ค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2555.
จาก <http://www.forum.koonkroo.info/index.php?topic=3191.0;wap2>
- วิชาการกรม, กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น**. ค้นเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน
2555. จาก <http://www.baanmaha.com/community/thread27948.html>
- วีระ ไทยพานิช. (2529). **การออกแบบระบบการเรียนรู้วิธีการนำไปสู่การปรับปรุงการสอน**.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีระยุทธ ынยุบล. (2552). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน
เรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. ค้นเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2555.
จาก <http://www.bbznnet.pukpik.com/scripts/view.php?user=sobkru&board=8&id>
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2521). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์แพรวพิทยา.
- สังัด ภูเขาทอง. (2531). **การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย**. กรุงเทพมหานคร:
เรือนแก้วการพิมพ์.
- สมศักดิ์ พนเสาวภาคย์. (2541). **การศึกษาเพื่อพัฒนาชุดการสอนการฝึกปฏิบัติฆ้องวงใหญ่
เรื่องเพลงโหมโรงร่มเกล้า**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมศักดิ์ สนั่นใจ. (2542). **การพัฒนาชุดการสอนการอ่านและร้องโน้ตสากลในรายวิชา
ดส. 1114คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต.
สาขาวิชาดนตรีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมหญิง กลั่นศิริ. (2525). **เทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สรารุณี ประเสริฐสังข์. (2554). **การใช้ชุดการสอนโปงลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. ค้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2555. จาก <http://www.kroobannok.com>

- สันต์ ท โกมลบุตร. (2510). **ราชอาณาจักรสยาม**. โดย เดอะ ลาลูแบร์. กรุงเทพมหานคร: ก้าวหน้า.
- สุกรี เจริญสุข. (2540, กรกฎาคม-ตุลาคม). การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ : ดนตรี ศิลปะ และ กีฬา. **วารสารครุศาสตร์**, 26 (1), 61-66.
- สุชา จันทร์เอม. (2544). **จิตวิทยาทั่วไป**. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดารัตน์ ชาญเลขา. (2535). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาขับร้องเพลงไทยของ นักศึกษาวิทยาลัยครูที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนจูลบกับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมานิน รุ่งเรืองธรรม. (2526). **กลวิธีการสอน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา. (2529). **น้ำ : ป่อเกิดแห่งวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมสถาปนิกสยาม.
- สุรพันธ์ ดันศรีวงษ์. (2538). **วิธีการสอน Teaching methods**. กรุงเทพมหานคร : สกายบุ๊กส์.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2525). **การเรียนการสอนรายบุคคล**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2541.). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). **การเรียนการสอนรายบุคคล**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ธารีวรรณ. (2533). **หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : เฉลิมชัยการพิมพ์.
- อุดม เขวกิ่งศ์. (2546). **เรียนรู้ภูมิปัญญาและมรดกไทย จากครูแสดมปี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภูมิปัญญา.
- Anderson, R.M. (1982). Self instruction as a method of preparing Elementary Schools Social Studies Teacher Trainees to Apply an Inductive Teaching Model. **Dissertation Abstracts International**, 42 (11), 4795-A.
- Bloom, Benjamin S. (1976). **Human Characteristic and School Learning**. New york : Mcgraw – Hill.
- Dewey, John. (1963). **Experience and education**. New york : Macmillan Publishing Company.
- Good, Carter. V. (1973). **Dictionary of Education**. 3^{ed} New york : Mcgraw – Hill.
- Gordon, L. Modules. (1973). **O-A**. Florida : Departmant of Education.

- Houston, and others. (1972). **Development Instruction Modules**. Texas : College of Education, University of Texas.
- Mcdonald, Ellen J.R. (1973). The Development and Evaluation of a Multi Media Self Instructional Learning Activity Packages. **Dissertation Abstracts International**, 34: 35-A.
- Sbaratta, Phillip A. (1975). A Flexible Modular System : An Experiment in Teaching Freshmen Comparison. **Dissertation Abstracts International**, 36: 1280-A.
- Tom C. Rhodes., Donald Bierschenk., Tim Lautzenheiser., and John Higgins. (1991). **Essential elements**. Milwaukee: Hal Leonard.
- Vivas, David A. (1986). The Design and Evaluation of a Course in Thinking Operations For First Graders in Venezuela. **Dissertation Abstracts International**. 46 : 603-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ดร.สุชาติ แสงทอง อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. ผศ.ดร.ประยูร ลีมีสุข อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
3. อาจารย์ชัยญรัตน์ อ่ำดี อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม พิษณุโลก

ภาคผนวก ก

ผลการประเมินเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน

โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพลงรำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง ผลการประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน
โดย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดย
ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า เฉลี่ย	ค่า S.D.	การแปล ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	<u>ลักษณะการจัดรูปเล่ม</u> มีความน่าสนใจ	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
2	ตัวอักษรมีความเหมาะสม	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
3	รูปภาพประกอบชัดเจนเข้าใจง่าย	5	3	5	4.33	1.15	สมมาก
4	ลักษณะโน้ตอ่านเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5	สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
6	<u>ลักษณะเนื้อหา</u> เหมาะสมกับระดับชั้นของ นักเรียน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
7	นักเรียนสามารถศึกษาจากแบบ ฝึกด้วยตนเอง	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
8	นักเรียนสามารถใช้กีตาร์ คลาสสิกในการฝึกปฏิบัติได้	5	5	4	4.67	0.58	มาก
9	มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	4	4.67	0.58	มาก
10	การเรียนเหมาะสมตาม กระบวนการและขั้นตอน	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
11	มีเนื้อหาที่ต่อเนื่องกันและชัดเจน	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
12	มีความกระชับของการฝึกปฏิบัติ	4	5	4	4.33	0.58	สมมาก

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	การแปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
13	<u>ประโยชน์ที่ได้รับ</u> แบบฝึกหัดมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	4	4.33	0.58	มาก
14	บทเพลงมีความไพเราะน่าฝึกปฏิบัติ	5	4	3	4.00	1.00	มาก
15	แบบฝึกหัดมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
16	ได้รับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกีตาร์คลาสสิก	5	4	4	4.33	0.58	มาก
17	สามารถปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
18	สามารถปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
19	มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
20	สามารถใช้ความรู้เป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้นต่อไปได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
ผลการประเมินในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย)					4.67	0.59	มากที่สุด

**แบบประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน
โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โดยผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำผลการประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนฯ ต่อไป

2. แบบประเมินนี้มีลักษณะเป็น มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในครั้งนี้นี้ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้ความหมาย โดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3. โปรดพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่างๆ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ขอให้โปรดบันทึกความเห็นนั้นลงในแบบประเมินนี้ได้ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

แบบประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน
โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงราว้ย่อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
1	<u>ลักษณะการจัดรูปเล่ม</u> มีความน่าสนใจ						
2	ตัวอักษรมีความเหมาะสม						
3	รูปภาพประกอบชัดเจน เข้าใจง่าย						
4	ลักษณะโน้ตอ่านเข้าใจง่าย						
5	สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง						
6	<u>ลักษณะเนื้อหา</u> เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน						
7	นักเรียนสามารถศึกษาจากแบบฝึก ด้วยตนเอง						
8	นักเรียนสามารถใช้กีตาร์คลาสสิก ในการฝึกปฏิบัติได้						
9	มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ การเรียนรู้						
10	การเรียนรู้เหมาะสมตาม กระบวนการและขั้นตอน						
11	มีเนื้อหาที่ต่อเนื่องกันและชัดเจน						
12	มีความกระชับของการฝึกปฏิบัติ						

แบบประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน
โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
13	<u>ประโยชน์ที่ได้รับ</u> แบบฝึกหัดมีความเหมาะสมและ สอดคล้องกับเนื้อหา						
14	บทเพลงมีความไพเราะน่าฝึก ปฏิบัติ						
15	แบบฝึกหัดมีความเหมาะสมกับ วัยของผู้เรียน						
16	ได้รับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กีตาร์คลาสสิก						
17	สามารถปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตาม แบบฝึกหัดได้ถูกต้อง						
18	สามารถปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้						
19	มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน						
20	สามารถใช้ความรู้เป็นพื้นฐานใน การเรียนวิชาดนตรีในระดับสูง ขึ้นไปได้						

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจทั่วไปในด้านการปฏิบัติ
กีตาร์คลาสสิก

ตาราง ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องภายใน (IOC) ของแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปใน
ด้านการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum x_i$	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
12	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
13	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
21	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum x_i$	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
24	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง การวิเคราะห์ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก

ข้อที่	ความยาก	แปลผล	อำนาจ จำแนก		Sig.	แปลผล	แปลผลคุณภาพ ของข้อสอบ
1	0.60	ใช้ได้	0.40	*	0.027	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.63	ใช้ได้	0.36	*	0.019	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.67	ใช้ได้	0.42	*	0.022	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.60	ใช้ได้	0.55	*	0.002	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.60	ใช้ได้	0.50	*	0.005	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.63	ใช้ได้	0.35	*	0.031	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.53	ใช้ได้	0.68	*	0.000	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.60	ใช้ได้	0.45	*	0.012	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.53	ใช้ได้	0.57	*	0.001	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.60	ใช้ได้	0.26	*	0.740	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.50	ใช้ได้	0.48	*	0.008	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.70	ใช้ได้	0.30		0.091	ทิ้ง	ปรับปรุง
13	0.63	ใช้ได้	0.35	*	0.035	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.63	ใช้ได้	0.25	*	0.019	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.60	ใช้ได้	0.32		0.039	ทิ้ง	ปรับปรุง
16	0.63	ใช้ได้	0.24	*	0.474	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.53	ใช้ได้	0.34		0.067	ทิ้ง	ปรับปรุง
18	0.67	ใช้ได้	0.31		0.090	ทิ้ง	ปรับปรุง
19	0.53	ใช้ได้	0.30		0.104	ทิ้ง	ปรับปรุง
20	0.63	ใช้ได้	0.38	*	0.037	ใช้ได้	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ความยาก	แปลผล	อำนาจ จำแนก	Sig.	แปลผล	แปลผลคุณภาพ ของข้อสอบ
21	0.67	ใช้ได้	0.26	0.159	ทิ้ง	ปรับปรุง
22	0.63	ใช้ได้	0.26	0.168	ทิ้ง	ปรับปรุง
23	0.60	ใช้ได้	0.32	0.089	ทิ้ง	ปรับปรุง
24	0.53	ใช้ได้	0.23	0.220	ทิ้ง	ปรับปรุง
25	0.63	ใช้ได้	0.27	0.148	ทิ้ง	ปรับปรุง
26	0.67	ใช้ได้	0.30	0.105	ทิ้ง	ปรับปรุง
27	0.63	ใช้ได้	0.32	0.084	ทิ้ง	ปรับปรุง
28	0.57	ใช้ได้	0.30	0.105	ทิ้ง	ปรับปรุง
29	0.70	ใช้ได้	0.25 *	0.034	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.60	ใช้ได้	0.21	0.274	ทิ้ง	ปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย	0.61		0.35			
ค่าสูงสุด	0.70		0.68			
ค่าต่ำสุด	0.50		0.21			

สรุปผลการวิเคราะห์ค่าสถิติของแบบทดสอบ

1. ความยาก (p) ของข้อสอบอยู่ระหว่าง อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 0.70 ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 0.67
2. ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.68 ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 0.34
3. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของคูเคอร์ริชาร์ดสัน (KR 20) เท่ากับ 0.8114

หมายเหตุ

ค่าความยากคำนวณจากสูตร $P=r/n$

ค่าอำนาจจำแนกคำนวณจากสูตร Item Total Correlation

ค่าความเที่ยงคำนวณด้วยสูตร Alpha - Conbach coefficient

ค่าความเที่ยง (Reliability) = 0.8114

แบบประเมินผลวัดความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติ
กีตาร์คลาสสิกโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคสำหรับนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่
กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน
ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ได้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนี้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ได้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจประวัติกีตาร์คลาสสิก
2. มีความรู้ความเข้าใจทฤษฎีดนตรีสากลขั้นพื้นฐานดนตรี
3. มีความรู้ความเข้าใจระบบนิ้วกับการปฏิบัติ ระบบ fingerings นิ้วและสรีระการปฏิบัติ
กีตาร์คลาสสิกพื้นฐานได้
- 4 .มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามบทเพลงและรู้ความหมาย
เทคนิคเพลงได้

แบบประเมินผลวัดความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกโดย
ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดย
ผู้เชี่ยวชาญ

จุดประสงค์	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น		
		1	0	-1
หน่วยที่ 1	<p>1. ภาคใต้มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ (ตอบ ข)</p> <p>ก. กัมพูชา ข. มาเลเซีย ค. พม่าและเวียดนาม ง. เขมรและพม่า</p> <p>2. ข้าวซอยเป็นอาหารประจำภาคใด (ตอบ ก)</p> <p>ก. ภาคเหนือ ข. ภาคอีสาน ค. ภาคกลาง ง. ภาคใต้</p> <p>3. ภาคใดที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล (ตอบ ก)</p> <p>ก. ภาคใต้ ข. ภาคเหนือ ค. ภาคอีสาน ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>4. จังหวัดอุทัยธานีจัดว่าอยู่ในภาคใดของประเทศ (ตอบ ก)</p> <p>ก. ภาคใต้ ข. ภาคเหนือ ค. ภาคกลาง ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>			

แบบประเมินผลวัดความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

จุดประสงค์	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น		
		1	0	-1
	<p>5. ปิงวิงยมน่านไหลรวมกันเป็นน้ำอะไร(ตอบ ง)</p> <p>ก. แม่น้ำแยงซีเกียง</p> <p>ข. แม่น้ำป่าสัก</p> <p>ค. แม่น้ำโขง</p> <p>ง. แม่น้ำเจ้าพระยา</p> <p>6. กลองภาคกลางมีชื่อเรียกว่า (ตอบ ค)</p> <p>ก. กลองแขก</p> <p>ข. กลองแหว</p> <p>ค. กลองยาว</p> <p>ง. กลองทัด</p> <p>7. การทำนานิยมทำกันที่ภาคใดมากที่สุด (ตอบ ก)</p> <p>ก. ภาคกลาง</p> <p>ข. ภาคตะวันออก</p> <p>ค. ภาคใต้</p> <p>ง. ภาคเหนือ</p> <p>8. การยกมือไหว้ ไม่ควรใช้ในเหตุการณ์ใด (ตอบ ง)</p> <p>ก. ทักทาย</p> <p>ข. ร่ำลา</p> <p>ค. รับพร</p> <p>ง. ค่า</p> <p>9. ข้อใดไม่ใช่เครื่องดนตรีในวงดนตรีไทย(ตอบ ข)</p> <p>ก. กลองแขก</p> <p>ข. กลองซุด</p> <p>ค. ระนาด</p> <p>ง. ฉิ่ง</p>			

แบบประเมินผลวัดความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

จุดประสงค์	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น		
		1	0	-1
	<p>10. จังหวัดใดในประเทศไทยมีประชากรหนาแน่นมากที่สุด (ตอบ ง)</p> <p>ก. ชะลา</p> <p>ข. ระยอง</p> <p>ค. เลย</p> <p>ง. กรุงเทพฯ</p> <p>11. กีตาร์มีกี่สาย (ตอบ ก)</p> <p>ก. 6 สาย</p> <p>ข. 7 สาย</p> <p>ค. 8 สาย</p> <p>ง. 9 สาย</p> <p>12. สิ่งใดไม่ควรทำ (ตอบ ง)</p> <p>ก. มานะเช็ดสายด้วยผ้าสะอาด</p> <p>ข. มานั่งตั้งสายด้วยเครื่องตั้งสาย</p> <p>ค. เดชาเยี่ยมกีตาร์เพื่อนมาเล่น</p> <p>ง. ปิดเอากีตาร์ไปล้างน้ำทำความสะอาด</p> <p>13. กีตาร์จัดอยู่ในเครื่องดนตรีประเภทใด (ตอบ ง)</p> <p>ก. เครื่องดีด</p> <p>ข. เครื่องตี</p> <p>ค. เครื่องเป่า</p> <p>ง. เครื่องสาย</p> <p>14. หากสายกีตาร์ฟังค์ขึ้นมาใหม่ขาด ควรทำอย่างไร(ตอบ ก)</p> <p>ก. ซื่อสายมาใหม่มาเปลี่ยน</p> <p>ข. เอาสายมามัดกันต่อกัน</p>			

แบบประเมินผลวัดความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

จุดประสงค์	แบบทดสอบ	ความถี่เห็น		
		1	0	-1
	<p>15. ลำตัวกีตาร์ทำจากวัสดุใด (ตอบ ง)</p> <p>ก. ปูน</p> <p>ข. เหล็ก</p> <p>ค. พลาสติก</p> <p>ง. ไม้</p> <p>16. โน้ตตัวกลมมีค่าเท่ากับกี่จังหวะ (ตอบ ง)</p> <p>ก. 1 จังหวะ</p> <p>ข. 2 จังหวะ</p> <p>ค. 3 จังหวะ</p> <p>ง. 4 จังหวะ</p> <p>17. โน้ตตัวขามีค่าเท่ากับกี่จังหวะ (ตอบ ข)</p> <p>ก. 1 จังหวะ</p> <p>ข. 2 จังหวะ</p> <p>ค. 3 จังหวะ</p> <p>ง. 4 จังหวะ</p> <p>18. ข้อใดไม่ใช่สิ่งสำคัญในการเลือกซื้อกีตาร์ (ตอบ ง)</p> <p>ก. คุณภาพเสียง</p> <p>ข. รูปทรง สี สัน</p> <p>ค. น้ำหนักและขนาด</p> <p>ง. เจ้าของร้านหน้าตาดี</p> <p>19. ตำแหน่งจูนเสียงกีตาร์เรียกว่าอะไร (ตอบ ข)</p> <p>ก. สะพานสาย</p>			

แบบประเมินผลวัดความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

จุดประสงค์	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น		
		1	0	-1
	20. ลูกบิดกีตาร์ มีหน้าที่ทำอะไร ก. ตั้งเสียง ข. ปรับความตึงเบา ค. เปิดช่องใส่ถ่าน ง. เก็บกีตาร์			

แบบประเมินผลวัดความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

จุดประสงค์	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น		
		1	0	-1
	1. การดีดกีตาร์คลาสสิกดีดจากนิ้วมือด้านไหน (ตอบ ก) ก. มือขวา ข. มือซ้าย ค. ไม่มีข้อถูก ง. ถูกทั้งสองข้อ 2. ข้อใดไม่ใช่ส่วนสำคัญของคุณภาพเสียง (ตอบ ก) ก. เล็บ ข. ไม้ ค. รูปร่างของผู้เล่น ง. สาย			

	<p>3. Sound hole คือ (ตอบ ก)</p> <p>ก. จุดที่เสียงของกีตาร์ออกมา</p> <p>ข. เครื่องตั้งสาย</p> <p>ค. ยี่ห้อยกีตาร์</p> <p>ง. ท่าทางการเล่น</p> <p>4. อะไรคือส่วนสำคัญของคุณภาพเสียง (ตอบ ง)</p> <p>ก. ยี่ห้อยและรูปร่างผู้เล่น</p> <p>ข. เพศและวัยของผู้เล่น</p> <p>ค. ราคาของกีตาร์</p> <p>ง. เล็บและคุณภาพไม้</p> <p>5. ข้อใดไม่มีผลต่อท่าทางของผู้เล่น (ตอบ ค)</p> <p>ก. มีอิสระควบคุมสายได้ง่าย</p> <p>ข. เล่นได้ง่ายกว่า</p> <p>ค. เล่นได้นานกว่า</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>6. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้สายกีตาร์เพี้ยน (ตอบ ง)</p> <p>7. การนั่งเล่นกีตาร์คลาสสิกควรวางกีตาร์ไว้ตำแหน่งไหน (ตอบ ข)</p> <p>ก. วางไว้ที่ขาขวา</p> <p>ข. วางไว้ที่ขาซ้าย</p> <p>ค. วางขาไหนก็ได้</p> <p>ง. ไม่มีข้อถูก</p> <p>8. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องต่อการเล่นกีตาร์คลาสสิก (ตอบ ง)</p> <p>ก. นั่งหลังตรง</p> <p>ข. สันของกีตาร์ด้านบนให้ติดที่บริเวณหน้าอก</p> <p>ค. ผู้เล่นต้องวางขาซ้ายไว้บนเก้าอี้</p> <p>ง. ไม่มีข้อถูก</p>			
--	--	--	--	--

	<p>9. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของนิ้วมือซ้าย (ตอบ ก)</p> <p>ก. จับคอร์ด</p> <p>ข. กดโน้ตต่างๆตามช่องและสาย</p> <p>ค. ดัดสาย</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>			
หน่วยที่ 2	<p>10. การนั่งเล่นกีตาร์คลาสสิกควรวางกีตาร์ไว้ตำแหน่งไหน (ตอบ ข)</p> <p>จ. วางไว้ที่ขาขวา</p> <p>ฉ. วางไว้ที่ขาซ้าย</p> <p>ช. วางขาไหนก็ได้</p> <p>ซ. ไม่มีข้อถูก</p> <p>11. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องต่อการเล่นกีตาร์คลาสสิก (ตอบ ง)</p> <p>จ. นั่งหลังตรง</p> <p>ฉ. สันของกีตาร์ด้านบนให้ติดที่บริเวณหน้าอก</p> <p>ช. ผู้เล่นต้องวางขาซ้ายไว้บนเก้าอี้</p> <p>ซ. ไม่มีข้อถูก</p> <p>12. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของนิ้วมือซ้าย (ตอบ ก)</p> <p>จ. จับคอร์ด</p> <p>ฉ. กดโน้ตต่างๆตามช่องและสาย</p> <p>ช. ดัดสาย</p> <p>ซ. ถูกทุกข้อ</p> <p>13. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของนิ้วมือขวา (ตอบ ก)</p> <p>ก. จับคอร์ด</p> <p>ข. กดโน้ตต่างๆตามช่องและสาย</p> <p>ค. ดัดสาย</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>14. การดัดกีตาร์คลาสสิกดีจากนิ้วมือนิ้วไหน (ตอบ ก)</p>			

	<p>จ. มือขวา ฉ. มือซ้าย ช. ไม่มีข้อถูก ซ. ถูกทั้งสองข้อ</p> <p>15. ข้อใดไม่ใช่ส่วนสำคัญของคุณภาพเสียง (ตอบ ก) จ. เล็บ ฉ. ไม้ ช. รูปร่างของผู้เล่น ซ. สาย</p> <p>16. Sound hole คือ (ตอบ ก) จ. จุดที่เสียงของกีตาร์ออกมา ฉ. เครื่องตั้งสาย ช. ยี่ห้อยกีตาร์ ซ. ท่าทางการเล่น</p> <p>17. อะไรคือส่วนสำคัญของคุณภาพเสียง (ตอบ ง) จ. ยี่ห้อยและรูปร่างผู้เล่น ฉ. เพศและวัยของผู้เล่น ช. ราคาของกีตาร์ ซ. เล็บและคุณภาพไม้</p> <p>18. ข้อใดไม่มีผลต่อท่าทางของผู้เล่น (ตอบ ก) จ. มีอิสระควบคุมสายได้ง่าย ฉ. เล่นได้ง่ายกว่า ช. เล่นได้นานกว่า ซ. ถูกทุกข้อ</p> <p>19. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้สายกีตาร์เพี้ยน (ตอบ ง) ก. อุณหภูมิ ข. การเคลื่อนย้ายเครื่อง ค. ระยะเวลาในการเล่น</p>			
--	---	--	--	--

	<p>ง. ไม่มีข้อถูก</p> <p>20. โดยทั่วไปห้องเพลง 1 ห้องมีกี่จังหวะ(ตอบ ค)</p> <p>ก. 2 จังหวะ</p> <p>ข. 3 จังหวะ</p> <p>ค. 4 จังหวะ</p> <p>ง. 5 จังหวะ</p> <p>21. บุคคลในข้อใดปฏิบัติกับกีตาร์คลาสสิกไม่ถูกต้อง (ตอบ ค)</p> <p>ก. มานะนั่งเล่นโดยเอากีตาร์ไว้ที่เข่าซ้าย</p> <p>ข. สักคี่ซ้ายตัดเล็บมือซ้ายสั้นเกินไป</p> <p>ค. ปรีชาใช้มีดโกนขูดสนิมออกจากสาย</p> <p>ง. สุดใจใช้นิ้วโป้งคีตสายบนสุด</p> <p>22. ตำแหน่งที่ดีที่สุดของ Sound hole คือระยะใด (ตอบ ง)</p> <p>ก. 1 ฝ่ามือ</p> <p>ข. 6 เมตร</p> <p>ค. 1 นิ้ว</p> <p>ง. 6 ฟุต</p> <p>23. ข้อใดที่สตรีไม่ควรทำในท่านั่งเล่น (ตอบ ง)</p> <p>ก. นั่งหุบขาขวา</p> <p>ข. หุบเข่าขวาไปยังขาซ้าย</p> <p>ค. ยกส้นเท้าขวาเล็กน้อย</p> <p>ง. ไม่มีข้อถูก</p> <p>24. โดยทั่วไปกีตาร์คลาสสิกมีกี่สาย (ตอบ ก)</p> <p>ก. 6 สาย</p> <p>ข. 7 สาย</p> <p>ค. 8 สาย</p> <p>ง. 9 สาย</p>			
--	---	--	--	--

	<p>25. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะท่าทางของการเล่นกีตาร์คลาสสิก (ตอบ ง)</p> <p>ก. เอาพุงติดหลังกีตาร์</p> <p>ข. วางขาซ้ายไว้บนเก้าอี้รองขา</p> <p>ค. ยกสันของกีตาร์ด้านบนติดหน้าอก</p> <p>ง. วางกีตาร์ไว้ที่ขาขวา</p> <p>26. ข้อใดไม่มีผลต่อคุณภาพเสียง (ตอบ ก)</p> <p>ก. ไม้แวนดาเล่น</p> <p>ข. การไว้เล็บ</p> <p>ค. ทำน้่ง</p> <p>ง. ตำแหน่งการวางกีตาร์</p> <p>27. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของมือขวา (ตอบ ค)</p> <p>ก. ควบคุมการดีด</p> <p>ข. ปรับความดังเบาของเสียง</p> <p>ค. จับคอร์ด</p> <p>ง. ไม่มีข้อถูก</p> <p>28. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของมือซ้าย (ตอบ ง)</p> <p>ก. ควบคุมการดีด</p> <p>ข. ปรับความดังเบาของเสียง</p> <p>ค. จับคอร์ด</p> <p>ง. ข้อ ก. และ ข. ถูก</p> <p>29. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการกีตาร์คลาสสิก (ตอบ ค)</p> <p>ก. เพื่อผ่อนคลาย</p> <p>ข. เพื่อฝึกสมาธิ</p> <p>ค. เพื่อไอ้อวด</p> <p>ง. เพื่อศึกษา</p>			
--	--	--	--	--

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก จ

แบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก

ตาราง ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องภายใน (IOC) ของแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถ
ในการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกโดยผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
			1	2	3		
จังหวะ	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกได้ถูกต้องตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยไม่มีข้อผิดพลาด	5	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดพลาดบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด	4	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดพลาดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด	3	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดพลาดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	2	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดพลาดตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป	1	1	1	1	3	1.00

ตาราง (ต่อ)

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
			1	2	3		
ทำนอง	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกได้ถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้โดยไม่มีข้อผิดพลาด	5	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกได้ถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด	4	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกได้ถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด	3	1	0	1	2	0.67
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกได้ถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	2	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกได้ถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป	1	1	1	1	3	1.00

ตาราง (ต่อ)

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
			1	2	3		
คุณภาพเสียง	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่ดีออกมาชัดเจนไม่ผิดเพี้ยน และถูกต้องตามธรรมชาติของเสียงกีตาร์คลาสสิก	5	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่ดีออกมาผิดเพี้ยนบ้างเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 2 จุด	4	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่ดีออกมาผิดเพี้ยนบ้างเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 3 จุด	3	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่ดีออกมาผิดเพี้ยนบ้างเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 4 จุด	2	1	1	1	3	1.00

ตาราง (ต่อ)

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
			1	2	3		
ความคล่องแคล่ว	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้มีความคล่องแคล่วว่องไว โดยไม่สะดุดหรือติดขัดในการคิด	5	0	1	1	2	0.67
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้มีความคล่องแคล่วว่องไว อาจสะดุดหรือติดขัดในการคิดบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด	4	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้มีความคล่องแคล่วว่องไว อาจสะดุดหรือติดขัดในการคิดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด	3	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ อาจสะดุดหรือติดขัดในการคิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	2	1	1	1	3	1.00
	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยสะดุดหรือติดขัดในการคิดตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป	1	1	1	1	3	1.00

ตาราง (ต่อ)

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
			1	2	3		
ท่าทางการปฏิบัติ	นั่งตัวตรง ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ปลายเท้ากางออกเสมอช่วงไหล่ เท้าซ้ายวางไว้ด้านหน้าเท้าขวา เล็กน้อย	5	1	1	0	2	0.67
	นั่งตัวตรง ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ปลายเท้ากางออกเสมอช่วงไหล่ เท้าซ้ายวางขนานกับเท้าขวา หรือเท้าขวาวางอยู่ด้านหน้าของเท้าซ้าย	4	1	1	0	2	0.67
	นั่งตัวตรง ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ปลายเท้ากางออกเกินช่วงไหล่ เท้าซ้ายวางขนานกับเท้าขวา หรือเท้าขวาวางอยู่ด้านหน้าของเท้าซ้าย	3	1	1	0	2	0.67
	นั่งตัวตรง ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ปลายเท้ากางออกเกินช่วงไหล่ เท้าซ้ายวางขนานกับเท้าขวา หรือเท้าขวาวางอยู่ด้านหน้าของเท้าซ้าย	2	1	1	0	2	0.67
	นั่งตัวตรง ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ปลายเท้ากางออกเกินช่วงไหล่ เท้าซ้ายวางขนานกับเท้าขวา หรือเท้าขวาวางอยู่ด้านหน้า	1	1	1	0	2	0.67

ตาราง (ต่อ)

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
			1	2	3		
การวางนิ้ว	วางตำแหน่งนิ้วเพื่อบังคับเสียงตามตัวโน้ต ได้ถูกต้องตามเพลงหรือแบบทดสอบที่กำหนดให้	5	1	1	1	3	1.00
	วางตำแหน่งนิ้วบังคับเสียงตามตัวโน้ตตามเพลงหรือแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยผิดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด	4	1	1	1	3	1.00
	วางตำแหน่งนิ้วบังคับเสียงตามตัวโน้ตตามเพลงหรือแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยผิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	3	1	1	1	3	1.00
	วางตำแหน่งนิ้วบังคับเสียงตามตัวโน้ตตามเพลงหรือแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยผิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	2	1	1	1	3	1.00
	วางตำแหน่งนิ้วบังคับเสียงตามตัวโน้ตตามเพลงหรือแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยผิดตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป	1	1	1	1	3	1.00

ตาราง การคำนวณค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา ของแบบประเมิน
เพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก

ข้อคำถาม ที่	Mean	S.D.	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก	Sig	แปลผล
ข้อที่ 1	4.30	0.82	มาก	0.06	0.780	ปรับปรุง
ข้อที่ 2	4.39	0.50	มาก	0.51	0.010	ใช้ได้
ข้อที่ 3	3.48	0.51	ปานกลาง	0.89	0.000	ใช้ได้
ข้อที่ 4	4.30	0.82	มาก	0.26	0.230	ปรับปรุง
ข้อที่ 5	3.52	0.51	มาก	0.83	0.000	ใช้ได้
ข้อที่ 6	4.43	0.59	มาก	0.76	0.000	ใช้ได้
ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ 0.9066						
หมายเหตุ	ค่าอำนาจจำแนกแบบ Item Total Correlation ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา					

**แบบประเมินความเหมาะสมสอดคล้องแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติ
กีตาร์คลาสสิกโดยผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง “หัวข้อในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และระดับคะแนน” ที่กำหนดไว้ใน แบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก มีความเหมาะสมสอดคล้องหรือไม่ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน

+1 เมื่อแน่ใจว่า “หัวข้อในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และระดับคะแนน” มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า “หัวข้อในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และระดับคะแนน” มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

-1 เมื่อแน่ใจว่า “หัวข้อในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และระดับคะแนน” ไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

**แบบประเมินความเหมาะสมสอดคล้องแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์
คลาสสิกโดยผู้เชี่ยวชาญ**

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคะแนน	ความคิดเห็น		
			1	0	-1
1. จังหวะ	การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกได้ถูกต้องตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยไม่มีข้อผิดพลาด	5			
	ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด	4			
	ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด	3			
	ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	2			
	ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป	1			

แบบประเมินความเหมาะสมสอดคล้องแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตาร์
คลาสสิกโดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

หัวข้อในการ ประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น		
			1	0	-1
2. ทำนอง	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือใน แบบทดสอบโดยไม่มีข้อผิดพลาด	5			
	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือใน แบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด	4			
	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือใน แบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด	3			
	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือใน แบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	2			
	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือใน แบบทดสอบที่กำหนดให้ผิดตั้งแต่ 4 จุด	1			
3. คุณภาพ เสียง	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบโดย เสียงที่เป่าออกมาชัดเจนไม่ผิดเพี้ยน และถูกต้องตาม ธรรมชาติของเสียงกีตาร์คลาสสิก	5			
	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบโดย เสียงที่ปฏิบัติออกมาผิดเพี้ยนบ้างเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 2 จุด	4			
	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือแบบทดสอบโดยเสียงที่ ปฏิบัติออกมาผิดเพี้ยนเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 3 จุด	3			
	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือแบบทดสอบโดยเสียงที่ ปฏิบัติออกมาผิดเพี้ยนบ้างเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 4 จุด	2			
	ปฏิบัติคีตาร์คลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบโดย เสียงที่ปฏิบัติออกมาผิดเพี้ยนตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป	1			

แบบประเมินความเหมาะสมสอดคล้องแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตาร
คลาสสิกโดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

หัวข้อในการ ประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น		
			1	0	-1
4. ความ คล่องแคล่ว	ปฏิบัติคีตารคลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่ กำหนดให้ มีความคล่องแคล่วว่องไว โดยไม่สะดุดหรือ ติดขัดในการปฏิบัติ	5			
	ปฏิบัติคีตารคลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่ กำหนดให้มีความคล่องแคล่วว่องไวอาจสะดุดหรือ ติดขัดในการปฏิบัติบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด	4			
	ปฏิบัติคีตารคลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่ กำหนดให้มีความคล่องแคล่วว่องไวอาจสะดุดหรือ ติดขัดในการปฏิบัติบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด	3			
	ปฏิบัติคีตารคลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่ กำหนดให้มีความคล่องแคล่วว่องไวอาจสะดุดหรือ ติดขัดในการปฏิบัติบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	2			
	ปฏิบัติคีตารคลาสสิกในเพลงหรือในแบบทดสอบที่ กำหนดให้มีความคล่องแคล่วว่องไวโดยสะดุดหรือ ติดขัดในการเป่าตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป	1			
5. ท่าทาง	นั่งตัวตรง ปลายเท้ากางออกเสมอช่วงไหล่ เท้าซ้ายวาง ไว้ด้านหน้าเท้าขวาเล็กน้อย	5			
	นั่งตัวตรง ปลายเท้ากางออกเสมอช่วงไหล่ เท้าซ้ายวาง ขนานกับเท้าขวา หรือเท้าขวาวางอยู่ด้านหน้าของเท้า ซ้าย	4			
	นั่งตัวตรง ปลายเท้ากางออกเกินช่วงไหล่ เท้าซ้ายวาง ขนานกับเท้าขวา หรือเท้าขวาวางอยู่ด้านหน้าของเท้า ซ้าย	3			

แบบประเมินความเหมาะสมสอดคล้องแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์
คลาสสิกโดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

หัวข้อในการ ประเมิน	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น		
			1	0	-1
5. ท่าทาง การปฏิบัติ (ต่อ)	นั่งตัวตรง กีตาร์คลาสสิก ปลายเท้ากางออกเกินช่วงไหล่ เท้าซ้ายวางขนานกับเท้าขวา หรือเท้าขวาวางอยู่ ด้านหน้าของเท้าซ้าย	2			
	นั่งหลังงอ กีตาร์คลาสสิก ปลายเท้ากางออกเกินช่วงไหล่ เท้าซ้ายวางขนานกับเท้าขวา หรือเท้าขวาวางอยู่ ด้านหน้าของเท้าซ้าย	1			
6. การวางนิ้ว	วางตำแหน่งนิ้วเพื่อบังคับเสียงตามตัวโน้ต ได้ถูกต้อง ตามเพลงหรือแบบทดสอบที่กำหนดให้	5			
	วางตำแหน่งนิ้วเพื่อบังคับเสียงตามตัวโน้ตตามเพลง หรือแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยคิดบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด	4			
	วางตำแหน่งนิ้วบังคับเสียงตามตัวโน้ตตามเพลงหรือ แบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยคิดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด	3			
	วางตำแหน่งนิ้วบังคับเสียงตามตัวโน้ตตามเพลงหรือ แบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยคิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด	2			
	วางตำแหน่งนิ้วบังคับเสียงตามตัวโน้ตตามเพลงหรือ แบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยคิดตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป	1			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก

โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและแผนการจัดการเรียนรู้

เอกสารประกอบการสอน

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสารประกอบการสอน

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานทางด้านประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการปฏิบัติกีตาร์ตามบทเพลงร่ำวงย้อนยุค การนำแบบฝึกหัดมาเล่นต่อขอบทเพลง รวมถึงการดูแลรักษาเครื่องดนตรีประเภทกีตาร์
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานทางการเล่นกีตาร์
3. สามารถเล่นกีตาร์ได้ ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
4. เพื่อให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าของการเล่นดนตรี (กีตาร์) สามารถใช้ดนตรีพัฒนาจิตใจ บุคลิกภาพ และรสนิยม

สาระสำคัญ

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานทางด้านประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการปฏิบัติกีตาร์ตามบทเพลงร่ำวงย้อนยุค การนำแบบฝึกหัดมาเล่นต่อขอบทเพลง รวมถึงการดูแลรักษาเครื่องดนตรีประเภทกีตาร์ และลักษณะหรือสัญลักษณ์ทางดนตรีที่ใช้บันทึกแทนเสียง หรือให้หยุดเสียงชั่วคราว มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ตัวโน้ตลักษณะต่างๆ เครื่องหมายหยุด เครื่องหมายกำหนดจังหวะ บรรทัด 5 เส้น ญุญแจประจำหลัก และเครื่องหมายต่างๆ ทางดนตรี

ข้อเสนอแนะสำหรับครูที่ใช้เอกสารประกอบการสอน

1. ชั้นเตรียมการสอน ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดดังนี้
 - 1.1. ศึกษาโครงสร้าง จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์การเรียนรู้ของเอกสารประกอบการสอนให้เข้าใจอย่างละเอียด
 - 1.2. ศึกษาแผนการสอน การดำเนินกิจกรรม และใช้เวลาให้เข้าใจ อย่างถูกต้อง
 - 1.3. ตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน และเครื่องดนตรีให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้
 - 1.4. ครูผู้สอนควรรักษาเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตามข้อกำหนด ที่ระบุไว้ในแผนการสอน
2. ชั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูชี้แจงรูปแบบและจุดประสงค์ระหว่างการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนเข้าใจ

2.1. ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนครูมีหน้าที่เป็นแม่แบบและช่วยเหลือนักเรียนในการฝึกทักษะ

2.2. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง สามารถปฏิบัติ และสามารถตอบปัญหาข้อข้องใจได้

3. การประเมินผล

3.1. การประเมินหลังการเรียนรู้แต่ละครั้ง จะใช้แบบประเมินและแบบสังเกตทักษะภาคปฏิบัติ

3.2. การประเมินผลหลังการเรียนรู้แต่ละครั้ง ควรแจ้งให้นักเรียนทราบขอบเขตเนื้อหาที่จะประเมิน

คุณสมบัติของผู้ใช้เอกสารประกอบการสอน

1. ผู้ใช้เอกสารประกอบการสอนประกอบคำบรรยายควรเป็นครูผู้สอนวิชาดนตรีในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกีตาร์ และสามารถเล่นกีตาร์ได้

คุณสมบัติของผู้เรียน

เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และไม่เคยเรียนกีตาร์มาก่อน มีลักษณะร่างกายเหมาะสมกับการเล่นกีตาร์

คำชี้แจงเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

เอกสารประกอบการสอนเรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สร้างขึ้นเพื่อนำประเพณีวัฒนธรรมมาประยุกต์รวมถึงการผสมผสานกับดนตรีตะวันตกและนำกระบวนการมาใช้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค รวมถึงให้นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์คำบรรยายเกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอนนี้ สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบฝึก การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเล่นกีตาร์คลาสสิก ตลอดจนการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค การบำรุงดูแลรักษาเครื่องดนตรีประเภทกีตาร์คลาสสิกที่ถูกวิธี และมุ่งเสริมสร้างให้นักเรียนมีความสามารถในการเล่นกีตาร์คลาสสิก จึงกำหนดการวัดผลและการ

ประเมินผล มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีการวัดภาคปฏิบัติการเล่นกีตาร์คลาสสิกตาม
แบบทดสอบในเพลงที่กำหนด

โครงสร้างแผนการสอน

เรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสารประกอบการสอน

ระยะเวลา	สาระการเรียนรู้และกิจกรรม	ลักษณะการเรียนรู้
2 ชั่วโมง	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แนวคิดการพัฒนาชุดเอกสารประกอบการสอนในการเรียนวิชากีตาร์กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคเทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี กับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรีกีตาร์ (Guitar) และทฤษฎีโน้ตสากลเบื้องต้น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ประวัติ 1.2 ชนิดของกีตาร์ 1.3 ส่วนประกอบของกีตาร์ 1.4 บรรทัด 5 เส้น 1.5 ค่าตัวโน้ต 1.6 เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 	รวมกลุ่ม, บุคคล
2 ชั่วโมง	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 พื้นฐานการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่าทางในการเล่น 2. การวางรูปแบบนิ้วมือซ้าย-ขวา 3. การดีด 	รวมกลุ่ม, บุคคล
4 ชั่วโมง	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การเล่นตามโน้ตสายเดียว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สายหก เสียง ซอล (G) ต่ำ 2. สายห้า เสียง โด (C) ลา (A) ต่ำ 3. สายสี่ เสียง เร (D) 4. สายสาม เสียง ซอล (G) ลา (A) 5. สายสอง เสียง ที (B), โด (C) เร (D) สูง 	รวมกลุ่ม, บุคคล

	สายหนึ่ง เสียง มี (E) ฟา (F) ซอล (G) สูง	
1 ชั่วโมง	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติบันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale) รูปแบบการวางนิ้วมือซ้ายในตำแหน่งที่ 1 (Position 1)	รวมกลุ่ม, บุคคล
3 ชั่วโมง	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การปฏิบัติสองแนวทำนองสายหกและสามสายล่าง สายห้าและสามสายล่าง สายสี่และสามสายล่าง	รวมกลุ่ม, บุคคล
4 ชั่วโมง	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การเล่นตามเพลงที่กำหนด เพลงวันนี้มีนัด เพลงเชิญมารำวงไทย เพลงวันใดฉันไม่ได้มาเพลงสายลำดวน	รวมกลุ่ม, บุคคล

แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

สาระการเรียนรู้ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสารประกอบการสอน

เรื่อง กีตาร์ (Guitar) และทฤษฎีโน้ตสากลเบื้องต้น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง จัดเป็นพวกเครื่องสาย มักจะเล่นด้วยนิ้วมือซ้าย และดีดด้วยนิ้วมือขวาหรือใช้ปิ๊กดีด เสียงของกีตาร์นั้นเกิดจากการสั่นสะเทือนของสาย ทำให้เกิดกำทอน (resonance) แก่ตัวกีตาร์และคอกีตาร์

โน้ตสากล เป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางดนตรีที่ใช้บันทึกแทนเสียงหรือให้หยุดเสียง ช่วงขณะ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ตัวโน้ตลักษณะต่างๆ เครื่องหมายหยุด เครื่องหมายกำหนดจังหวะ บรรทัด 5 เส้น กุญแจประจำหลัก และเครื่องหมายต่างๆ ทางดนตรี

2. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
2. สามารถบอกลักษณะทั่วไปและประวัติของกีตาร์ได้
3. สามารถบอกรูปร่างและลักษณะของโน้ตสากลเบื้องต้นได้

4. สาระการเรียนรู้

1. แนวคิดในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี องค์กรประกอบของดนตรีในแต่ละภูมิภาคของวัฒนธรรมไทย
2. ประวัติและชนิดของกีตาร์
3. ส่วนประกอบของกีตาร์
4. เครื่องหมายกำหนดจังหวะบรรทัดห้าเส้น
5. กุญแจประจำหลัก
6. เส้นกั้นห้อง
7. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ
8. ตัวโน้ตและตัวหยุด
9. การบันทึกโน้ต
10. การเคาะจังหวะ
11. โน้ตโยงเสียง
12. โน้ตประจูด

5. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมเข้าสู่บทเรียน

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบ

สนทนาซักถามกับผู้เรียนในหัวข้อภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี องค์กรประกอบของดนตรีในแต่ละวัฒนธรรมไทย

นำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน ตามหัวข้อ
 - 2.1 องค์กรประกอบของดนตรีในแต่ละภูมิภาค
 - 2.2 บทบาทและอิทธิพลของดนตรีในสังคม
 - 2.3 การบูรณาการเครื่องดนตรีกีตาร์และ ประวัติกีตาร์กับประเพณีวัฒนธรรมไทย
 - 2.4 การบำรุงรักษาเครื่องดนตรี กีตาร์ที่ถูกต้องวิธี

3. ครูคอยแนะนำชี้คำถามตอบคำถาม
4. สุ่มแต่ละกลุ่มตอบคำถามตามการแบ่งกลุ่ม

กิจกรรมสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปตามหัวข้อของแต่ละกลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัดผล
 - 1.1 ทดสอบ
 - 1.2 บันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม
 - 1.3 ตรวจสอบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้
2. เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรม
 - 2.2 แบบทดสอบ
 - 2.3 ใบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

1. นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
2. นักเรียนได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
3. ได้คะแนนจากใบงานตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 องค์ประกอบของคนตรีในแต่ละวัฒนธรรมของไทย

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เป็นสิ่งที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัฒนธรรมไทย เช่น วัฒนธรรมการไหว้ วัฒนธรรมด้านอาหาร เป็นต้น

วัฒนธรรมไทยในแต่ละภูมิภาคมีลักษณะแตกต่างกันไปตามวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคมแต่ละท้องถิ่น และวัฒนธรรมยังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางคนตรีของแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย เช่น การไหว้เป็นวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ

ภาพประกอบการแสดงการไหว้ของไทย

ที่มา : (bloggang.com. 2009)

ดนตรีพื้นบ้านของไทยแบ่งออกเป็น 4 ภูมิภาค ซึ่งแต่ละภูมิภาคจะมีองค์ประกอบของดนตรีที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ภาคเหนือ

ภาคเหนือเป็นภาคที่มีชาวไทยหลายเชื้อชาติ และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่าและลาว จึงทำให้เกิด การผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมทั้งวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ คนภาคเหนือมีอุปนิสัย อ่อนโยน สุภาพ พุดจาไพเราะ รักสงบ ทำให้ลักษณะทางดนตรี มีความไพเราะ อ่อนหวานนุ่มนวล มีองค์ประกอบทางดนตรีที่แตกต่างจากภาคอื่น คือ ในด้านจังหวะ ส่วนใหญ่ดนตรีภาคเหนือจะมี ลักษณะเนิบช้า อ่อนหวาน และบางครั้งก็มีจังหวะคึกคัก ฮึกเหิม เช่น การบรรเลงของวงกลองแฉวง ประกอบการแสดงฟ้อนเล็บ มีจังหวะช้า การบรรเลงวงกลองมอญ จะ มีจังหวะคึกคัก ใช้บรรเลง ประกอบการแสดงฟ้อนดาบ เป็นต้น มีการประสานเสียงที่เหมาะสมทั้งเสียงของดนตรีและเสียงการ

ขับร้องที่เป็นภาษาเหนือ มีสำเนียงเนิบช้าเหมาะสมกับการบรรเลงของดนตรีพื้นบ้าน ทำให้ บทเพลงมีความไพเราะ อ่อนหวาน นุ่มนวล อันเป็นเอกลักษณ์ทางดนตรีพื้นบ้านภาคเหนือ

ภาพการบรรเลงวงกลองแหวและวงกลองมอชิง

ภาพประกอบการแสดงการฟ้อนเล็บของภาคเหนือ

ที่มา : (thaigoodview.com, 2009)

2. ภาคกลาง

ประชากรภาคกลางส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ และมีศิลปวัฒนธรรมที่ผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมราชภัฏและวัฒนธรรมหลวง วัฒนธรรมภาคกลางยังสะท้อนถึงความสุขสาน มีน้ำใจ รักความสุข และชอบความสนุกสนาน ซึ่งถ่ายทอดออกมาให้เห็นในรูปแบบของดนตรีพื้นบ้าน ซึ่งมีลักษณะองค์ประกอบทางดนตรี คือ สนุกสนาน ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย รื่นเริง และบางครั้งก็อาจมีการบรรเลงที่มีจังหวะช้า โห่หวาน เศร้า เช่น การบรรเลงวงกลองยาวที่สนุกสนาน การบรรเลงของวงปี่พาทย์นางหงส์ในงานศพที่โห่หวาน เป็นต้น

ทำนองที่ใช้จะหลากหลายเพราะเป็นดนตรีที่ผสมผสานกับของราษฎร์และหลวง ลักษณะการประสานเสียง และรูปแบบของบทเพลงมีความเหมาะสมกลมกลืนกันทั้งการขับร้องและบรรเลง เช่น การขับร้องเพลงไทยในการบรรเลงของวงปี่พาทย์ต่างๆ ดังนั้น ดนตรีพื้นบ้านภาคกลางจึงมีความหลากหลาย ทำให้ผู้ฟังมีความสุข สนุกสนาน เมื่อได้รับฟังและรับชมภาพการบรรเลงวงกลองยาวและวงปี่พาทย์นางหงส์

ภาพประกอบการแสดงวงปี่พาทย์นางหงส์

ที่มา : (multiply.com)

3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภาคที่มีกลุ่มวัฒนธรรมหลากหลาย เพราะมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศ

ลาวและประเทศกัมพูชา ทำให้ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านมาด้วย รวมถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมดนตรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งวัฒนธรรมดนตรีออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวัฒนธรรมบทเพลงโคราช กลุ่มวัฒนธรรมกันตรึม และกลุ่มวัฒนธรรมหมอลำ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ดังนี้

การบรรเลงวงโปงลางของกลุ่มวัฒนธรรมหมอลำ การบรรเลงวงกันตรึมของกลุ่มวัฒนธรรมกันตรึม

กลุ่มวัฒนธรรมโคราช จะมีเฉพาะดนตรีประเภทขับร้องที่เรียกว่า เพลงโคราช ไม่มีเครื่องดนตรีบรรเลง

กลุ่มวัฒนธรรมกันตรึม เป็นดนตรีของชาวจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ มีดนตรีประเภทขับร้องที่เรียกว่า จเรียง เช่น วงกันตรึม

กลุ่มวัฒนธรรมหมอลำ เป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่ใหญ่ที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการขับร้องที่เรียกว่า ลำ และเครื่องดนตรีที่นิยม คือ แคน พิณ และโปงลาง

ลักษณะขององค์ประกอบดนตรีพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีความหลากหลาย มีจังหวะและทำนองที่สนุกสนาน เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน มีการประสานเสียงระหว่างผู้ขับร้องและผู้บรรเลงที่ไพเราะ ซึ่งการขับร้องจะใช้ภาษาท้องถิ่น หรือภาษาไทยอีสาน และอาจมีสำเนียงภาษาเขมรในกลุ่มวัฒนธรรมกันตรึม สร้างความสนุกสนานให้กับคนในท้องถิ่น เป็นดนตรีที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมของชาวอีสานที่มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย

3.ภาคใต้

ภาคใต้เป็นภาคที่มีวัฒนธรรมหลากหลายผสมผสานกัน คือ วัฒนธรรมไทย-พุทธ และวัฒนธรรมไทย-มุสลิมจึงส่งผลให้ลักษณะทางดนตรีของภาคใต้มีความแตกต่างกัน

ลักษณะองค์ประกอบของคนตรีพื้นบ้านภาคใต้จะเด่นชัด คือ เน้นจังหวะมากกว่าทำนอง และเครื่องดนตรีที่ใช้จะเน้นเป็นเครื่องตี ลีลาของคนตรีพื้นบ้านภาคใต้จะมีจังหวะกระชับ หนักแน่น มีความเรียบง่ายและรุกเร้า ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะของคนในภาคใต้ที่มีความหนักแน่น เข้มแข็ง

ภาพประกอบการแสดงหนังตะลุง

ที่มา : (bunlangkhondee.com, 2011)

สรุป

คนตรีพื้นบ้านของไทย ในแต่ละภาคมีลักษณะทางดนตรีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ อุปนิสัยของคนในภูมิภาค เป็นสิ่งที่แสดงถึงภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่ควรร่วมกันสืบทอดและอนุรักษ์ไว้

คนตรีพื้นบ้านยังเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้คนในท้องถิ่นเกิดความสุขสนุกสนาน สบายใจ มีความสุข

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

บทบาทและอิทธิพลของคนตรีในสังคม

ในชีวิตประจำวันมีกิจกรรมใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับดนตรี คนตรีมีบทบาทและอิทธิพลต่อสังคมและชีวิตประจำวัน เพราะดนตรีเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดจินตนาการต่อผู้ชมและผู้ฟัง ให้เกิดความสุขสนุกสนาน ซาบซึ้ง ตื่นเต้น คึกคัก และนำสิ่งที่ได้รับจากบทเพลงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ บทบาทและอิทธิพลของคนตรีในสังคม มีดังนี้

1. คนตรีช่วยกล่อมเกลาคคนในสังคมให้ตระหนักถึงคุณค่าทางดนตรี ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด มีอารมณ์ที่ดี
2. คนตรีช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในสังคมให้มีความรักชาติ มีความสามัคคีกัน เพื่อให้ชาติและสังคมสงบสุข เช่น เพลงปลุกใจ
3. คนตรีเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต สภาพของคนในสังคมและการดำเนินชีวิต ในแต่ละสมัยได้เป็นอย่างดี เช่น เพลงในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แสดงให้เห็นถึงสังคมที่มีความสงบสุข มีความอุดมสมบูรณ์
4. คนตรีเป็นสิ่งที่ใช้ในพิธีกรรมต่างๆในสังคม ทำให้พิธีกรรมมีความศักดิ์สิทธิ์และน่าเลื่อมใส เช่น การบรรเลงดนตรีในวันพืชมงคล ทำให้พิธีนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์ น่าเชื่อถือ เป็นต้น
5. คนตรีเป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมของชาติและสังคม แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของคนในสังคมและชาตินั้น

ดนตรีเป็นศิลปะที่ทรงคุณค่าต่อสังคม เป็นมรดกที่ควรอนุรักษ์ไว้สืบต่อไปยังเยาวชนรุ่นหลังเพราะเป็นศิลปะและเอกลักษณ์ประจำชาติ

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เครื่องดนตรีกีตาร์ (Guitar)

ประวัติความเป็นมาของกีตาร์

กีตาร์

เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง จัดเป็นพวกเครื่องสาย มักจะเล่นด้วยนิ้วมือซ้าย และดีดด้วยนิ้วมือขวาหรือใช้ปิ๊กดีดกีตาร์ เสียงของกีตาร์นั้นเกิดจากการสั่นสะเทือนของสาย ทำให้เกิดกำทอน (resonance) แก่ตัวกีตาร์และคอกีตาร์ เครื่องดนตรีที่มีลักษณะคล้ายกีตาร์เป็นที่นิยมมากกว่า 5,000 ปี เป็นอย่างต่ำ โดยเริ่มเป็นที่นิยมในแถบเอเชียกลาง เรียกว่าซิตาร่า (Citarra) เครื่องดนตรีที่มีรูปแบบคล้ายคลึงกีตาร์ที่เก่าแก่ที่สุดที่ค้นพบมีอายุ 3,300 ปี เป็นหินสลักของกวีอาณาจักรโบราณฮิตไตต์

ภาพประกอบที่ 1.1 แสดงรูปภาพซิตาร่า (Citarra)

ที่มา : (citarra.mus.br. 2004)

คำว่ากีตาร์มาจากภาษาสเปนคำว่า guitarra ซึ่งมาจากภาษากรีกอีกทีคือคำว่า Kithara จากหลายแหล่งที่มาทำให้คำว่ากีตาร์น่าจะมีรากศัพท์มาจากภาษาตระกูลอินโดยูโรเปียน guit- คล้ายกับภาษาสันสกฤต ที่แปลว่า คนตรี และ -tar หมายถึง คอร์ด หรือ สาย คำว่า qitara เป็นภาษาอาราบิก ใช้เรียก Lute lute ส่วนคำว่า guitarra เกิดขึ้นเมื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้ถูกนำมาที่ Iberia (หรือ Iberian Peninsular เป็นคาบสมุทรทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ในทวีปยุโรป)

ภาพประกอบที่ 1.2 แสดงรูปภาพกีตาร์ Kithara

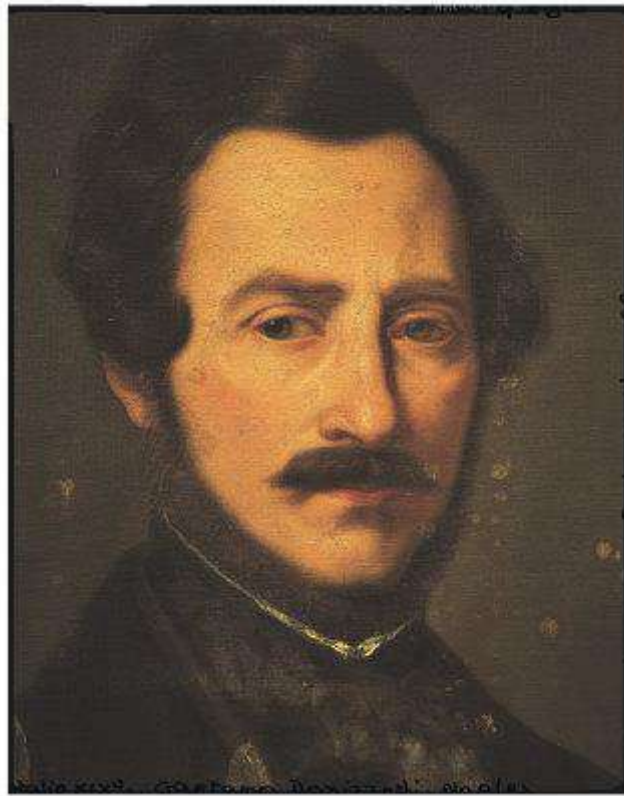
ที่มา : (ancientlyre.com. 2012)

กีตาร์ในยุคปัจจุบัน มาจากเครื่องดนตรีที่เรียกว่า cithara ของชาวโรมัน ซึ่งนำเข้าไปแพร่หลายในอาณาจักรอิสปาเนีย หรือสเปนโบราณ ประมาณ ค.ศ. 40 จากนั้นเปลี่ยนแปลงรูปแบบจนกลายเป็น เครื่องดนตรีที่มี 4 สายเรียกว่า อู๊ด (oud) นำเข้ามาโดยชาวมัวร์ในยุคที่เข้ามา

ครอบครองคาบสมุทรไอบีเรีย ในศตวรรษที่ 8 ส่วนในยุโรปมีเครื่องดนตรีที่เรียกว่า ลูต (Lute) ของชาวสแกนดิเนเวียมี 6 สาย ในสมัย ค.ศ. 800 เป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมในกลุ่มชาวไวกิ้ง ค.ศ. 1200 กีตาร์ 4 สาย มี 2 ประเภท คือ กีตาร์ มอริสกา หรือกีตาร์ของชาวมัวร์ มีลักษณะกลม ตัวคอกว้าง มีหลายรู กับกีตาร์ ลาติน่า ซึ่งรูปร่างคล้ายกีตาร์ในปัจจุบัน คือมีรูเดียวและคอแคบ ในศตวรรษที่ 16 เครื่องดนตรีคล้ายกีตาร์ของชาวสเปน ที่เรียกว่าวิฮูเอล่า เป็นเครื่องดนตรีที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกีตาร์ในปัจจุบัน มีความผสมผสานระหว่างเครื่องดนตรีอู๊ดของชาวอาหรับและลูตของยุโรป แต่ได้รับความนิยมในช่วงสั้น ๆ พบเห็นจนถึงปี 1576

เครื่องดนตรีชิ้นแรกที่มีรูปลักษณ์เหมือนกีตาร์ในปัจจุบัน เกิดในช่วงยุคปลายของสมัยกลางหรือยุคต้นสมัยเรอเนสซอง (500 กว่าปีที่แล้ว) เป็นช่วงที่มีการใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายกันทั่วโลก ในยุคนั้นกีตาร์มีทั้งแบบ 4 และ 5 สาย สำหรับกีตาร์ที่มี 6 สาย ระบุว่ามีการขึ้นในปี 1779 เป็นผลงานของนายเกตาโน วินาเซีย (Gaetano Vinaccia) ในเมืองเนเปิล อิตาลี แต่ก็ถกเถียงกันว่าอาจเป็นของปลอมสำหรับตระกูลวินาเซียมีชื่อเสียงในการผลิตแมนโดลินมาก่อน

แต่อย่างไรนั้นนักประวัติศาสตร์นั้นกล่าวให้ "เกตาโน วินาเซีย" เป็นบิดาแห่ง "กีตาร์" ของโลก

ภาพประกอบที่ 1.3 แสดงรูปภาพเกตาโน วินาซเซีย (Gaetano Vinaccia)

ที่มา : (englishclass.jp. 2009)

กีตาร์ไฟฟ้าตัวแรกเริ่มผลิตขึ้นในศตวรรษที่ 20 โดยจอร์จ โบแชมป์ (George Beauchamp) ได้รับสิทธิบัตรในปี 1936 และร่วมกับ ริคเคนแบ็กเกอร์ (Rickenbacker) ตั้งบริษัท Electro String Instrument ผลิตกีตาร์ไฟฟ้าในช่วงปลายปีทศวรรษที่ 1930 ต่อมาในช่วงทศวรรษ 1960 จอห์น เลนนอน สมาชิกวง เดอะบีทเทิลส์ (The Beattle) ใช้กีตาร์ยี่ห้อนี้ ส่งผลให้เครื่องดนตรียี่ห้อนี้มีชื่อเสียงในกลุ่มนักดนตรีในยุคนั้น และในปัจจุบันบริษัท ริคเคนแบ็กเกอร์ (Rickenbacker International Corporation) เป็นบริษัทผลิตกีตาร์ที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา

ประเภทของกีตาร์

กีตาร์มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับแหล่งที่มา โดยพื้นฐานแล้วกีตาร์ก็คือ ท่อปลายเปิดที่ถูกเป่าให้มีเสียง (เหมือนการเป่าขูด) เมื่อมีความต้องการเครื่องดนตรีที่มีความสามารถมากขึ้น ได้ทำให้เกิดการพัฒนาจนเกิด ฟลูตตะวันตก ซึ่งมีกลุ่มของแป้นกดที่มีความซับซ้อน

กลุ่มหลักๆ ของกีตาร์แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. กีตาร์โปร่ง หรือ อคูสติคกีตาร์

ถือว่าเป็นที่นิยมและรู้จักกันมากที่สุดเนื่องจากหาซื้อง่ายราคาไม่แพงจนเกินไป(ที่แพง ๆ ก็มีนะครับ) สามารถฝึกหัดได้ง่ายไม่ต้องรู้ถึงทฤษฎีดนตรีมากนัก ใช้เวลาไม่นานก็จะสามารถเล่นเพลงง่ายๆ ฟังกันในหมู่เพื่อนฝูงได้ ลักษณะต่างๆ ไปคือแกนหมุนและลูกบิดมักเป็นโลหะ คอหรือฟิงเกอร์บอร์ดเล็กกว่ากีตาร์คลาสสิกมีลักษณะ โคง์เล็กน้อยรับกับนิ้วมือ แต่มีลำตัว (body) ที่ใหญ่และแข็งแรงกว่ากีตาร์คลาสสิก ใช้สายที่ทำจากโลหะ เนื่องจากคอกีตาร์ที่เล็กและสายที่เป็นโลหะกีตาร์ประเภทนี้จึงเหมาะกับการเล่นด้วยปิ๊ก (flat pick) หรือการเกา (finger picking) ซึ่งเสียงที่ได้จะดังชัดเจน สดใสกว่ากีตาร์คลาสสิก จึงเหมาะกับการเล่นกับดนตรีต่างๆ ไป ซึ่งอาจเล่นเดี่ยวหรือเล่นเป็นวงก็ได้ กีตาร์โฟล์คนั้นมีขนาดและรูปร่างต่าง ๆ กันไปบ้างตามแต่จะความต้องการใช้ประโยชน์ หรือตามแต่ละผู้ผลิตส่วนมากก็จะแบ่งได้เป็น standard folk กีตาร์, jumbo folk กีตาร์ flat top folk กีตาร์ นอกจากนี้ยังมีแบบพิเศษอีกประเภทคือกีตาร์ 12 สายซึ่งจะมีสายแบ่งเป็น 6 คู่ซึ่งเวลาเล่นก็เล่นเหมือนกีตาร์ทั่ว ๆ ไป เพียงแต่จะได้เสียงที่กังวานและแน่น

กลุ่มหลักๆ ของกีตาร์โปร่ง หรืออคูสติคกีตาร์ประกอบไปด้วย ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1.4 แสดงรูปภาพกีตาร์คลาสสิก (Classic Guitar)

ที่มา : (englishclass.jp. 2009)

กีตาร์คลาสสิก (Classic Guitar) ซึ่งถือว่าเป็นต้นแบบของกีตาร์ในยุคปัจจุบันนั่นเองซึ่งมีลักษณะเด่นก็คือมีลูกบิดและแกนพันสายเป็นพลาสติก มีคอหรือฟิงเกอร์บอร์ดที่ใหญ่คือประมาณ 2 นิ้วลักษณะแบนราบ และใช้สายเอ็นหรือไนลอน ส่วน 3 สายบน(สายเบส) จะทำด้วยไนลอนหรือใยไหมแล้วพันด้วยเส้นโลหะเช่นเส้นทองแดงหรือบรอนซ์ ซึ่งทำให้มีความนุ่มมือเวลาเล่นไม่เจ็บเหมือน สายโลหะ จึงเหมาะกับคนที่อยากหัดกีตาร์แต่กลัวเจ็บนิ้ว

กีตาร์อีกอย่างที่อยากกล่าวถึงในหัวข้อกีตาร์คลาสสิกคือ กีตาร์ ฟลามenco (flamenco) ซึ่งมีโครงสร้างแทบจะเหมือนกับกีตาร์คลาสสิกทุกประการเนื่องจากการได้มีการพัฒนามาจากกีตาร์คลาสสิกนั่นเอง จะต่างกันที่ลำตัวจะบางกว่า และมีปีกการ์ดทั้งด้านบนล่างของโพรงเสียง และสไตล์การเล่นนั่นเองที่จะเป็นแบบสแปนนิสหรือแบบลาตินซึ่งจะมีจังหวะที่ค่อนข้างกระชับและสนุกสนาน

ด้วยเหตุที่ใช้สายไนลอนนั่นเองทำให้กีตาร์คลาสสิกมีเสียงที่ไพเราะนุ่มนวลและคอที่กว้างทำให้ระยะระหว่างสายก็มากขึ้นไปด้วย ซึ่งทำให้การเล่นกีตาร์คลาสสิกนั้นจะสามารถเล่นได้ทั้งการ solo เล่น chord แล่ bass ได้้นอกจากนี้ยังมีการใช้เทคนิคลูกเล่นต่าง ๆ อีกมากมาย ทำให้การเล่นกีตาร์คลาสสิกนั้นมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น แต่ก็ไม่ง่ายนักจะรับกว่าจะเล่นได้อย่างที่ว่า นอกจากจะได้ไปเรียนอย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจังกับโรงเรียนดนตรี

ภาพประกอบที่ 1.5 แสดงรูปภาพกีตาร์คลาสสิก (Classic Guitar)

ที่มา : (englishclass.jp, 2009)

กีตาร์โฟล์ค (Folk Guitar) ถือว่าเป็นที่นิยมและรู้จักกันมากที่สุดเนื่องจากหาซื้อง่ายราคาไม่แพงจนเกินไปสามารถฝึกหัดได้ง่ายไม่ต้องรู้ถึงทฤษฎีดนตรีมากนัก ใช้เวลาไม่นานก็จะสามารถเล่นเพลงง่าย ๆ ฟังกันในหมู่เพื่อนฝูงได้แล้วแต่จริง ๆ กีตาร์โฟล์คมันมีอะไรมากกว่านั้น ลักษณะทั่วไปคือแกนหมุนและลูกบิดมักเป็น โลหะ คอหรือฟิงเกอร์บอร์ดเล็กกว่ากีตาร์คลาสสิกมีลักษณะโค้งเล็กน้อยรับกับนิ้วมือ แต่มีลำตัว (body) ที่ใหญ่และแข็งแรงกว่ากีตาร์คลาสสิก ใช้สายที่ทำจากโลหะ เนื่องจากคอกีตาร์ที่เล็กและสายที่เป็นโลหะกีตาร์ประเภทนี้จึงเหมาะกับการเล่นด้วยปิ๊ก (flat pick) หรือการเกา (finger picking) ซึ่งเสียงที่ได้จะดังชัดเจน สดใสมากกว่ากีตาร์คลาสสิก จึงเหมาะกับการเล่นกับดนตรีทั่ว ๆ ไป ซึ่งอาจเล่นเดี่ยวหรือเล่นเป็นวงก็ได้

กีตาร์โฟล์คนั้นมีขนาดและรูปร่างต่าง ๆ กันไปบ้างตามแต่ละความต้องการใช้ประโยชน์ หรือตามแต่ละผู้ผลิตส่วนมากก็จะแบ่งได้เป็น standard folk กีตาร์, jumbo folk กีตาร์ flat top folk กีตาร์ นอกจากนี้ยังมีแบบพิเศษอีกประเภทคือ กีตาร์ 12 สาย ซึ่งจะมีสายแบ่งเป็น 6 คู่ซึ่ง ลักษณะเหมือนกีตาร์ทั่วไป เพียงแต่จะได้เสียงที่กังวานและแน่นขึ้น มีอีกแบบหนึ่งมีรูปร่างคล้ายกีตาร์คลาสสิก แต่ใช้สายโลหะ ซึ่งเป็นกีตาร์ฝึกหัดราคาอ่อนข้างถูกเหมาะสำหรับผู้ที่ยากเล่นกีตาร์ใหม่

ภาพประกอบที่ 1.6 แสดงรูปภาพแชนท็อปกีตาร์(Arch top Guitar)

ที่มา : (englishclass.jp. 2009)

แชนท็อปกีตาร์(Arch top Guitar) เป็นกีตาร์อีประเภทหนึ่งบ้านเราอาจจะไม่ค่อยเห็นคนเล่นมากนักลักษณะทั่ว ๆ ไป จะคล้ายกับกีตาร์โฟลด์ แต่ด้านหน้าจะโค้ง(arch แปลว่าโค้ง) ซึ่งกีตาร์โฟลด์จะแบนราบ และ โพรงเสียงจะไม่เป็นแบบช่องกลม แต่จะเป็นรูปตัว f อยู่ 2 ช่องบนด้านหน้าของลำตัว ส่วนสะพานยึดสายด้านล่างมักเป็นแบบหางปลา (tail piece) ส่วนมากจะใช้เล่นในดนตรีแจ๊ส

2.กีตาร์ไฟฟ้า

แบ่งตาม โครงสร้างของลำตัวกีตาร์ (Body) อาจแบ่งได้เป็น

ภาพประกอบที่ 1.7 แสดงรูปภาพกีตาร์ตัวตัน (Solid Body)

ที่มา : (englishclass.jp. 2009)

กีตาร์ตัวตัน (Solid Body) หมายถึง กีตาร์ไฟฟ้าปกติที่ลำตัวมีลักษณะตัน ไม่มีการเจาะช่อง ในลำตัวกีตาร์เหมือนอย่างกีตาร์โปร่ง หรือ อะคูสติคกีตาร์ แต่บริเวณลำตัวจะมีตัวรับสัญญาณ แรงสั่นสะเทือนของสายกีตาร์ (Pick Up) ขณะที่ดีด เพื่อส่งต่อไปยังเครื่องขยายเสียง (Amplifier) ต่อไป โดยทั่วไป ตัวรับสัญญาณจะมี 2 ประเภท คือ ตัวรับสัญญาณแบบแฉกเดี่ยวที่เรียกว่า Single Coil และแบบแฉกคู่ที่เรียกว่า Humbucker

ภาพประกอบที่ 1.8 แสดงรูปภาพกีตาร์ลำตัวกึ่งโปร่ง (Semi-Hollow Body)

ที่มา : (englishclass.jp, 2009)

กีตาร์ลำตัวกึ่งโปร่ง (Semi-Hollow Body) เป็นกีตาร์ไฟฟ้าที่มีลักษณะโครงสร้างส่วนกลางของลำตัวในแนวเดียวกับคอกีตาร์ มีลักษณะตัน (แต่มีการเจาะช่องเพื่อใส่ตัวรับสัญญาณแรงสั่นสะเทือนของสายกีตาร์ (Pick Up) เช่นเดียวกับกีตาร์ตัวตัน) บริเวณส่วนข้างของกีตาร์มีการเจาะช่อง (Sound Hole) เอาไว้เพื่อให้เกิดการกำทอนของเสียงมากกว่ากีตาร์ตัวตัน ซึ่งจะให้เสียงที่เป็นอคูสติคมากขึ้น นิยมใช้ในดนตรีแจ๊สหรือบลูส์ เป็นกีตาร์ที่ผลิตขึ้นมาเพื่อลดเสียงรบกวนที่เรียกว่า Feed back ซึ่งเกิดจากกีตาร์ไฟฟ้าลำตัวโปร่ง (กล่าวคือ ยังมีเสียงรบกวนบ้างแต่น้อยลงกว่าเดิม)

ภาพประกอบที่ 1.7 แสดงรูปภาพกีตาร์ลำตัวโปร่ง (Hollow Body)

ที่มา : (englishclass.jp, 2009)

กีตาร์ลำตัวโปร่ง (Hollow Body) กีตาร์ไฟฟ้าที่มีการเจาะช่องเอาไว้เพื่อให้เกิดการกำทอนของเสียง (Sound Hole) เช่นเดียวกับกีตาร์โปร่งหรืออูสติก และกีตาร์ลำตัวกึ่งโปร่ง ปกติช่องดังกล่าวมักจะอยู่ด้านข้างของลำตัวกีตาร์ เนื่องจากบริเวณกลางลำตัวจะมีการใส่ตัวรับสัญญาณแรงสั่นสะเทือนของสายกีตาร์ (Pick Up) เช่นเดียวกันกับกีตาร์ตัวตัน ซึ่งผลของการที่มีช่องกำทอนเสียง ทำให้ลักษณะของเนื้อเสียงที่ได้เป็นอูสติกมากกว่า กีตาร์ Semi-Hollow Body แต่หากขยายเสียงให้ดังมากจะก่อให้เกิดเสียงรบกวนที่เรียกว่า Feed back กีตาร์ประเภทนี้มักจะนิยมใช้กับดนตรีแจ๊ส หรือบลูส์ เป็นส่วนใหญ่

3. ส่วนประกอบกีตาร์ (Guitar)

ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

3.1 ส่วนหัว

3.1.1 ชุดลูกบิด

โดยทั่วไปที่เราพบเห็นก็จะมี 2 แบบ ได้แก่แบบที่ตัวลูกบิดหันไปด้านหลังตั้งฉากกับตัวกีตาร์แกนหมุนสายเป็นพลาสติกซึ่งจะใช้กับกีตาร์คลาสสิก หรือกีตาร์ฟิสิกและอีกแบบจะขนานกับตัวกีตาร์หรือแกนหมุนสายตั้งฉากกับตัวกีตาร์ซึ่งใช้กับกีตาร์โฟลค์หรือกีตาร์ไฟฟ้าทั่วไปที่เราเห็นนั่นเอง แต่ละบริษัทที่ผลิตลูกบิดกีตาร์นั้นจะมีระบบเป็นของตัวเอง เช่น ระบบล็อกกันสายคลายเวลาดีด

3.1.2 นัท (nut)

บางคนอาจเรียกว่าหย่องหรือสะพานสายบน แต่ผมจะเรียกว่านัทจะดีกว่านะครับ มันจะติดอยู่ปลายบนสุดของฟิงเกอร์บอร์ดเพื่อรองรับสายกีตาร์ให้ยกสูงจากฟิงเกอร์บอร์ด ซึ่งระยะความสูงของสายกับฟิงเกอร์บอร์ดดังกล่าวนี้เรียกว่า action

3.2 ส่วนคอกีตาร์

3.2.1 คอกีตาร์

คือส่วนที่เราใช้จับคอริคเล่นโน้ตต่าง ๆ มีความสำคัญมากสำหรับกีตาร์ก่อนที่คุณจะต้องดูให้ติดตั้งที่แนะนำในหัวข้อการเลือกซื้อกีตาร์ คอกีตาร์ควรจะทำมาจากไม้ มะฮอกกานี หรือไม้ ซีดดา หลักการที่สำคัญที่สุดคือคอกีตาร์ต้องตรง ไม่มีรอยแตกหรือปริของเนื้อไม้

3.2.2 ฟิงเกอร์บอร์ด (Fingerboard)

เป็นแผ่นไม้ที่ติดลงบนคอกีตาร์อีกชั้น เป็นตัวที่ใช้ยึดเฟร็ต หรือลวดลายมุกประดับต่าง ๆ และเราก็จะเล่นโน้ตต่าง ๆ ของกีตาร์บนหน้าฟิงเกอร์บอร์ดนั่นเอง ไม้ที่นิยมใช้จะเป็นไม้ โรสวูด หรือไม้ อีโบนิ ซึ่งมีเนื้อไม้แข็งเกินไป มีแบบที่แบนเรียบของกีตาร์คลาสสิก และกีตาร์โฟล์คกับกีตาร์ไฟฟ้าส่วนใหญ่จะโค้งเล็กน้อยเพื่อให้เข้ากับนิ้วเวลาทาบบนคอ

3.2.3 เฟร็ต (Fret)

ทำมาจากโลหะฝังอยู่บนคอกีตาร์เป็นตัวที่จะกำหนดเสียงของโน้ตดนตรีจากการกดสายกีตาร์ลงบนเฟร็ตต่าง ๆ ซึ่งทำให้สายมีความสั้นยาวต่างกันไปตามการกดสายของเราว่ากดที่ช่องใดระยะสายที่เปลี่ยนไปก็คือระดับเสียงที่เปลี่ยนไปด้วย สิ่งหนึ่งที่เราควรคำนึงถึง คือ ระยะระหว่างเฟร็ต แต่ละตัวต้องได้มาตรฐาน มิฉะนั้นจะทำให้เสียงเพี้ยนได้แต่เราไม่สามารถเช็คระยะดังกล่าวได้เราอาจเช็คราว ๆ จากฮาโมนิคซึ่งผม ได้กล่าวแล้วในเรื่องการเลือกซื้อกีตาร์ลงไปอ่านดูก็ได้ครับ จำนวนของเฟร็ตก็จะขึ้นกับความยาวของคอกีตาร์ซึ่งแต่ละผู้ผลิตก็จะต่างกันไป ปกติกีตาร์คลาสสิกจะมีประมาณ 18 ตัว กีตาร์โฟล์คประมาณ 20 ตัว แต่กีตาร์ไฟฟ้าซึ่งมักจะมีการเล่นโซโลจึงมีช่องให้เล่นโน้ตมากขึ้นประมาณ 22-24 ตัว และกีตาร์คลาสสิกซึ่งคอกีตาร์แบนราบเฟร็ตก็จะตรง แต่กีตาร์โฟล์คหรือกีตาร์ไฟฟ้านั้น ส่วนใหญ่จะมีคอกที่โค้งเล็กน้อยเพื่อความสะดวกในการเล่น ก็จะมีเฟร็ตที่โค้งตามไปด้วย

3.2.4 มุกประดับ

จุดประสงค์คือให้ใช้สังเกตตำแหน่งช่องกีตาร์ปกติจะฝังที่ช่อง 3, 5, 7, 9, 12, 14, 17, 19, และ 21 (ไม่แน่นอนตายตัวขึ้นกับผู้ผลิต) กีตาร์คลาสสิกจะไม่มีมุกประดับฝังบนหน้าฟิงเกอร์บอร์ดแต่จะฝังด้านข้างแทน แต่กีตาร์โฟล์คและกีตาร์ไฟฟ้าจะฝังไว้ทั้ง 2 ส่วน(บางรุ่นก็มีแต่

ด้านข้าง) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละผู้ผลิตจะออกแบบ โดยทั่วไปจะเป็นรูปร่างกลม บางทีก็รูปข้าวหลามตัด หรือเป็นลายไม้เลื้อย เลื้อยไปตามหน้าฟิงเกอร์บอร์ด

3.2.5 ก้านเหล็กปรับแต่งคอ (Truss Rod)

ในกีตาร์ที่อยู่ในระดับกลางขึ้นไปจะมีแท่งเหล็กฝังอยู่ตามความยาวคอกีตาร์ ด้วยเพื่อเสริมความแข็งแรงให้กับกีตาร์ และป้องกันการโก่งตัวของคอกีตาร์ ซึ่งสามารถปรับแต่งได้ เมื่อคอกีตาร์เกิดโก่งงอ

3.3 ส่วนลำตัวกีตาร์

3.3.1 ลำตัวกีตาร์ (body)

ได้แก่ ด้านหน้า (top) ควรทำมาจากไม้ อัลพาย สปรูซ (alpine spruce) ด้านหลัง (back) และด้านข้าง (side) ควรเป็นไม้โรสวูด (rosewood) และที่สำคัญคือลักษณะของไม้ ต้องไม่มีรอยแตก ไม่มีตาไม้และมีลายไม้ที่ละเอียดไปตามความยาวจึงมีคุณภาพดี ส่วนที่เว้าของ body บางทีเราก็เรียกว่า เอวการยึดโครงไม้ด้านใน (internal bracing) มีความสำคัญมากอีกเช่นกัน เพราะไม้ที่ทำ body กีตาร์นั้นบางแต่ต้องรับแรงดึงที่สูงมาก ถ้าโครงยึดดังกล่าวไม่ดีหมายถึงกีตาร์ คุณก็จะฟังในเร็ววันแน่นอน รูปแบบการยึดจะแตกต่างกันตามเคล็ดลับของแต่ละผู้ผลิตและกีตาร์ แต่ละรุ่นแต่ละประเภท โดยทั่วไปลักษณะเป็นรูปพัด

3.3.2 โพรงเสียง (sound hole)

ก็คือรูกลมๆ หรือบางทีก็ไม่กลม ที่อยู่บนด้านหน้าของ body นั้นเอง มีหน้าที่รับเสียงจากการสั่นของสายกีตาร์ทำให้เกิดเสียงก้องดังขึ้น ซึ่งอาจจะมีลายประดับต่างๆ อยู่รอบๆ โพรงเสียงเพื่อความสวยงามอีก สำหรับกีตาร์โฟลด์ หรือกีตาร์แจ๊สมักจะมีแผ่นพลาสติกติดอยู่ด้าน ขอบโพรงเสียงได้สาย 1 เรียกว่า Pickguard เพื่อป้องกันการขีดข่วนผิวกีตาร์จากการขีดด้วยปิ๊กหรือเล็บ จะพบในกีตาร์ไฟฟ้าด้วย ส่วนในฟلامนโกกีตาร์จะมีติดทั้งด้านสาย 6 และด้านสาย 1 เลย เพราะ ลักษณะการเล่นกีตาร์ฟلامนโกจะมีการดีดสับนิ้วมากจึงป้องกันทั้ง 2 ด้าน

3.3.3 ปิ๊กการ์ด (pick guard)

สำหรับกีตาร์คลาสสิกซึ่งมักไม่ใช่ปิ๊กในการเล่นจึงไม่มีปิ๊กการ์ด แต่กีตาร์โฟลด์มักใช้ปิ๊กเล่นจึงมีปิ๊กการ์ดไว้ป้องกันปิ๊กชูดกับ body กีตาร์

3.4 สะพานสาย (bridge)

เป็นตัวที่ยึดสายให้ติดกับ body มักทำมาจากไม้โรสวูดหรือไม้โอโบนิ

3.4.1 กีตาร์คลาสสิกจะเจาะรูในแนวขนานกับ body กีตาร์ 6 รูไว้ใช้พันสาย

3.4.2 กีตาร์โฟล์คจะเจาะรูในแนวตั้งฉากกับ body และยึดสายด้วยหมุดยึดสาย (pin)

3.4.3 กีตาร์ไฟฟ้าจะทำจากโลหะเป็นส่วนใหญ่มิทั้งแบบธรรมดาคือมีหน้าที่ยึดสายอย่างเดียว และอีกแบบคือเป็นแบบคั่น โยกทั้งแบบเดิมและแบบใหม่ที่เรียกว่า ฟรอยโรส การใส่สายจะยุ่งขึ้นมาอีกเล็กน้อย

3.5 หย่อง (saddle)

จะฝังหรือยึดอยู่กับสะพานสาย เพื่อรองรับสายกีตาร์ทั้ง 6 สาย มีทั้งแบบตรงสำหรับกีตาร์คลาสสิก และแบบโค้งสำหรับกีตาร์โฟล์ค บางแบบก็แยกเป็น 2 ชั้นแล้วแต่การออกแบบของแต่ละรุ่น บางรุ่นสามารถปรับความสูงของตัวมันได้ แต่ทั่ว ๆ ไปถ้าเรารู้สึกว่ามันสูงไปเราก็สามารถจะถอดมาแล้วใช้ตะไบหรือกระดาษทรายขัดที่ฐานของมันให้ความสูงลดลง แต่ถ้าต่ำไปก็หาเศษไม้หรือกระดาษมาเสริมให้สูงตามความพอใจ

3.6 ปิ๊กอัพ (pick up)

โดยทั่วไปจะเห็นชัดบนกีตาร์ไฟฟ้ามากกว่าแต่ปัจจุบันกีตาร์โปร่งบางรุ่นก็มีการประกอบปิ๊กอัพไว้กับกีตาร์เลยเช่นประกอบไว้ที่ใต้บริดจ์หรือใต้หย่อง หรือเป็นปิ๊กอัพที่เชื่อมประกอบต่างหาก สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าจะมีความสำคัญมากเพราะมันจะรับแรงสั่นสะเทือนของสายไปแปลงเป็นกระแสไฟฟ้าส่งไปยังแอมป์แล้วขยายเสียงต่อไปทำให้สามารถปรับแต่งเสียงได้มากมายหลายรูปแบบ

3.7 ชุดคั่นโยก (tremolo bar)

ถือว่าเป็น เสน่ห์ อย่างหนึ่งของกีตาร์ไฟฟ้าเลยทีเดียวแบบเก่าที่เห็นใน fender Stratocaster รุ่นเก่า ๆ ซึ่งจะกดลงได้อย่างเดียว หรือคั่นโยกแบบ Bigsby ซึ่งมักพบในกีตาร์แบบ archtop หรือ semi acoustic electric ซึ่งใช้เล่นเพลงแจ๊ส หรือคั่นทรีเป็นต้นและปัจจุบันวงการกีตาร์ไฟฟ้าก็ได้พัฒนาไปอีกระดับกับคั่นโยกที่เราเรียกกันตามชื่อผู้ผลิตคือฟลอยโรสหรือคั่นโยกอิสระนั่นเองซึ่งสามารถโยกขึ้นลงได้อย่างอิสระช่วยให้นักกีตาร์สามารถสร้างสรรค์สำเนียงดนตรีในแบบใหม่ ๆ ได้ไม่สิ้นสุด สำหรับคั่นโยกแบบนี้มักจะมีอุปกรณ์อีกตัวเพิ่มมาคือนัทแบบล๊อคสายไว้เพื่อช่วยป้องกันสายคลายตัวเมื่อใช้คั่นโยก

3.8 สวิทช์เปลี่ยนปิ๊กอัพ

มักมีในกีตาร์ไฟฟ้าที่มีปิ๊กอัพหลาย ๆ ตัว เช่น 2 หรือ 3 ตัว ใช้ในการเปลี่ยนไปใช้ปิ๊กอัพตัวต่าง ๆ ซึ่งเสียงก็จะต่างกันไปด้วยเช่นต้องการเล่นริทึม(Rythm) อาจใช้ตัวกลางหรือตัวบนเมื่อจะโซโล่(Solo) อาจใช้ตัวล่างที่ติดกับบริดจ์เพราะให้เสียงที่แหลมกว่าเป็นต้น

3.9 ปุ่มควบคุมเสียง

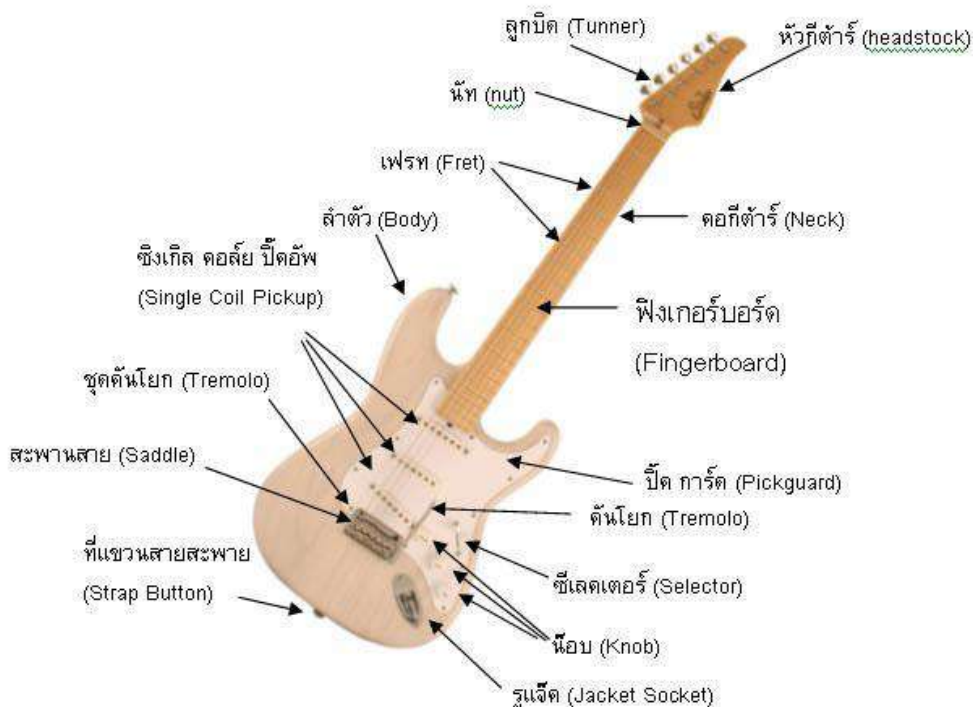
โดยทั่วไปจะมี 2 ชุด คือชุดควบคุมความดังเบา(volume control) และชุดควบคุมเสียงทุ้มเสียงแหลม(tone control) บางทีสำหรับกีตาร์ไฟฟ้าบางรุ่นจะมีปุ่มควบคุมเสียงและ tone แยกของปิ๊กอัพแต่ละตัวเช่นกีตาร์ไฟฟ้าของ Gibson (รุ่น SG หรือ Les Paul เป็นต้น) สำหรับกีตาร์โปร่งไฟฟ้ามักจะมีส่วนของ Equalizer เพิ่มเข้ามาด้วยสำหรับการปรับแต่งเสียงที่ละเอียดขึ้นในกีตาร์รุ่นใหม่ๆ เช่นของ Ovation จะมีระบบช่วยตั้งสายกีตาร์รวมเข้าไปในส่วนนี้ด้วย

3.10 ช่องเสียบสายแจ็คไปยังแอมป์

ใช้เสียบแจ็คเพื่อต่อสายไปยังแอมป์หรือผ่านเข้ายังชุดเอฟเฟ็คต่างๆ

3.11 ไม้สายสะพายกีตาร์

ไว้ใส่สายสะพายกีตาร์เพื่อเวลาขึ้นเล่น

ภาพประกอบที่ 1.8 แสดงรูปภาพส่วนประกอบของกีตาร์

ที่มา : (englishclass.jp. 2009)

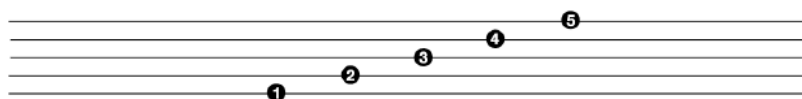
เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ทฤษฎีโน้ตสากลเบื้องต้น

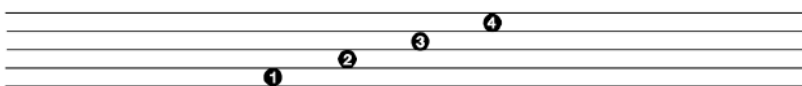
บรรทัด 5 เส้น (STAFF)

ตัวโน้ตต่างๆจะถูกบันทึกลงบนเส้นตรง จำนวน 5 เส้น ที่ขนานกันในแนวนอน ซึ่งสามารถบันทึกตัวโน้ตได้ทั้งแบบคาบเส้น และในช่องว่างของบรรทัด 5 เส้น

นับเส้นล่างสุดเป็นเส้นที่ 1

นับจากช่องล่างสุดเป็นช่องที่ 1

ตัวโน้ตที่อยู่คาบเส้น

E (มี)

G (ซอล)

B (ลา)

D (เร)

F (ฟา)

ตัวโน้ตที่อยู่ในช่อง

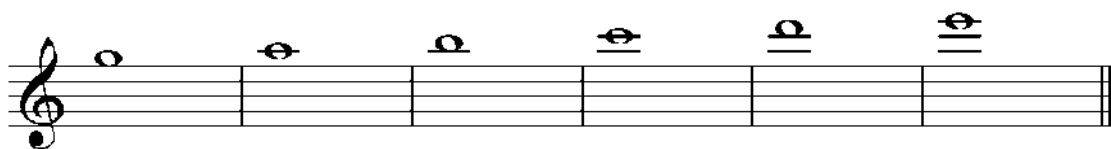
F (ฟา)

A (ลา)

C (โด)

E (มี)

ตัวโน้ตที่อยู่เหนือบรรทัด 5 เส้น

G (ซอล)

A (ลา)

B (ที)

C (โด)

D (เร)

E (มี)

ตัวโน้ตที่อยู่ใต้บรรทัด 5 เส้น

D (เร)

C (โด)

B (ที)

A (ลา)

G (ซอล)

F (ฟา)

ภาพประกอบที่ 1.9 แสดงรูปภาพโน้ตสากลเรื่องบรรทัด 5 เส้น

กุญแจประจำหลัก (Clef)

กุญแจประจำหลัก หมายถึง สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่กำหนดให้ใช้บังคับเสียงบนบรรทัด 5 เส้น ตามระดับเสียงของโน้ตสากล เบื้องต้นจะเรียนรู้ลักษณะของกุญแจประจำหลักซอล เป็นเครื่องหมายที่บ่งชี้โน้ตเสียงซอล (G) โดยปกติจะเขียนบริเวณตอนต้นของบรรทัด 5 เส้น และหัวของกุญแจซอลจะคาบอยู่บนเส้นที่ 2 ซึ่งทำให้เราทราบได้ว่า โน้ตที่คาบเส้นที่ 2 คือ โน้ตตัวซอล

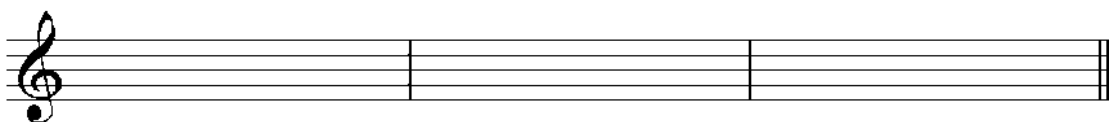
G (ซอล)

ภาพประกอบที่ 1.10 แสดงรูปภาพโน้ตสากลเรื่องกุญแจประจำหลัก

เส้นกั้นห้อง (Bar Line)

โน้ตดนตรีที่เขียนลงบรรทัด 5 เส้น จะถูกแบ่งอย่างเป็นระเบียบโดยเส้นกั้นห้อง ซึ่งทำให้เกิดห้องเพลง (Measure) ที่ใช้สำหรับบันทึกตัวโน้ต

เส้นกั้นห้อง (Bar Line)

ห้องเพลง

ห้องเพลง

ห้องเพลง

ภาพประกอบที่ 1.8 แสดงรูปภาพโน้ตสากลเรื่องเส้นกั้นห้อง

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signatures)

ในทุกๆบทเพลงจะต้องมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ ซึ่งจะกำหนดเป็นตัวเลข โดยให้เลข
ด้านตัวบนหมายถึงจำนวนจังหวะใน 1 ห้องเพลง ส่วนตัวเลขด้านล่างหมายถึง ตัวโน้ตโน้ตลักษณะ
นั้นมีค่า 1 จังหวะ เช่น

$\frac{2}{4}$ หมายถึงในหนึ่งห้องมี สองจังหวะ โดยโน้ตตัวดำมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

$\frac{3}{4}$ หมายถึงในหนึ่งห้องมี สามจังหวะ โดยโน้ตตัวดำมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

$\frac{4}{4}$ หมายถึงในหนึ่งห้องมี สี่จังหวะ โดยโน้ตตัวดำมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

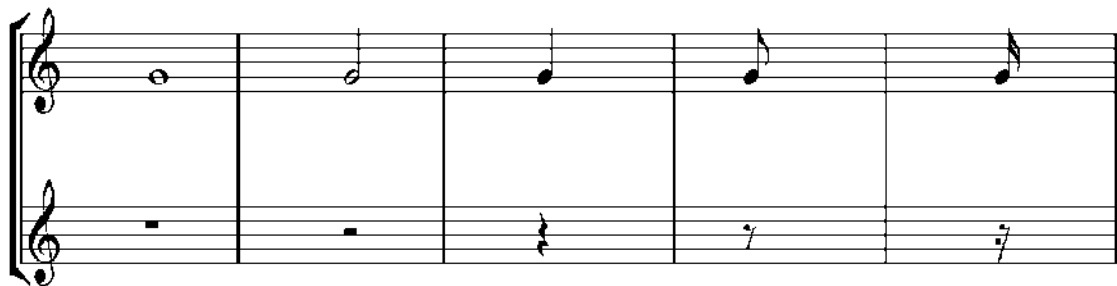

ภาพประกอบที่ 1.9 แสดงรูปภาพโน้ตสากลเรื่องเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

ตัวโน้ตและตัวหยุด (Note & Rests)

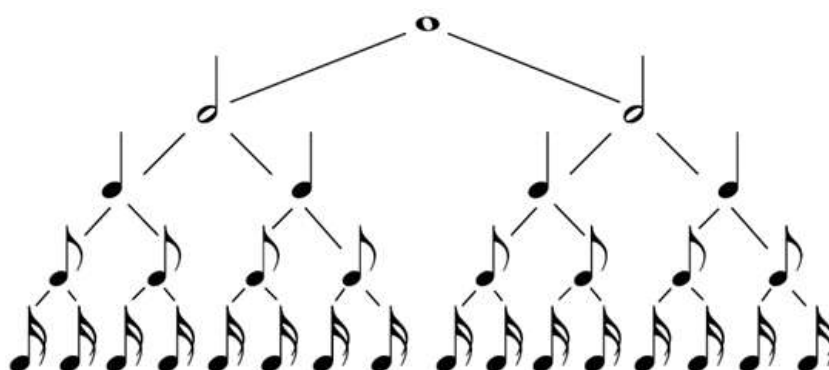
ตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ ตัวเข็ม 1 ชั้น ตัวเข็ม 2 ชั้น

ตัวโน้ต

ตัวหยุด

แผนภูมิแสดงค่าตัวโน้ต

ภาพประกอบที่ 1.11 แสดงรูปภาพโน้ตสากลเรื่องตัวโน้ต ตัวหยุด และการกระจายตัวโน้ต

การบันทึกตัวโน้ต (Notation)

การบันทึกตัวโน้ตนั้น สามารถบันทึกตัวโน้ตได้ทั้งคาบเส้นหรือบันทึกในช่องของบรรทัด 5 เส้น (Staff) ดังภาพ เป็นการแสดงการบันทึกตัวโน้ต จากเสียงต่ำไปยังเสียงสูง ตัวโน้ตที่เราเรียกกันว่า โด เร มี นั้น จะมีชื่อเรียกแบบสากลเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

C D E F G A B C D E F G A B C

โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องสาย

เครื่องสาย เช่น ไวโอลิน กีตาร์ กีตาร์เบส วิโอลา เชลโล่ ดับเบิลเบส ฮาร์พ มีวิธีการใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ดังนี้

1. เมื่อนำเครื่องดนตรีออกจากกล่อง หรือถ้าเป็นถุงควรตั้งสายใหม่ทุกครั้ง ส่วนใหญ่เครื่องดนตรี โดยเฉพาะกีตาร์เป็นที่นิยมในการพกพาไปเล่นตามที่ต่างๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดกระทบกระเทือนกับลูกบิดทำให้สายเพี้ยนได้
2. หลังจากใช้เสร็จ ควรเช็ดสายด้วยผ้าก๊ับน้ำยาเช็ดสายโดยเฉพาะ เพื่อป้องกันการเกิดสนิมทำให้อายุการใช้งานของสายสั้นลงได้
3. ใช้ผ้านุ่มเช็ดภายนอกเครื่องดนตรีและไม่นำเครื่องดนตรีไปล้างน้ำหรือใช้ผ้าเปียกเช็ด นำเครื่องดนตรีเก็บใส่กล่องปิดกล่องให้สนิทเพื่อป้องกันการกระแทก

เอกสารประกอบการสอนก่อน-หลังเรียน เรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการสอน
 รายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวง
 ย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสารประกอบการสอน

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มีทั้งหมด 4 ข้อ เติมความหมายตามความเข้าใจ

(20 คะแนน)

1. เอกลักษ์ณ์ที่ชาวต่างชาติประทับใจชาติไทยมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. ส่วนประกอบของกีตาร์มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. อธิบายการดูแลรักษาพอสั่งเขป

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบระหว่างเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง แนวคิดในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารพื้นฐาน

คำชี้แจง : จงอ่านแล้วพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือกที่กำหนดให้
ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับช่องตัวอักษรที่ต้องการ

1. ภาคใต้มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ
 - a. กัมพูชา
 - b. มาเลเซีย
 - c. พม่าและเวียดนาม
 - d. เขมรและพม่า
2. ข้าวซอยเป็นอาหารประจำภาคใด
 - a. ภาคเหนือ
 - b. ภาคอีสาน
 - c. ภาคกลาง
 - d. ภาคใต้
3. ภาคใดที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล
 - a. ภาคใต้
 - b. ภาคเหนือ
 - c. ภาคอีสาน
 - d. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. จังหวัดอุทัยธานีจัดว่าอยู่ในภาคใดของประเทศ
 - a. ภาคใต้
 - b. ภาคเหนือ
 - c. ภาคกลาง
 - d. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. ปิง วัง ยม น่าน ไหลรวมกันเป็นน้ำอะไร
 - a. แม่น้ำแยงซีเกียง
 - b. แม่น้ำป่าสัก
 - c. แม่น้ำโขง
 - d. แม่น้ำเจ้าพระยา
6. กลองภาคกลางมีชื่อเรียกว่า
 - ก. กลองแขก
 - ข. กลองแฉวง
 - ค. กลองยาว
 - ง. กลองทัด
7. การทำนานิยมทำกันที่ภาคใดมากที่สุด
 - a. ภาคกลาง
 - b. ภาคตะวันออก
 - c. ภาคใต้
 - d. ภาคเหนือ
8. การยกมือไหว้ไม่ควรใช้ในเหตุการณ์ใด
 - a. ทักทาย
 - b. ร่ำลา
 - c. รับพร
 - d. คำ
9. ซอใดไม่ใช่เครื่องดนตรีในวงดนตรีไทย
 - a. กลองแขก
 - b. กลองซุด
 - c. ระนาด
 - d. ฉิ่ง
10. จังหวัดใดในประเทศไทยมีประชากรหนาแน่นมากที่สุด
 - a. ยะลา
 - b. ระยอง
 - c. เลย
 - d. กรุงเทพฯ

11. กีตาร์มีกี่สาย
 - a. 6 สาย
 - b. 7 สาย
 - c. 8 สาย
 - d. 9 สาย
12. สิ่งใดไม่ควรทำ
 - a. มานะเช็ดสายด้วยผ้าสะอาด
 - b. มานั่งตั้งสายด้วยเครื่องตั้งสาย
 - c. เดชาี่ยมกีตาร์เพื่อนมาเล่น
 - d. ปิดเือกกีตาร์ไปล้างน้ำทำความสะอาด
13. กีตาร์จัดอยู่ในเครื่องดนตรีประเภทใด
 - a. เครื่องดีด
 - b. เครื่องสี
 - c. เครื่องเป่า
 - d. เครื่องสาย
14. หากสายกีตาร์พังซื้อมาใหม่ขาด ควรทำอย่างไร
 - a. ซื้อสายมาใหม่มาเปลี่ยน
 - b. เอาสายมามัดกันต่อกัน
 - c. ซื้อกีตาร์ตัวใหม่
 - d. ใช้ลวดทองแดงจากมอเตอร์มาเปลี่ยน
15. ลำตัวกีตาร์ทำจากวัสดุใด
 - a. ปูน
 - b. เหล็ก
 - c. พลาสติก
 - d. ไม้
16. โน้ตตัวกลมมีค่าเท่ากับกี่จังหวะ
 - a. 1 จังหวะ
 - b. 2 จังหวะ
 - c. 3 จังหวะ
 - d. 4 จังหวะ

17. โน้ตตัวขามีค่าเท่ากับกี่จังหวะ
- a. 1 จังหวะ
 - b. 2 จังหวะ
 - c. 3 จังหวะ
 - d. 4 จังหวะ
18. ข้อใดไม่ใช่สิ่งสำคัญในการเลือกซื้อกีตาร์
- a. คุณภาพเสียง
 - b. รูปทรง สี สัน
 - c. น้ำหนักและขนาด
 - d. เจ้าของร้านหน้าตาดี
19. ตำแหน่งจูนเสียงกีตาร์เรียกว่าอะไร
- a. สะพานสาย
 - b. ลูกบิด
 - c. คอกีตาร์
 - d. คันโยก
20. ลูกบิดกีตาร์ มีหน้าที่ทำอะไร
- a. ตั้งเสียง
 - b. ปรับความตึงเบา
 - c. เปิดช่องใส่ถ่าน
 - d. เก็บกีตาร์

เฉลยคำตอบแบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ข้อ	ตอบ	ข้อ	ตอบ
1.	ข	11.	ก
2.	ก	12.	ง
3.	ก	13.	ง
4.	ค	14.	ก
5.	ง	15.	ง
6.	ค	16.	ง
7.	ก	17.	ข
8.	ง	18.	ง
9.	ข	19.	ข
10.	ง	20.	ก

แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

สาระการเรียนรู้ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิก
พื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสารประกอบการสอน

เรื่อง พื้นฐานการปฏิบัติทักษะคีตารคลาสสิกเบื้องต้น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พื้นฐานการเริ่มเล่นกีตาร์ ควรเริ่มต้นจากการฝึกเคาะจังหวะ ฝึกท่าทางในการนั่งเล่นกีตาร์
วางรูปแบบนิ้วมือซ้าย-ขวา และการคิदनนั้น ควรฝึกให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มแรกจนเกิดความคุ้นเคย ให้
เป็นไปตามขั้นตอนเพื่อให้การเรียนรู้เครื่องดนตรีชิ้นนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็น
คุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถเคาะในอัตราจังหวะอย่างง่ายได้ถูกต้อง
2. สามารถแสดงท่าทางนั่งในขณะที่เล่นกีตาร์คลาสสิกได้
3. สามารถปฏิบัติกรวางรูปแบบนิ้วมือซ้าย-ขวา และการคิदनถูกต้อง

4. สาระการเรียนรู้

1. ท่าทางในการเล่น
2. การวางรูปแบบนิ้วมือซ้าย-ขวา
3. การดีด

กิจกรรมเข้าสู่บทเรียน

2 ชั่วโมง

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความรู้เดิมในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนกีตาร์พื้นฐานกับแนวคิดในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์พื้นฐาน

ทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากลพื้นฐาน

กิจกรรมเข้าสู่บทเรียน

1. พื้นฐานการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น การนับจังหวะ ท่าทางในการเล่น การวางรูปแบบนิ้วมือซ้าย-ขวา และการดีด
2. นักเรียนอภิปรายความเข้าใจ (ครูคอยให้คำแนะนำ)
3. สุ่มนักเรียนออกมาอภิปรายหน้าชั้น (ครูคอยให้คำแนะนำ)
4. การวางรูปแบบนิ้วมือซ้าย-ขวา และการดีด

ขั้นสรุป

1. ครูนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง พื้นฐานการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น

การวัดผลประเมินผล

1. **วิธีการวัดผล**
 - 1.1 ทดสอบ
 - 1.2 บันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม
 - 1.3 ตรวจใบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้
2. **เครื่องมือวัดผล**

- 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรม
- 2.2 แบบทดสอบ
- 2.3 ใบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
2. นักเรียนได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
3. ได้คะแนนจากใบงานตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 2.1

เรื่อง พื้นฐานการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น

พื้นฐานการเริ่มเล่นกีตาร์

พื้นฐานการเริ่มเล่นกีตาร์ เพื่อให้การเรียนรู้เครื่องดนตรีชิ้นนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพควรเริ่มต้นตามขั้นตอน ดังนี้

ฝึกการจัดท่าทางการเล่น

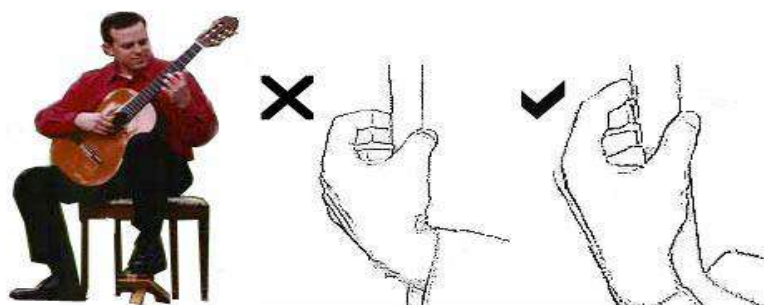
ฝึกการใช้งานของมือซ้าย

ฝึกการใช้งานของมือขวา

4. การฝึกท่าทางการเล่น

ท่านั่งของการเล่นกีตาร์คลาสสิกที่ดี มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

4.1. ท่านั่ง

ภาพประกอบที่ 1.12 (1) แสดงรูปภาพท่านั่งและการใช้งานของมือซ้าย

ที่มา : (learnland.net. 2012)

ท่านั่งของการเล่น กีตาร์คลาสสิกที่ถูกต้อง ผู้เล่นต้องวางขาซ้ายไว้บนเก้าอี้รองขา (footstool) และกีตาร์วางไว้ที่ขาซ้าย วิธีนี้ทำให้ผู้เล่น สามารถควบคุมสายกีตาร์บนฟิงเกอร์บอร์ด (fingerboard) ได้ดียิ่งขึ้น ประกอบกับการใช้เนื้อที่ปลายนิ้วและเล็บทำให้ ผู้เล่นกีตาร์คลาสสิกสามารถที่จะสร้างเสียงได้หลากหลายและกว้าง หลังต้องตรง แต่ไม่นั่งหลังแข็งหรือเกร็ง นั่งบนเก้าอี้ที่สบาย กีตาร์โฟล์คจะวางกีตาร์ไว้ที่ขาขวา แต่การนั่งเล่นกีตาร์คลาสสิกจะแตกต่างจากกีตาร์โฟล์ค คือ ให้วางกีตาร์ไว้ที่เข้าซ้าย สิ่งที่ต้องจำคือ

1 ยกขาซ้ายให้สูง โดยวางไว้ที่ เก้าอี้พนักขา

2 สันของกีตาร์ด้านบน ให้ติดที่บริเวณหน้าอก

3 อย่าให้พุ่ง ติดที่หลังกีตาร์ เพราะจะทำให้เสียง ไม่ดังกังวาน

4 วางข้อพับแขนขวา ไว้ที่ขอบของตัว กีตาร์ แล้วปล่อยมือตามสบาย ไม้งอข้อมือมากเกินไป และให้ผ่อนคลายที่สุด

5 Sound hole คือจุดที่ เสียงของ กีตาร์จะออกไปทางนั้น อย่างให้หน้าของกีตาร์ หงายหรือคว่ำเกินไป พยายามชี้ Sound hole ไปยังตำแหน่งของหูคนฟัง ที่ห่างจากเราไปประมาณ 6 ฟุต นั่นคือตำแหน่งที่ดีที่สุด

ภาพประกอบที่ 1.12 (2) แสดงรูปภาพท่านั่งของผู้หญิง

ที่มา : (Oknation.net. 2012)

การนั่งสำหรับผู้หญิงกับผู้ชายนั้นไม่ต่างกัน เหมือนกันทุกอย่าง เพียงแต่สำหรับผู้หญิงนั้น บางครั้ง ต้องใส่กระโปรง ซึ่งถ้าเป็นกระโปรงยาวคลุมข้อเท้าก็ไม่เป็นไร แต่หากเป็นกระโปรงที่อยู่ระดับแนวหัวเข่านั้น ในกรณีนี้ ให้นำขาขวา หุบเข้ามาโดยเข่าขวาหุบขึ้นมายังขาซ้าย สันเท้าขวาจะยกขึ้น เล็กน้อย ท่อนล่างขวาของตัวกีตาร์ จะวางอยู่บนหน้าขาขวา

4.2 ทำขึ้น

การขึ้นเล่นบนเวทีแสดง โดยทั่วไปการขึ้นเล่นไม่มีกฎตายตัว เป็นที่นิยมโดยเฉพาะเพลงประเภทอื่น เนื่องจากมีอิสระในการเล่นมากกว่า

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 2.2

เรื่อง พื้นฐานการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น

การวางรูปแบบนิ้วมือซ้าย-ขวา

การใช้งานมือซ้าย

ในที่นี้จะหมายถึงผู้ที่ถนัดขวา ถ้านักซ้ายก็จะตรงกันข้าม หน้าที่หลักของมือซ้ายคือการจับคอร์ดหรือเพื่อกดโน้ตต่างๆตามช่องและสาย การให้ระดับเสียงของโน้ตดนตรี(ด้วยการกดนิ้วไปแต่ละเฟร็ต) ซึ่งเราจะใช้นิ้วทั้ง 5 เพื่อช่วยในการเล่นกีตาร์ได้ดียิ่งขึ้น ส่วนนิ้วโป้งนั้นอาจใช้ในบางกรณี โดยเฉพาะเพลงในแบบ ฟิงเกอร์สไตล์ (Fingerstyle) หรือการจับคอร์ดบาร์ (Bar chord) หรือคอร์ดทาบ นิ้วโป้งจะมีประโยชน์มาก

การดูแลรักษามือซ้ายนั้นให้ตัดสั้น ไม่ควรจะให้เล็บให้ยาวเกินนิ้วออกมา เพราะจะเป็นอุปสรรคกับการกดนิ้วบนคอกีตาร์ อาจทำให้เจ็บนิ้ว อีกทั้งทำให้คอกีตาร์สึกหรอได้ พยายามอย่าไปกังวลกับหนังที่ปลายนิ้วที่มันจะแข็งขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเล่นกีตาร์บ่อยๆ มันจะลอกไปเอง

การใช้งานมือขวา

สำหรับมือขวาในการเล่นกีตาร์จะมีหน้าที่ทำให้เกิดเสียงไม่ว่าด้วยการดีดด้วยนิ้ว, การเกา การดีดด้วยปิ๊กล้วนแต่ควบคุมด้วยมือขวาทั้งนั้น โดยหน้าที่ของแต่ละนิ้วนั้น ได้แก่

- 1 การเล่นด้วยปิ๊ก(Pick) จะจับด้วยนิ้วชี้และนิ้วโป้ง
- 2 การเล่นด้วยนิ้ว หรือการเกากีตาร์ นิ้วโป้งจะมีหน้าที่ควบคุมเสียงเบส(3 เส้นบน) โดยส่วนมาก และนิ้วชี้, กลางและนิ้วนาง จะควบคุม 3 สาย ล่างเป็นหลัก ส่วนนิ้วก้อยนั้นถึงแม้ไม่มีส่วนในการดีด บางคนมักใช้นิ้วก้อยยันกับตัวกีตาร์ เวลาเกา นอกจากนี้ยังใช้ประโยชน์ในการเล่นกีตาร์ไฟฟ้า เช่น การใช้บังคับคันทริก การปรับปุ่มปรับเสียง(Volume) หรือโทน(Tone) เวลาเล่นกีตาร์ไฟฟ้า นอกจากส่วนของนิ้วมือแล้ว สันมือก็ใช้ในการทำเสียงบอด(Mute) ได้เช่นกัน

การดูแลโดยทั่วไปสำหรับมือขวา ใ้ให้พอดีกับปลายนิ้ว ควรตัดเล็บให้เฉียงไปด้านใดด้านหนึ่ง ไม่ควนตัดตรง เพราะจะทำให้เกิดการลื่นไถลเมื่อเวลาเราดีด ไม่ควรใ้เล็บยาวจนเกินไป

โดยเฉพาะ นิ้วชี้, กลาง และนิ้วนางเพราะจะทำให้ดีดสายกีตาร์หรือแม่แต่จับปิ๊กได้ไม่สะดวก แต่อาจไว้เล็บพอประมาณเพื่อใช้เกากีตาร์

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 2.3

เรื่อง การดีด

การดีดของมือขวาด้วยนิ้วและเล็บจะทำให้เกิดความเร็วและความคมชัดของเสียง จึงควรไว้เล็บมือขวาประมาณ 1 มิลลิเมตร ฝนให้โค้งตามรูปร่างนิ้ว โดยมองจากด้านหลังเพราะเป็นด้านที่สัมผัสสายกีตาร์ใช้นิ้วมือซ้ายทำให้เสียงที่ดีและไม่ทำให้เจ็บนิ้วทำได้โดยการกดลงออกแรงพอให้สายติดกับเฟร็ต นิ้วเอียงทำมุมประมาณ 45 องศากับช่องกีตาร์ (Fingerboard) จะทำให้นิ้วเคลื่อนที่ได้เร็วขึ้น การเปลี่ยนตำแหน่งแต่ละครั้งให้คลายกล้ามเนื้อตลอด จะทำให้เล่นได้เร็วและไม่เมื่อยมือ เพื่อให้การเล่นได้สำเนียงตามบทเพลงของแต่ละเพลงจึงต้องแบ่งแยกการดีดออกเป็นสองวิธีดังนี้

1. การดีดพักสาย (Rest stroke)

ลักษณะการดีด คือ หลังจากที่ดีดโน้ตไปแล้วนิ้วจะไปพักที่สายถัดไปที่สูงขึ้นข้างบน เช่น ดีดสายหนึ่งนิ้วจะไปพักที่สายสอง, ดีดสายสองนิ้วจะไปพักที่สายสาม (กรณีนี้ใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง) ในทางกลับกันการดีดพักสายของนิ้วโป้งนั้น นิ้วจะพักสายถัดไปโดยต่ำลงมาข้างล่าง เช่น ดีดสายหกนิ้วจะไปพักที่สายห้า การดีดด้วยวิธีนี้จะเน้นเสียง เหมาะสมกับอารมณ์เพลงที่ต้องการเน้นเสียงนั้นๆ ให้เกิดการโดดเด่นในเสียงเพิ่มความกังวานมากขึ้น

2. การดีดผ่าน (Free stroke)

ลักษณะการดีดของการดีดผ่าน คือ หลังจากที่ดีดไปแล้ว นิ้วจะไม่มาสัมผัสกับสายอีก กรณีนี้จะนิยมเล่นโน้ตในบทเพลง ที่ไม่ต้องการให้เสียงนั้นโดดเด่นมากลบกลืนโน้ต ที่ต้องการเน้นเสียงนั้นๆ หรือโน้ตตัวประกอบในบทเพลง

ตำแหน่งนิ้วมือด้านซ้าย

1 = นิ้วชี้

2 = นิ้วกลาง

3 = นิ้วนาง

4 = นิ้วก้อย

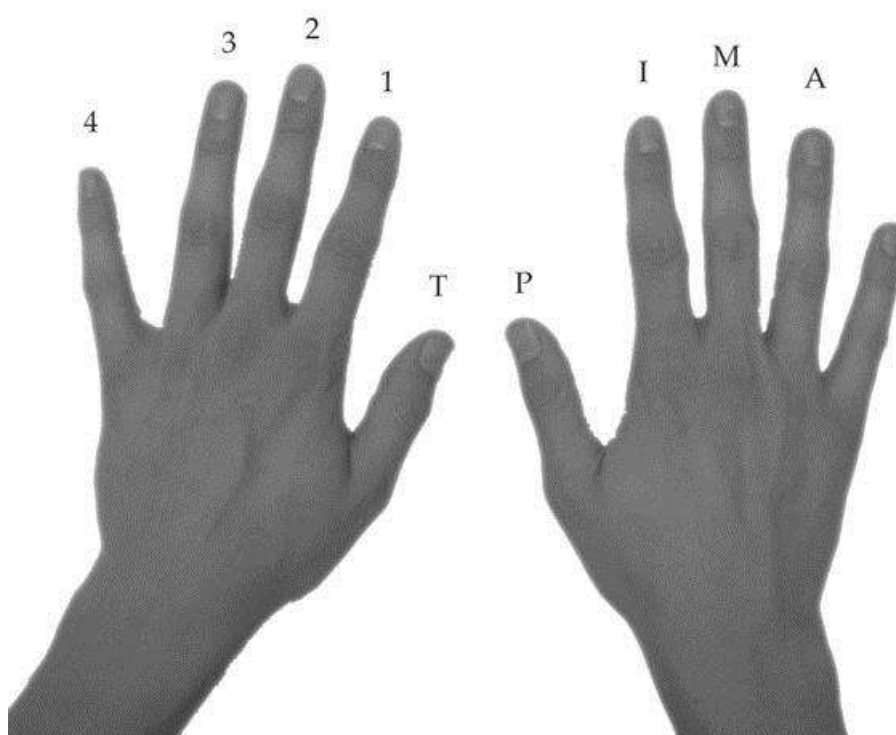
ตำแหน่งการดีดของมือขวา

P = นิ้วโป้ง (Primary)

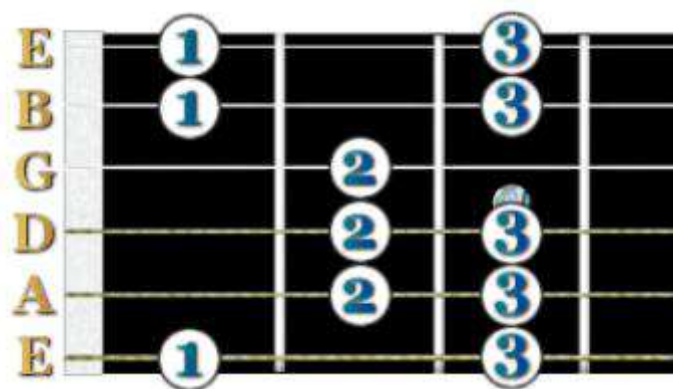
I = นิ้วชี้ (Index)

M = นิ้วกลาง (Middle)

A = นิ้วนาง (Annular)

รูปภาพประกอบที่ 1.13 แสดงรูปภาพ ตำแหน่งมือซ้ายและมือขวา
ที่มา : (guitarlessonworld.com. 2012)

รูปภาพประกอบที่ 1.14 แสดงรูปภาพ ตำแหน่งนิ้วมือซ้ายบนคอกีตาร์

ที่มา : (cyberfret.com. 2012)

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ทฤษฎีดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

มาตรฐาน ศ2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกรวมถึงความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

1. จงบอกทำทางการนั่งเล่นกีตาร์คลาสสิกที่ถูกต้องมาโดยสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

2. จงบอกการใช้งานของมือขวาในการเล่นกีตาร์คลาสสิกว่ามีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบระหว่างเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี

เรื่อง การวางรูปแบบนิ้วมือซ้าย-ขวาและการดีด

คำชี้แจง : จงอ่านและพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือกที่กำหนดให้
ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับช่องตัวอักษรที่ต้องการ

1. การนั่งเล่นกีตาร์คลาสสิกควรวางกีตาร์ไว้ตำแหน่งไหน
 - ก. วางไว้ที่ขาขวา
 - ข. วางไว้ที่ขาซ้าย
 - ค. วางขาไหนก็ได้
 - ง. ไม่มีข้อถูก
2. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องต่อการเล่นกีตาร์คลาสสิก
 - ก. นั่งหลังตรง
 - ข. สันของกีตาร์ด้านบน ให้ดีดที่บริเวณหน้าอก
 - ค. ผู้เล่นต้องวางขาซ้ายไว้บนเก้าอี้
 - ง. ไม่มีข้อถูก
3. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของนิ้วมือซ้าย
 - ก. จับคอร์ด
 - ข. กดโน้ตต่างๆตามช่องและสาย
 - ค. ดีดสาย
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของนิ้วมือขวา
 - ก. จับคอร์ด
 - ข. กดโน้ตต่างๆตามช่องและสาย
 - ค. ดีดสาย
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. การดีดกีตาร์คลาสสิกดีดจากนิ้วมือนิ้วไหน
 - ก. มือขวา

- ข. มือซ้าย
 - ค. ไม่มีข้อถูก
 - ง. ถูกทั้งสองข้อ
6. ข้อใดไม่ใช่ส่วนสำคัญของคุณภาพเสียง
- ก. เล็บ
 - ข. ไม้
 - ค. รูปร่างของผู้เล่น
 - ง. สาย
7. Sound hole คือ
- ก. จุดที่เสียงของกีตาร์ออกมา
 - ข. เครื่องตั้งสาย
 - ค. ยี่ห้อยกีตาร์
 - ง. ทำทางการเล่น
8. อะไรคือส่วนสำคัญของคุณภาพเสียง
- ก. ยี่ห้อยและรูปร่างผู้เล่น
 - ข. เพศและวัยของผู้เล่น
 - ค. ราคาของกีตาร์
 - ง. เล็บและคุณภาพไม้
9. ข้อใดไม่มีผลต่อทำทางของผู้เล่น
- ก. มีอิสระควบคุมสายได้ง่าย
 - ข. เล่นได้ง่ายกว่า
 - ค. เล่นได้นานกว่า
 - ง. ถูกทุกข้อ
10. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้สายกีตาร์เพี้ยน
- ก. อุณหภูมิ
 - ข. การเคลื่อนย้ายเครื่อง
 - ค. ระยะเวลาในการเล่น
 - ง. ไม่มีข้อถูก
11. โดยทั่วไปห้องเพลง 1 ห้องมีกี่จังหวะ
- ก. 2 จังหวะ

- ข. 3 จังหวะ
 - ค. 4 จังหวะ
 - ง. 5 จังหวะ
12. บุคคลในข้อใดปฏิบัติกับกีตาร์คลาสสิกไม่ถูกต้อง
- ก. มานะนั่งเล่นโดยเอากีตาร์ไว้ที่เข่าซ้าย
 - ข. ศักดิ์ชัยตัดเล็บมือซ้ายสั้นเกินไป
 - ค. ปรีชาใช้มีดโกนขูดสนิมออกจากสาย
 - ง. สุดใจใช้นิ้วโป้งดีดสายบนสุด
13. ตำแหน่งที่ดีที่สุดของ Sound hole คือระยะใด
- ก. 1 ฟามีเอ
 - ข. 6 เมตร
 - ค. 1 นิ้ว
 - ง. 6 ฟุต
14. ข้อใดที่สตรีไม่ควรทำในท่านั่งเล่น
- ก. นั่งหุบขาขวา
 - ข. หุบเข่าขวาไปยังซ้าย
 - ค. ยกส้นเท้าขวาเล็กน้อย
 - ง. ไม่มีข้อถูก
15. โดยทั่วไปกีตาร์คลาสสิกมีกี่สาย
- ก. 6 สาย
 - ข. 7 สาย
 - ค. 8 สาย
 - ง. 9 สาย
16. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะท่าทางของการเล่นกีตาร์คลาสสิก
- ก. เอาพุงติดหลังกีตาร์
 - ข. วางขาซ้ายไว้บนเก้าอี้รองขา
 - ค. ยกส้นของกีตาร์ด้านบนติดหน้าอก
 - ง. วางกีตาร์ไว้ที่ขาขวา
17. ข้อใดไม่มีผลต่อคุณภาพเสียง
- ก. ใส่ว่านตาเล่น

- ข. การไว้เล็บ
 - ค. ทำนั้ง
 - ง. ตำแหน่งการวางกีตาร์
18. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของมือขวา
- ก. ควบคุมการดีด
 - ข. ปรับความตึงเบาของเสียง
 - ค. จับคอร์ด
 - ง. ไม่มีข้อถูก
19. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของมือซ้าย
- ก. ควบคุมการดีด
 - ข. ปรับความตึงเบาของเสียง
 - ค. จับคอร์ด
 - ง. ข้อ ก. และ ข. ถูก
20. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการกีตาร์คลาสสิก
- ก. เพื่อผ่อนคลาย
 - ข. เพื่อฝึกสมาธิ
 - ค. เพื่อไอ้อวด
 - ง. เพื่อศึกษา

เฉลยคำตอบแบบทดสอบ

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับ

เอกสารประกอบการสอน

เรื่อง พื้นฐานการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1.	ข	11.	ค
2.	ง	12.	ค
3.	ค	13.	ง
4.	ก	14.	ง
5.	ก	15.	ก
6.	ด	16.	ง
7.	ก	17.	ก
8.	ง	18.	ค
9.	ค	19.	ง
10.	ง	20.	ค

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

สาระการเรียนรู้ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน
โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสาร
ประกอบการสอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การเล่นตามโน้ตสายเดี่ยว

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การฝึกปฏิบัติคีตารคลาสสิกเป็นการเรียนรู้ทักษะที่สำคัญ การปฏิบัติคีตารคลาสสิกจำเป็นต้อง
อย่างยิ่งต้องมีการฝึกการใช้ระบบนิ้ว รวมถึงบุคลิกท่าทางที่ถูกต้อง ดังนั้นการปฏิบัติเครื่องดนตรีแต่
ละประเภทจะมีลักษณะเฉพาะของแต่ละเครื่องมือผู้ปฏิบัติจะต้องเรียนรู้อย่างถูกต้อง ทฤษฎีพื้นฐาน
การเล่นตามโน้ตสายเปล่าต้องควบคู่กับการปฏิบัติในแบบฝึกหัดต่างๆให้เกิดความเข้าใจ เกิดความ
ชำนาญในการปฏิบัติรวมถึงสามารถนำแบบฝึกหัดไปต่อยอดในบทเพลงอื่นเพื่อเพิ่มพูนทักษะและ
ประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติคีตารต่อไป

2. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็น
คุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 มีความรู้ความเข้าใจในการเล่นสายเดี่ยวได้
- 3.2 สามารถปฏิบัติในการเล่นสายเดี่ยวได้

4. สาระการเรียนรู้

- 4.1 สายหก เสียง ซอล (G) ต่ำ
- 4.2 สายห้า เสียง โด (C) ลา (A) ต่ำ
- 4.3 สายสี่ เสียง เร (D)
- 4.4 สายสาม เสียง ซอล (G) ลา (A)
- 4.5 สายสอง เสียง ที (B), โด (C) เร (D) สูง
- 4.6 สายหนึ่ง เสียง มี (E) ฟา (F) ซอล (G) สูง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

เวลา 4 ชั่วโมง

กิจกรรมเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากลพื้นฐาน
2. สนทนาซักถามนักเรียนจนเกิดความเข้าใจ
3. ทดสอบก่อนเรียน การเล่นตามโน้ตสามสายบน

กิจกรรมเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้เอกสารประกอบการสอนนักเรียนเรื่อง การเล่นตามโน้ตสามสายบน
2. การเล่นตามโน้ตสามสายบนให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กันในการฝึกปฏิบัติกีตาร์
3. ให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 1 สายหก เสียง ซอล (G) ต่ำ (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)
4. ให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 2 สายห้า เสียง โด (C) ลา (A) ต่ำ (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)
5. ให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 3 สายสี่ เสียง เร (D) (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)
6. ให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 4 สายสาม เสียง ซอล (G) ลา (A) (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)
7. ให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 5 สายสอง เสียง ที (B), โด (C) เร (D) สูง (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)
8. ให้นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัดที่ 6 สายหนึ่ง เสียง มี (E) ฟา (F) ซอล (G) สูง (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)

สรุปกิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติตามแบบฝึกหัด สายเดี่ยว

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีการวัดผล
 - 1.1 ทดสอบ
 - 1.2 บันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม
 - 1.3 ตรวจใบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้
2. เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรม
 - 2.2 แบบทดสอบ
 - 2.3 ใบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

- 1 นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 2 นักเรียนได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 3 ได้คะแนนจากใบงานตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 3

การเล่นตามโน้ตสายเดียว

การเล่นโน้ตสายเดียวเป็นการเล่นทำนองเดียว ง่ายต่อการเล่นเป็นอย่างมากเพื่อเป็นพื้นฐานขั้นต้นของการเล่นกีตาร์คลาสสิกในการฝึกหัดเล่น 2 แนวต่อไปในอนาคต

ออกแบบโดยอุกฤษ ทุนประเสริฐ

แบบฝึกหัดที่ 1 สายหก เสียง ซอล (G) ต่ำ

แบบฝึกหัดที่ 2 สายห้า เสียง โด (C) ลา (A) ต่ำ

โด (C)

ลา (A) ต่ำ

แบบฝึกหัดที่ 3 สายสี่ เสียง เร (D)

แบบฝึกหัดที่ 4 สายหนึ่ง เสียง มี (E) ฟา (F) ซอล (G) ลา (A) สูง

ออกแบบโดยอุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 80

สายหนึ่ง เสียง มี (E) สูง

Moderate ♩ = 80

สายหนึ่ง เสียง ฟา (F) สูง

Moderate ♩ = 80

สายหนึ่ง เสียง ซอล (G) สูง

Moderate ♩ = 80

สายหนึ่ง เสียง ลา (A) สูง

แบบฝึกหัดที่ 5 สายสอง เสียง ที (B), โด (C) เร (D) สูง

ออกแบบโดยอุกฤษ ทุนประเสริฐ

สายสอง เสียง ที (B)

สายสอง เสียง โด (C) สูง

สายสอง เร (D) สูง

แบบฝึกหัดที่ 6 สายสอง เสียง ที (B), โด (C) เร (D) สูง

ออกแบบโดยอุกฤษ ทุนประเสริฐ

สายสอง เสียง ที (B)

สายสอง เสียง โด (C) สูง

Moderate ♩ = 80

สายสอง เร (D) สูง

แบบฝึกหัดที่ 3 สายสาม เสียง ซอล (G) ลา (A)

ออกแบบโดยอุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 80

สายสาม เสียง ซอล (G)

Moderate ♩ = 80

สายสาม เสียง ลา (A)

แบบทดสอบระหว่างเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

แบบฝึกหัดสามสายล่าง

ออกแบบโดย อุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 120

The musical notation is written on three staves in 4/4 time. The tempo is marked 'Moderate' with a quarter note equal to 120 beats per minute. The exercise consists of 17 measures of music, numbered 1 through 17. The notes are quarter notes, and the exercise is designed for the bottom three strings of a guitar.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

สาระการเรียนรู้ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสารประกอบการสอน

เรื่อง บันไดเสียงซีเมเจอร์ (C Major Scale) ของกีตาร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 1

ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การเรียนการสอนทฤษฎีผู้เรียนจะต้องเข้าใจทฤษฎีบางส่วนจึงจะสามารถปฏิบัติได้ พื้นฐานการเล่นบันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale) ของกีตาร์ควบคู่กับการปฏิบัติในแบบฝึกหัดต่างๆให้เกิดความเข้าใจ เกิดความชำนาญในการปฏิบัติรวมถึงสามารถนำแบบฝึกหัดไปเพื่อเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติกีตาร์ต่อไป

2. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจตามแบบฝึกหัดการปฏิบัติตามโน้ตที่กำหนด
2. มีความรู้ความเข้าใจตามแบบฝึกหัดการปฏิบัติโน้ตในบันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale)

4. ตารางการเรียนรู้

1. แบบฝึกหัดที่บันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale)

กิจกรรมการเรียนรู้

เวลา 1 ชั่วโมง

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความรู้เดิม เรื่อง พื้นฐานการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น ทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พื้นฐานการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกเบื้องต้น
2. ทบทวนความรู้เดิม เรื่อง การเล่นตามโน้ตสายเดี่ยว
3. ทบทวนความรู้เดิม เรื่อง การคิด
4. ทดสอบก่อนเรียน เรื่อง แบบฝึกหัดการปฏิบัติกีตาร์

กิจกรรมเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนแบบฝึกหัดที่บันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale)
2. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกีตาร์แบบฝึกหัดบันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale)

สรุปกิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษาเอกสารประกอบในแบบฝึกหัดแบบฝึกหัดที่บันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale) ตามอัตราจังหวะ

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีการวัดผล
 - 1.1 ทดสอบ

- 1.2 บันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม
- 1.3 ตรวจสอบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้
- 2. เครื่องมือวัดผล
- 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรม
- 2.2 แบบทดสอบ
- 2.3 ใบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

- 1 นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 2 นักเรียนได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 3 ได้คะแนนจากใบงานตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 4

การปฏิบัติบันไดเสียงซีเมเจอร์ (C Major Scale)

แบบฝึกหัดบันไดเสียงซีเมเจอร์(C Major Scale) ตามอัตราจังหวะ

The image shows two staves of musical notation for the C Major Scale. The first staff shows the ascending scale: C, B, A, G, F, E, F, G, A, B, C, D, E, F, G, A. The second staff shows the descending scale: B, C, D, E, F, G, F, E, D, C, B, A, G, F, E, D, C. Both staves are in treble clef and 4/4 time.

รูปภาพประกอบที่ 1.15 แสดงรูปภาพบันไดเสียงซีเมเจอร์

ที่มา : (cyberfret.com. 2012)

แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสารประกอบการสอน

เรื่อง การปฏิบัติสองแนวทำนอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 3

ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การเรียนการสอนทฤษฎีพื้นฐานการเล่นสายคู่หรือ 2 สายพร้อมกันตามโน้ตที่กำหนด โดยต้องควบคู่กับการปฏิบัติในแบบฝึกหัดต่างๆให้เกิดความเข้าใจ เกิดความชำนาญในการปฏิบัติรวมถึงสามารถนำแบบฝึกหัดไปต่อยอดในบทเพลงอื่นเพื่อเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติคีตารต่อไป

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติคีตารคลาสสิก การเล่นสายคู่
2. มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติสายหกและสามสายล่าง
3. มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติสายห้าและสามสายล่าง
4. มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติสายสี่และสามสายล่าง

3. ตารางเรียนรู้

1. แบบฝึกหัดที่ 1 การปฏิบัติกีตาร์สายหกและสามสายล่าง
2. แบบฝึกหัดที่ 2 การปฏิบัติกีตาร์สายห้าและสามสายล่าง
3. แบบฝึกหัดที่ 3 การปฏิบัติกีตาร์สายสี่และสามสายล่าง

4. ตารางเรียนรู้

1. สายหกและสามสายล่าง
2. สายห้าและสามสายล่าง
3. สายสี่และสามสายล่าง
4. สายสี่และสามสายล่าง
5. เพลงรวมมิตร

กิจกรรมการเรียนรู้

เวลา 1 ชั่วโมง

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความรู้เดิม การเล่นตามโน้ตสามสายบนและการเล่นตามโน้ตสามสายล่าง
2. ครูร่วมสนทนาซักถามความเข้าใจพร้อมการปฏิบัติที่ถูกต้องวิธี

กิจกรรมเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกีตาร์ในเอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดที่ 1 สายหกและสามสายล่าง (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)
2. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกีตาร์ในเอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดที่ 2 สายห้าและสามสายล่าง (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)
3. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกีตาร์ในเอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดที่ 3 สายสี่และสามสายล่าง (ครูคอยแนะนำการปฏิบัติ)
4. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกีตาร์ เพลง รวมมิตร

สรุปกิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติตามแบบฝึกหัด ที่ 1 – 3
2. ฝึกปฏิบัติเพลงรวมมิตร

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีการวัดผล
 - 1.1 ทดสอบ
 - 1.2 บันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม
 - 1.3 ตรวจใบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้
2. เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรม
 - 2.2 แบบทดสอบ
 - 2.3 ใบกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

- 1 นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 2 นักเรียนได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 3 ได้คะแนนจากใบงานตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

เอกสารประกอบการหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

การเล่นสองแนวทำนอง

การเล่นสายคู่ คือการเล่น 2 สายพร้อมกันทำให้เกิดมิติเสียงมากขึ้น เป็นสิ่งสำคัญต่อการ
เล่นกีตาร์คลาสสิกเป็นอย่างมาก

แบบฝึกหัดที่ 1 สายหกและสามสายล่าง

ออกแบบโดย อุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 80

แบบฝึกหัดที่ 1.1

สายหกและสายหนึ่ง

Moderate ♩ = 120

แบบฝึกหัดที่ 1.2

สายหกและสายสอง

Moderate ♩ = 120

แบบฝึกหัดที่ 1.3

สายหกและสายสาม

เอกสารประกอบการหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

การเล่นสองแนวทำนอง

แบบฝึกหัดที่ 2 สายห้าและสามสายล่าง

ออกแบบโดย อุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 80

แบบฝึกหัดที่ 2.1
สายห้าและสายหนึ่ง

Moderate ♩ = 80

แบบฝึกหัดที่ 2.2
สายห้าและสายสอง

Moderate ♩ = 80

แบบฝึกหัดที่ 2.3
สายห้าและสายสาม

เอกสารประกอบการหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

การเล่นสองแนวทำนอง

แบบฝึกหัดที่ 3 สายสี่และสามสายล่าง

ออกแบบโดย อุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 80

แบบฝึกหัดที่ 3.1
สายสี่และสายหนึ่ง

Moderate ♩ = 80

แบบฝึกหัดที่ 3.2
สายสี่และสายสอง

Moderate ♩ = 80

แบบฝึกหัดที่ 3.3
สายสี่และสายสาม

แบบทดสอบระหว่างเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

การฝึกปฏิบัติตามโน้ตที่กำหนด

ทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

เพลง รวมมิตร

เรียบเรียงเพลง

โดย อุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 120

The musical score is written on a single staff with a treble clef and a 4/4 time signature. It consists of 17 measures. The tempo is marked 'Moderate' with a quarter note equal to 120 beats per minute. The key signature has one sharp (F#). The melody consists of quarter and eighth notes. Measure 6 contains a yellow square highlighting the first eighth note. The piece ends with a double bar line and a final chord in measure 17.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

สาระการเรียนรู้ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเอกสารประกอบการสอน

เรื่อง การเล่นตามเพลงที่กำหนด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 6 ชั่วโมง

1. สาระการเรียนรู้

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการลงภาคสนามของชมรมผู้สูงอายุ อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี เพลงร่ำวงที่นำมาร้องและรำ ถูกถ่ายทอดมาจากต่างท้องถิ่น ต่างที่ แต่ก็ได้วัฒนธรรมที่คล้ายกัน บทเพลงส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับคำร้องอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน เพลงที่พบมากที่สุด ได้แก่ เพลงรัก ทำทาง เพลงเกี่ยวพาราสิ รวมถึงการแต่งกายของฝ่ายชายและหญิงก็เป็นผ้าพื้นเมือง ซึ่งถักทอเอง ดังนั้นภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรีกับการลงภาคสนามของชมรมผู้สูงอายุ อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี มีคุณค่ายิ่งแก่การอนุรักษ์ ฟื้นฟู วิเคราะห์คุณค่า และบูรณาการให้เข้ากับยุคสมัยรวมถึงการเก็บรักษา บทเพลง ทำรำ ทำร้อง ให้อยู่ต่อไป ส่วนบทเพลงที่นำมาต่อ ยอดยกมา 4 บทเพลง วันนี้มีนัด เขียมาร่ำวงไทย วันใดฉันไม่ได้มา สายลำดวน รวมถึงเพลง ภูมิปัญญาไทยสากล มาทำบทเพลงใหม่ในแนวทางของคีตารคลาสสิก เพื่อต่อยอดและสืบสาน วัฒนธรรมความเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี จากเกิดการผสมผสานจนเกิดการเรียนรู้ใหม่ๆและสืบสานวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป

2. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของคนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 สามารถมีความรู้ความเข้าใจประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี
- 3.2 สามารถมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติคีตารคลาสสิกในแนวเพลงที่ผสมผสานจากบทเพลงทั้ง 4 บทเพลง มาเป็นบทเพลง ภูมิปัญญาไทยในสากล

4. สาระการเรียนรู้

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการลงภาคสนามของชมรมผู้สูงอายุ อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี

- 4.1 บทเพลงทั้ง 4 บทเพลง วันนี้มีน้ด เจริญมารำวงไทย วันใดฉันไม่ได้มา สายลำคาน
- 4.2 บทเพลงผสมผสานให้บทเพลง ภูมิปัญญาไทยในสากล

5. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความรู้เดิม การเล่นสายคู่
2. ครูร่วมสนทนาซักถามทำความเข้าใจการปฏิบัติคีตารคลาสสิกที่ถูกต้องวิธี
3. ทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี

กิจกรรมเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนบทเพลง วันนี้มีน้ด
2. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอกสารประกอบการสอนบทเพลง วันนี้มีน้ด
3. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนบทเพลง เจริญมารำวงไทย
4. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอกสารประกอบการสอนบทเพลง เจริญมารำวงไทย
5. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนบทเพลง วันใดฉันไม่ได้มา
6. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอกสารประกอบการสอนบทเพลง วันใดฉันไม่ได้มา
7. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนบทเพลง สายลำคาน
8. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอกสารประกอบการสอนบทเพลง สายลำคาน

สรุปกิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติบทเพลง วันนี้มีนัด บทเพลง วันใดฉันไม่ได้มา บทเพลง ดอกบัวไทย บทเพลง นกยูงทอง บทเพลง เชิญมาราวังไทย และบทเพลง ภูมิปัญญาไทยในสากล

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีการวัดผล

- 1.1 ทดสอบ
- 1.2 บันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม
- 1.3 ใบบันทึกกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้

2. เครื่องมือวัดผล

- 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรม
- 2.2 แบบทดสอบ
- 2.3 ใบบันทึกกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

- 1 นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบตั้งแต่ 60% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 2 นักเรียนได้คะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมตั้งแต่ 60% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 3 ได้คะแนนจากใบบันทึกงานตั้งแต่ 60% ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

การปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก บทเพลงวันนี้มีนัด

แบบฝึกหัดการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกบทเพลงวันนี้มีนัดได้นำภูมิปัญญาไทยเพลงราวงฮ้อนยุคมาประยุกต์เป็นโน้ตกีตาร์คลาสสิกเพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรวมถึงสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยภูมิปัญญาไทยไม่ให้สูญหาย

เรียบเรียงทำนอง

อุกฤษ ทนประเสริฐ

Moderate ♩ = 70

The musical score is written in 4/4 time with a tempo marking of Moderate at 70 beats per minute. It consists of 21 measures across four staves. The melody is written in treble clef and features a mix of quarter, eighth, and sixteenth notes, often beamed together. The piece concludes with a double bar line and a final chord.

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

การปฏิบัติกีตาร์ บทเพลงเชญมาราวงไทย

แบบฝึกหัดการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกบทเพลงเชญมาราวงไทย ได้นำภูมิปัญญาไทยเพลงรำวงย้อนยุคมาประยุกต์เป็นโน้ตกีตาร์คลาสสิกเพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรวมถึงสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยภูมิปัญญาไทยไม่ให้สูญหาย

เรียบเรียงทำนอง

อุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 70

1 2 3 4 5

6 7 8 9

10 11 12 13 14

15 16 17 18

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

การปฏิบัติกีตาร์ บทเพลงเชญวันใดฉันไม่ได้มา

แบบฝึกหัดการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกบทเพลงวันใดฉันไม่ได้มาได้ นำภูมิปัญญาไทยเพลงรำวงย้อนยุคมาประยุกต์เป็นโน้ตกีตาร์คลาสสิกเพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรวมถึงสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยภูมิปัญญาไทยไม่ให้สูญหาย

เรียบเรียงทำนอง

อุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 70

The musical score is written in 4/4 time with a moderate tempo of 70 beats per minute. It consists of three staves of music. The first staff contains measures 1-4, the second staff contains measures 5-8, and the third staff contains measures 9-13. The music is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and rhythmic, typical of a folk song adaptation.

เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

การปฏิบัติกีตาร์ บทเพลงสายลำดวน

แบบฝึกหัดการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกบทเพลงสายลำดวนได้นำภูมิปัญญาไทยเพลงร่ำวง
ย้อนยุคมาประยุกต์เป็นโน้ตกีตาร์คลาสสิกเพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรวมถึงสร้าง
นวัตกรรมใหม่ๆ และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยภูมิปัญญาไทยไม่ให้สูญหาย

เรียบเรียงทำนอง

อุกฤษ ทุนประเสริฐ

Moderate ♩ = 70

The musical score is written in 4/4 time with a tempo marking of Moderate (♩ = 70). It consists of four staves of music. The first staff begins with a whole rest, followed by quarter notes G4, A4, and B4. The second staff continues with quarter notes C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, and C6. The third staff continues with quarter notes D6, E6, F6, G6, A6, B6, and C7. The fourth staff continues with quarter notes D7, E7, F7, G7, A7, B7, and C8, ending with a double bar line.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน
การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารัตนศาสตร์พื้นฐาน โดยการ
ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1-2

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาดนตรี :
กรณีการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน

คำชี้แจง: จงอ่านและพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือกที่กำหนดให้
ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับช่องตัวอักษรที่ต้องการ

1. ภาคใต้มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ
 - a. กัมพูชา
 - b. มาเลเซีย
 - c. พม่าและเวียดนาม
 - d. เขมรและพม่า
2. ภาคใดที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล
 - ก. ภาคใต้
 - ข. ภาคเหนือ
 - ค. ภาคอีสาน
 - ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. จังหวัดอุทัยธานีจัดว่าอยู่ในภาคใดของประเทศ
 - ก. ภาคใต้
 - ข. ภาคเหนือ
 - ค. ภาคกลาง
 - ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. ปิง วัง ยม น่าน ไหลรวมกันเป็นน้ำอะไร
 - ก. แม่น้ำแยงซีเกียง
 - ข. แม่น้ำป่าสัก
 - ค. แม่น้ำโขง
 - ง. แม่น้ำเจ้าพระยา
5. กลองภาคกลางมีชื่อเรียกว่า
 - ก. กลองแขก
 - ข. กลองยาว

- ค. กลองทัด
 - ง. กลองซุด
6. ภาคใต้มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ
- ก. กัมพูชา
 - ข. มาเลเซีย
 - ค. พม่า
 - ง. เขมร
7. ข้อใดไม่ใช่เครื่องดนตรีในวงดนตรีไทย
- ก. กลองซุด
 - ข. ระนาด
 - ค. ฉิ่ง
 - ง. กรับ
8. จังหวัดใดในประเทศไทยมีประชากรหนาแน่นมากที่สุด
- ก. ระยอง
 - ข. ตาก
 - ค. เพชรบูรณ์
 - ง. กรุงเทพฯ
9. ข้าวซอยเป็นอาหารของภาคใด
- ก. ภาคใต้
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคใต้
 - ง. ภาคเหนือ
10. หนังสติ๊กเป็นการแสดงของภาคใด
- ก. ภาคเหนือ
 - ข. ภาคใต้
 - ค. ภาคกลาง
 - ง. ภาคตะวันออก
11. กีตาร์มีกี่สาย
- ก. 4 สาย
 - ข. 5 สาย

- ค. 6 สาย
 - ง. 7 สาย
12. สิ่งใดไม่ควรทำ
- ก. มานะเช็ดสายด้วยผ้าสะอาด
 - ข. มานั่งสายด้วยเครื่องตั้งสาย
 - ค. เดชายืมกีตาร์เพื่อนมาเล่น
 - ง. ปิดเือกกีตาร์ไปล้างน้ำทำความสะอาด
13. กีตาร์จัดอยู่ในเครื่องดนตรีประเภทใด
- ก. เครื่องดีด
 - ข. เครื่องสี
 - ค. เครื่องเส้น
 - ง. เครื่องสาย
14. หากสายกีตาร์ฟังซื้อใหม่ขาด ควรทำอย่างไร
- ก. ซื้อสายใหม่มาเปลี่ยน
 - ข. เอาสายมามัดกันต่อกัน
 - ค. ซื้อกีตาร์ตัวใหม่
 - ง. ใช้ลวดทองแดงจากมอเตอร์มาเปลี่ยน
15. ลำตัวกีตาร์ส่วนใหญ่ทำจากวัสดุใด
- ก. ไม้
 - ข. เหล็ก
 - ค. ปูน
 - ง. แก้ว
16. โน้ตตัวกลมมีค่าเท่ากับกี่จังหวะ
- ก. 2 จังหวะ
 - ข. 3 จังหวะ
 - ค. 4 จังหวะ
 - ง. 5 จังหวะ
17. โน้ตตัวขาวเท่ากับกี่จังหวะ
- ก. 1 จังหวะ
 - ข. 2 จังหวะ

- ค. 3 จังหวะ
 - ง. 4 จังหวะ
18. โน้ตตัวค่าเท่ากับกี่จังหวะ
- ก. 1 จังหวะ
 - ข. 2 จังหวะ
 - ค. 3 จังหวะ
 - ง. 4 จังหวะ
19. ข้อใดไม่ใช่สิ่งสำคัญในการเลือกซื้อกีตาร์
- ก. คุณภาพเสียง
 - ข. รูปทรง สี สัน
 - ค. น้ำหนักและขนาด
 - ง. เจ้าของร้านหน้าตาดี
20. ตำแหน่งจูนเสียงกีตาร์เรียกว่าอะไร
- ก. สะพานสาย
 - ข. ลูกบิด
 - ค. คอกีตาร์
 - ง. คันโยก
21. ลูกบิดกีตาร์ มีหน้าที่ทำอะไร
- ก. ตั้งเสียง
 - ข. ปรับความตึงเบา
 - ค. เปิดช่องใส่ถ่าน
 - ง. เก็บกีตาร์
22. การนั่งเล่นกีตาร์คลาสสิกที่ถูกต้องควรวางกีตาร์ไว้ตำแหน่งไหน
- ก. วางไว้ที่ขาซ้าย
 - ข. วางไว้ที่ขาขวา
 - ค. วางขาไหนก็ได้
 - ง. ไม่มีข้อถูก
23. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องต่อการเล่นกีตาร์คลาสสิก
- ก. นั่งหลังตรง
 - ข. สันของกีตาร์ค้ำบน ให้ติดที่บริเวณหน้าอก

- ค. ผู้เล่นต้องวางขาซ้ายไว้บนเก้าอี้
 - ง. ไม่มีข้อถูก
24. การดีดกีตาร์คลาสสิกคิดจากนิ้วมือด้านไหน
- ก. มือขวา
 - ข. มือซ้าย
 - ค. ไม่มีข้อถูก
 - ง. ถูกทั้งสองข้อ
25. ข้อใดไม่ใช่ส่วนสำคัญของคุณภาพเสียง
- ก. เล็บ
 - ข. ไม้
 - ค. รูปร่างของผู้เล่น
 - ง. สาย
26. Sound hole คือ
- ก. จุดที่เสียงของกีตาร์ออกมา
 - ข. เครื่องตั้งสาย
 - ค. ยี่ห้อยกีตาร์
 - ง. ท่าทางการเล่น
27. อะไรคือส่วนสำคัญของคุณภาพเสียง
- ก. ยี่ห้อยและรูปร่างผู้เล่น
 - ข. เพศและวัยของผู้เล่น
 - ค. ราคาของกีตาร์
 - ง. เล็บและคุณภาพไม้
28. ข้อใดไม่มีผลต่อท่าทางของผู้เล่น
- ก. มือสระควบคุมสายได้ง่าย
 - ข. เล่นได้ง่ายกว่า
 - ค. เล่นได้นานกว่า
 - ง. ถูกทุกข้อ
29. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้สายกีตาร์เพี้ยน
- ก. อุณหภูมิ
 - ข. การเคลื่อนย้ายเครื่อง

- ค. ระยะเวลาในการเล่น
 - ง. ไม่มีข้อถูก
30. ตำแหน่งที่ดีที่สุดที่สุดของ Sound hole คือระยะใด
- ก. 1 ฟাঁมือ
 - ข. 6 เมตร
 - ค. 1 นิ้ว
 - ง. 6 ฟุต

เฉลยแบบทดสอบก่อน - หลังเรียน

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารุคศาสตร์พื้นฐาน โดยการ
ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การปฏิบัติคีตารุคสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1.	ข	11.	ค	21.	ก
2.	ก	12.	ง	22.	ก
3.	ค	13.	ง	23.	ง
4.	ง	14.	ก	24.	ก
5.	ข	15.	ก	25.	ค
6.	ข	16.	ค	26.	ก
7.	ก	17.	ข	27.	ก
8.	ง	18.	ก	28.	ง
9.	ง	19.	ง	29.	ง
10.	ข	20.	ข	30.	ง

ตารางการให้คะแนน หน่วยที่ 1-2

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	หน่วยการ เรียนรู้ที่ 1		หน่วยการ เรียนรู้ที่ 2		คะแนน รวม 40
		20 คะแนน		20 คะแนน		
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						

15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						

ลงชื่อ.....

กรรมการ (.....)

แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการสอน เรื่อง การพัฒนา
เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารุคศาสตร์พื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3-4-5-6

ตารางการให้คะแนนการปฏิบัติระหว่างเรียน หน่วยที่ 3-4-5-6

ตารางการให้คะแนนหน่วยการเรียนรู้ ที่ 5 การปฏิบัติสองแนวทำนอง

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	คะแนน						คะแนน รวม 30
		จังหวะ 5	ทำนอง 5	คุณภาพของเสียง 5	ความคล่องแคล่ว 5	ท่าทาง 5	การวางนิ้ว 5	

ลงชื่อ.....) (.....)

คำแนะนำในการใช้

1. ควรศึกษาเกณฑ์ในการให้คะแนนในหัวข้อต่างๆอย่างละเอียด
2. ในการให้คะแนนจะพิจารณา เฉพาะหัวข้อที่กำหนดไว้ในแบบการให้คะแนนเท่านั้น

เกณฑ์การให้คะแนนในหัวข้อ จังหวะ

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และระดับของคะแนนในหัวข้อ จังหวะ ไว้ดังนี้

คะแนน

5	หมายถึง	เล่นกีตาร์ได้ถูกต้องตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยไม่มีข้อผิดพลาด
4	หมายถึง	เล่นกีตาร์ตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด
3	หมายถึง	เล่นกีตาร์ตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด
2	หมายถึง	เล่นกีตาร์ตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด
1	หมายถึง	เล่นกีตาร์ตามอัตราจังหวะต่างๆ ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนนในหัวข้อ ทำนอง

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และระดับของคะแนนในหัวข้อ ทำนอง ไว้ดังนี้

คะแนน

5	หมายถึง	เล่นกีตาร์ได้ถูกต้องตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยไม่มีข้อผิดพลาด
4	หมายถึง	เล่นกีตาร์ตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด
3	หมายถึง	เล่นกีตาร์ตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด
2	หมายถึง	เล่นกีตาร์ตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด
1	หมายถึง	เล่นกีตาร์ตามทำนองของเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผิดตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนนในหัวข้อ คุณภาพเสียง

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และระดับของคะแนนในหัวข้อ คุณภาพเสียง ไว้ดังนี้

คะแนน

5	หมายถึง	เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่เล่นออกมา ชัดเจนไม่ผิดเพี้ยน และถูกต้องตามธรรมชาติของเสียงกีตาร์คลาสสิก
4	หมายถึง	เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่เล่นออกมา ผิดเพี้ยนบ้างเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 2 จุด

- 3 หมายถึง เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่เล่นออกมา ผิดเพี้ยนบ้างเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 3 จุด
- 2 หมายถึง เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่เล่นออกมา ผิดเพี้ยนบ้างเล็กน้อยแต่ไม่เกิน 4 จุด
- 1 หมายถึง เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยเสียงที่เล่นออกมา ผิดเพี้ยนตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนนในหัวข้อ ความคล่องแคล่ว

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และระดับของคะแนนในหัวข้อ ความคล่องแคล่ว ไว้ ดังนี้

คะแนน

- 5 หมายถึง เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ มีความคล่องแคล่ว ว่องไวโดยไม่สะดุดหรือติดขัดในการเล่น
- 4 หมายถึง เล่นกีตาร์เพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ มีความคล่องแคล่ว ว่องไวอาจสะดุดหรือติดขัดในการเล่นบ้างแต่ไม่เกิน 2 จุด
- 3 หมายถึง เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ มีความคล่องแคล่ว ว่องไวอาจสะดุดหรือติดขัดในการเล่นบ้างแต่ไม่เกิน 3 จุด
- 2 หมายถึง เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ มีความคล่องแคล่ว ว่องไวอาจสะดุดหรือติดขัดในการเล่นบ้างแต่ไม่เกิน 4 จุด
- 1 หมายถึง เล่นกีตาร์ในเพลงหรือในแบบทดสอบที่กำหนดให้ มีความคล่องแคล่ว ว่องไวโดยสะดุดหรือติดขัดในการเล่นตั้งแต่ 4 จุดขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนนในหัวข้อ ทำทาง

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และระดับของคะแนนในหัวข้อ ทำทางการเล่นกีตาร์ คลาสสิก ไว้ดังนี้

คะแนน

5	หมายถึง	ผู้เล่นปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ	
		1 วางกีตาร์ที่เข้าซ้าย	
		2 นั่งตัวตรง	
		3 ตัวกีตาร์ขนานกับแขนขวา	
		4 สันของกีตาร์ด้านบนติดที่บริเวณหน้าอก	
		5 พุงไม่ติดที่หลังกีตาร์	
		6 ขาซ้ายวางบนเก้าอี้รองขา	
4	หมายถึง	ปฏิบัติได้ไม่ครบ หรือไม่ถูกต้อง	1 ตำแหน่ง
3	หมายถึง	ปฏิบัติได้ไม่ครบ หรือไม่ถูกต้อง	2 ตำแหน่ง
2	หมายถึง	ปฏิบัติได้ไม่ครบ หรือไม่ถูกต้อง	3 ตำแหน่ง
1	หมายถึง	ปฏิบัติได้ไม่ครบ หรือไม่ถูกต้อง ตั้งแต่	4 ตำแหน่งขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนนในหัวข้อ การวางนิ้วมือซ้าย - ขวา

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และระดับของคะแนนในหัวข้อ การวางนิ้ว ไว้ดังนี้

คะแนน

5	หมายถึง	ผู้เล่นปฏิบัติตามได้ถูกต้องตามเพลงหรือแบบทดสอบที่กำหนดให้ ได้ อย่าง ครบถ้วนสมบูรณ์หมดทุกข้อ	
		1 นิ้วชี้	มือซ้าย วางตำแหน่งในช่องที่ 1 เท่านั้น

	2 นิ้วกลาง	มือซ้าย	วางตำแหน่งในช่องที่ 3	เท่านั้น
	3 นิ้วก้อย	มือซ้าย	วางตำแหน่งในช่องที่ 5	เท่านั้น
	4 นิ้วโป้ง	มือขวา	ต้องคิดสาย 4 - 5 - 6	เท่านั้น
	5 นิ้วชี้	มือขวา	ต้องคิดสาย 3	เท่านั้น
	6 นิ้วกลาง	มือขวา	ต้องคิดสาย 2	เท่านั้น
	7 นิ้วนาง	มือขวา	ต้องคิดสาย 1	เท่านั้น
4	หมายถึง หรือ	วางตำแหน่งนิ้วมือซ้าย หรือคิดด้วยมือขวา เสียงตามตัวโน้ตตามเพลง		
		แบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยฝึกบ้างแต่ไม่เกิน 2 ครั้ง		
3	หมายถึง หรือ	วางตำแหน่งนิ้วมือซ้าย หรือคิดด้วยมือขวา เสียงตามตัวโน้ตตามเพลง		
		แบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยฝึกบ้างแต่ไม่เกิน 3 ครั้ง		
2	หมายถึง หรือ	วางตำแหน่งนิ้วมือซ้าย หรือคิดด้วยมือขวา เสียงตามตัวโน้ตตามเพลง		
		แบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยฝึกบ้างแต่ไม่เกิน 4 ครั้ง		
1	หมายถึง หรือ	วางตำแหน่งนิ้วมือซ้าย หรือคิดด้วยมือขวา เสียงตามตัวโน้ตตามเพลง		
		แบบทดสอบที่กำหนดให้ โดยฝึกบ้างตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป		

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
แบบบันทึกคะแนนการวัดผลประเมินผล ก่อนเรียน และหลังเรียน

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนนหลัง เรียน	ผลต่าง คะแนน	เพิ่มขึ้น	ลดลง	หมายเหตุ

สรุปผลการประเมิน ก่อนเรียน

1. ผ่าน จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

คะแนนสูงสุด คะแนน

2. ไม่ผ่าน จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

คะแนนต่ำสุดคะแนน

หลังเรียน

1. ผ่าน จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

คะแนนสูงสุด คะแนน

2. ไม่ผ่าน จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

คะแนนต่ำสุดคะแนน

ลงชื่อ ผู้ประเมิน(.....)

ภาคผนวก ช
แบบตอบรับวารสารการเผยแพร่บทความวิจัย

ที่ ศอ 0538.1(8)/ว353

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

16 กันยายน 2558

เรื่อง ขอมอบวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

เรียน นายอุกฤษ ทุนประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ฯ จำนวน 1 เล่ม

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเพื่อพิจารณาจัดพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (Humanities and Social Sciences Journal of Graduate School, Pibulsongkram Rajabhat University) นั้น บัณฑิตวิทยาลัยได้ดำเนินการตีพิมพ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้บรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ฯ จึงใคร่ขอมอบวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ฉบับที่ 1 ปีที่ 9 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2558 ให้ผู้เขียนบทความวิจัย เป็นอนิบันทนาการเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุอารีย์ วงศ์วัฒนา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร/แฟกซ์: 055-241711 เว็บไซต์: <http://graduate.psu.ac.th>

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพลงร่ำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์
The Development of Instructional Document for Fundamental Classic Guitar Skill by Folk Wisdom
Apply of Rum Wong Yorn Yook Song for Matthayom 4th

¹อุกฤษ ทุนประเสริฐ ²รองศาสตราจารย์มนัส วัฒนไชยยศ ³ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชล
วิโรจน์

¹U-krit Thunprasert ²Dr.Manat Wattanachaiyot ³Banjong Cholviroj

¹นักศึกษาปริญญาโท คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

¹Graduate student, Faculty of Humanities and Social Sciences, Dr.Manat Wattanachaiyot Rajabhat
University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

²Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat
University

³อาจารย์ ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

³Teacher, Faculty of Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1)พัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดย ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre – test) หลังเรียน (Post – test) แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปใน ด้านการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก

ผลการวิจัย พบว่า

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/ 83.22ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพในการทดลองใช้นวัตกรรม ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/ 80 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 24.97 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.59) คิดเป็นร้อยละ 83.22สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 15.07(ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.75) คิดเป็นร้อยละ 50.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 2 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

คำสำคัญ:เอกสารประกอบการสอน,ปฏิบัติคีตารคลาสสิก,ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop of handout on BasicGuitar-ClassicPractice by applying local wisdom of the period ram wong song for MathayomSuksa 4 students; the basic requirement of the program is 80/80, and 2) compare pre and post learning achievement by handout on BasicGuitar-ClassicPractice by applying local wisdom of the period ram wong song for MathayomSuksa 4 students. The research sample were 30 MathayomSuksa 4 students who were studying in the first semester, 2012 academic year at LomkaoPittayakom school, the sample obtained by simple random sampling method. The research instruments consist of handout on BasicGuitar-ClassicPractice by applying local wisdom of the period ram wong song, and pre-test and post-test evaluation.

The findings revealed as follows :

1. The efficiency of handout on BasicGuitar-ClassicPractice by applying local wisdom of the period ram wong song was 85.19.34/ 83.22, which established criteria of 80/80 as already hypothesized.

2. The studying achievement of students on BasicGuitar-ClassicPractice by applying local wisdom of the period ram wong song, the average score was 24.97 which higher than before studying, the average score was 15.07 at the .05 level of significant.

Keyword: The development, BasicGuitar-ClassicPractice, the Period Ram Wong Song

บทนำ

ดนตรีเป็นผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ วิถีชีวิต จึงสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ลักษณะนิสัย ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนภูมิปัญญาของผู้คนท้องถิ่นต่าง ๆ ในยุคสมัยต่างกัน ดังนั้น ดนตรีจึงเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างหนึ่งที่สามารถนำไปอ้างอิงได้ และนับได้ว่าเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าควรได้รับการบำรุงรักษา เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

ดนตรีสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงมีประโยชน์และช่วยพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกหลายประการ เช่น

1. ช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ปลดปล่อยอารมณ์ไม่ให้เครียด ผ่อนคลายอารมณ์ได้
2. ช่วยทำให้จิตใจสงบ และมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ช่วยพัฒนาด้านการเรียนรู้ โดยนำไปบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์
4. ช่วยเป็นสื่อกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีและใช้เป็นกิจกรรมทำร่วมกันของครอบครัวหรือเพื่อนฝูง เช่น การร้องเพลงและเต้นรำด้วยกัน

ผลงานทางดนตรีที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาโดยศิลปินในยุคสมัยต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและศิลปินทั้งหลาย และบ่งบอกถึงความ

มีอารยธรรมแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำชาติจึงมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และสืบทอดและพัฒนาให้คงอยู่ต่อไปเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป(ทรูปลูกปัญญาคอตคอม, 2555, ออนไลน์)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศว่าอุดมสมบูรณ์ไปด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ มรดกทางวัฒนธรรมและความรู้ทางภูมิปัญญาการพัฒนาการศึกษาในระบบนำไปสู่ภาวะขาดสมดุลแห่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยซึ่งเป็นคุณค่าแห่งปัญญา เป็นภูมิธรรมแห่งแผ่นดินคู่กับคนไทยและสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตถูกละเลยไปมาก วัฒนธรรมพื้นบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านที่เคยพัฒนาขึ้นมาใช้ให้เหมาะสมแก่สภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นอันแสดงออกมาในรูปของภาษา ขนบธรรมเนียม การละเล่นและวิถีการกินอยู่ถูกดูแลจนว่าโง่งเงาไปเดือนไม่เท่าเทียมวัฒนธรรมจากเมืองกรุง ชาวบ้านในส่วนภูมิภาคได้รับอิทธิพลหลายรูปแบบ โดยเฉพาะทางการศึกษาและสื่อมวลชน ก่อให้สูญเสียความภาคภูมิใจในพื้นที่วัฒนธรรมของตนเอง หมดความภูมิใจในถิ่นกำเนิดและรกรากวัฒนธรรมของตน ซึ่งเท่ากับได้สูญเสียจิตวิญญาณบนพื้นฐานที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้ให้เป็นมรดกวัฒนธรรม คนจำนวนมากเหล่านี้เป็นมหาชนของประเทศที่มีสภาพไม่เป็นตัวของตัวเองอีกต่อไป ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่เคยยอมรับก็ไม่ยอมรับ อีกทั้งถูกว่าเป็นของโบราณเป็นของเก่าคร่ำครึไม่ทันสมัย (สทศ, 2541 , น. 36)

เป็นเวลากว่า 40 ปีแล้วที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนิน เยี่ยมอาณาประชาราษฎร์ทั่วทุกท้องถิ่น และได้ทรงหยั่งรู้ทุกข์สุขของประชาชนอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง โดยเฉพาะในเรื่องการทำมาหากินของประชาชนในช่วงเวลาอันต่อเนื่องยาวนานของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เมื่อได้ทรงสดับปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ เป็นอันมากแล้ว ท้ายที่สุดจึงได้มีพระราชดำรัสเป็นเวลากว่าสิบปีมาแล้วว่า

"ประชาชนนั้นแหละเขามีความรู้ เขาทำงานมาหลายชั่วคนแล้วเขาก็น่าอย่างดี เขามีความเฉลียวฉลาด เขารู้ว่าตรงไหนควรทำกิจกรรมเขารู้ว่าที่ไหนควรเก็บรักษา"

จากพระราชดำรัสนี้ แม้มิได้ทรงใช้คำว่า "ภูมิปัญญาชาวบ้าน" แต่โดยสาระสำคัญก็บ่งบอกชัดเจนแล้ว เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ พระราชดำรัสนี้เป็นการปลุกไทยทั้งชาติให้ตื่นตัวและตื่นรู้ ว่าชาวบ้านไทยมีปัญญามีความรู้ที่ควรแก่การยอมรับและยกย่อง ผลต่อเนื่องสำคัญยิ่งก็คือชาวบ้านให้มากคนในราชการไม่ควรสมมุติตนเองว่ารู้ดีกว่า ฉลาดกว่าในความเป็นจริง คนราชการได้ถูกทำให้ความสำคัญและพิจารณาความคิด ความเห็น และการตัดสินใจของชาวบ้านเพื่อประโยชน์สุขของชาวบ้านให้มากที่สุด

การอนุรักษ์และสืบทอดผลงานทางดนตรีมีหลายวิธี นักเรียนสามารถทำได้โดยวิธีง่าย ๆ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าความเป็นมาของวงดนตรีประเภทต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

2. รวบรวมหรือจดบันทึกเกี่ยวกับผลงานทางดนตรีของศิลปินที่น่าสนใจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาหาความรู้ต่อไป

3. ถ้ามีโอกาสให้ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับงานดนตรี เพื่อดูข้อมูลหรือเรื่องราวเกี่ยวกับดนตรีและวิวัฒนาการทางดนตรี

4. เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี เช่น การแสดงดนตรี การจัดงานรำลึกถึงศิลปิน เป็นต้น

5. ถ้ามีโอกาสได้เรียนดนตรีโดยเฉพาะดนตรีพื้นบ้านควรให้ความสนใจและตั้งใจเรียนเพื่อสืบทอดงานดนตรีต่อไป

6. ให้ความสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับดนตรีในท้องถิ่นของตนและท้องถิ่นอื่น

สังคมทางดนตรีในแต่ละท้องถิ่น อาจจะไม่สามารถใช้รูปแบบที่ตายตัวได้เนื่องจาก ต่างพื้นที่มีความแตกต่างกันทั้งวัฒนธรรม ภาษา เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ผลที่ได้รับจึงต่างรูปแบบออกไป จึงเกิดเงื่อนไขในการขาดความสมดุลในระหว่างสังคมเมืองและชนบท

ภูมิปัญญา หมายถึง พื้นฐานความรู้ ความสามารถ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรม ความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ในการปรับตัว และดำรงชีพในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ในการปรับตัว และดำรงชีพในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมา อันเป็นผลของการใช้สติปัญญาปรับตัวให้เข้ากับสภาพต่าง ๆ ในพื้นที่ที่กลุ่มชนเหล่านั้นตั้งถิ่น

ฐานอยู่ รวมทั้งได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับกลุ่มอื่น

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ของการดำรงชีวิตของคนไทยที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อม ที่ประกอบด้วยแนวคิดในการแก้ปัญหาของตนเองจนเกิดการหลอมรวมเป็นแนวความคิดสำหรับแก้ปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งสามารถพัฒนาความรู้ดังกล่าว แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามกาลเวลาภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีมากมายหลายแขนง แต่มักจะถูกมองว่าล้าหลัง คนบางกลุ่มจึงไม่ค่อยให้ความนิยมและสืบสานกันมากนัก ส่วนใหญ่แล้วภูมิปัญญาท้องถิ่นมักสืบทอดบอกกล่าวกันเป็นการภายใน เช่น สูตรทำอาหาร หรือ ตำรับตำราต่าง ๆ ทำให้ไม่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป อาจจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น 10 ลักษณะ (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, 2555 ,ออนไลน์) ได้ดังนี้ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับการศึกษาภูมิปัญญาประเภทนี้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากมีพื้นฐานทางความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกัน สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยซึ่งเกี่ยวกับความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักนั้น ได้มีส่วนสร้างสรรค์สังคม โดยการผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม เนื่องจากประเพณีและพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ดำรงมาในท้องถิ่นสร้างขึ้นมา โดยเฉพาะเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจคนในสังคม ภูมิปัญญา

ประเภทนี้จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นอย่างมากดังจะเห็นได้จากประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญในประเทศไทยส่วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตของคนในสังคมแทบทั้งสิ้นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน เป็นการสร้างสรรค์งานศิลป์ต่างๆโดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหลังจากนั้นได้สืบทอดโดยการพัฒนาอย่างไม่ขาดสายกลายเป็นศิลปะที่มีคุณค่าเฉพาะถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้าน นอกจากมนุษย์จะนำอาหารมาบริโภคเพื่อการอยู่รอดแล้ว มนุษย์ยังได้นำเทคนิคการถนอมอาหารและการปรุงอาหารมาใช้ เพื่อให้ให้อาหารที่มีมากเกินความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานานซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังนำผักพื้นบ้านชนิดต่างๆมาบริโภคอีกด้วย ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน การละเล่นถือว่าเป็นการผ่อนคลายโดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์ในการละเล่นที่ประดิษฐ์มาจากธรรมชาติซึ่งแสดงให้เห็นวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างกลมกลืน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของแต่ละภาค เราสามารถพบหลักฐานจากร่องรอยของศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏกระจายอยู่ทั่วไป เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคนิค ความคิด ความเชื่อของบรรพ

บุรุษเป็นอย่างดี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้ส่วนมากแสดงออกถึงความสนุกสนาน และยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคม ซึ่งมีส่วนแตกต่างกันออกไปตามโลกทัศน์ของคนในภาคต่างๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในอดีตและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นปัจจัยสี่ ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ หากได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตได้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรมเทคโนโลยีและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้นถือเป็นการประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ซึ่งปัจจุบันไม่ได้รับความสนใจในการพัฒนาและส่งเสริมภูมิปัญญาประเภทนี้เท่าที่ควร หากมีการเรียนรู้และสืบทอดความคิดเกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมให้แก่เยาวชน จะเป็นการรักษาภูมิปัญญาของบรรพชนได้อีกทางหนึ่ง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื่องจากคนไทยมีอาชีพที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำนา ทำไร่ จึงทำให้เกิดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในการดำรงชีวิตเพื่อแก้ปัญหาหรืออ่อนน้อมเพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูกและเพื่อเพิ่มผลิตผลทางการเกษตรดังจะเห็นได้จากพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเกษตรทั่วทุกภูมิภาคของไทย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการอนุรักษ์บทเพลงร่ำวงย้อนยุคจากกลุ่มผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ ที่กำลังจะหายสาบสูญไปจากประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมาเราใช้รูปแบบของคนตรีตะวันตกมาใช้ จากที่ผ่านมาอาจจะไม่เหมาะกับการเรียนการสอนในบ้านจึงต้องการสร้างชุดการสอน เรื่อง การปฏิบัติคีตารคลาสสิกจากบทเพลงบ้านเรา เพื่อให้เกิดประโยชน์, เพื่อให้เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับคนไทยมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอน เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิ

ปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มทดลอง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นห้องเรียนทั้งหมด 2 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2554 โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/7 จำนวน 15 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/8 จำนวน 15 คน รวมจำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

2.1.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.1.2 แผนภาพระบบวงมือ สรีระท่าทางการปฏิบัติคีตารคลาสสิก

2.1.3 แผนภาพแสดงโน้ตดนตรีสากล

2.1.4 แบบทดสอบระหว่างเรียนในหน่วยที่ 1 – 3

2.1.5 แบบทดสอบวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตารคลาสสิก ระหว่างเรียนในหน่วยที่ 4 – 6

2.2 แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) เป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตารคลาสสิก

ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตารคลาสสิก

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การสร้างและการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตศิลป์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวง ย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนและกระบวนการสร้างดังนี้

3.1.1 เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อต่างๆ ให้ครอบคลุมกับเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนที่จะสร้าง

3.1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนดนตรี สื่อการเรียนการสอน และขั้นตอนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

สอนวิชาดนตรีศึกษาทฤษฎีโน้ตสากล เนื้อหาเกี่ยวกับดนตรี ในเรื่องการปฏิบัติคีตศิลป์ กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอน

3.1.3 สร้างเอกสารประกอบการสอนและจัดทำสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีสากล โดยแบ่งเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนออกเป็นทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการเรียนทั้งหมด 16 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1 หน่วยที่ 1 แนวคิดการพัฒนาเอกสารประกอบการสอน (จำนวน 2 ชั่วโมง)

2 หน่วยที่ 2 พื้นฐานการปฏิบัติทักษะคีตศิลป์เบื้องต้น (2 ชั่วโมง)

3 หน่วยที่ 3 การเล่นตามโน้ตสายเดี่ยว (จำนวน 2 ชั่วโมง)

4 หน่วยที่ 4 การปฏิบัติบันไดเสียงซีเมเจอร์ (C Major Scale) (จำนวน 1 ชั่วโมง)

5 หน่วยที่ 5 การปฏิบัติสองแนวทำนอง (จำนวน 3 ชั่วโมง)

6 หน่วยที่ 6 การเล่นตามเพลงที่กำหนด (จำนวน 4 ชั่วโมง)

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ (สาระดนตรี) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตศิลป์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวง ย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน

3.1.4 ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตศิลป์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตศิลป์พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวง ย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยได้จัดแบ่งการประเมินออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

สำหรับการประเมินและการให้ความหมายของค่าที่วัดได้ดังนี้ การประเมินแบ่งระดับ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การให้ความหมายโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

โดยผลการประเมินเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 ซึ่งแสดงว่าเอกสารประกอบการสอนฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงในเรื่องของการใช้อักษร การเน้นคำ คำแนะนำวิธีการใช้ให้ชัดเจน และควรจัดรูปภาพให้มีขนาดใหญ่เหมาะสมกับกระดาษ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญไว้ในตารางที่ 5 หน้า 100 ภาคผนวก ข

3.1.7 ผู้วิจัยปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง

3.1.8 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

1. การทดลองแบบรายบุคคล

(1: 1) ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนชุมนุมดนตรีสากลของโรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้าจังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยสุ่มเลือกนักเรียนในกลุ่มนักเรียนเก่ง 1 คน นักเรียนในกลุ่มปานกลาง 1 คน และนักเรียนในกลุ่มอ่อน 1 คน เพื่อให้ นักเรียนทดลองใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

จากการทดลองใช้ครั้งนี้พบว่า เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีข้อบกพร่องที่ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การใช้

เลือกใช้ภาพไม่สื่อความหมายกับผู้เรียน การเลือกใช้ภาษาและคำศัพท์ที่ยากเกินไปไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้เรียนไม่เข้าใจแผนภาพ ระบบนิว สรีระและการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก แผนภาพแสดงโน้ตสากล ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข เอกสารประกอบการสอนฯ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

2. การทดลองหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้จัดการเรียนการสอนจริง (Trial Run) ให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้าจังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน

พบว่า เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/ 83.22 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวม ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/ 80 ซึ่งได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 3 หน้า 74 ของบทที่

4

3. แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre – test) หลังเรียน (Post – test) เป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกและ ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนและกระบวนการสร้างดังนี้

ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจทั่วไปในด้านการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกมีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (multiple choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดการให้คะแนน คือ ถ้าผู้เรียนตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดผิดได้ 0 คะแนน ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนและกระบวนการสร้างดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาทั้งหมดในแต่ละหน่วยของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกำหนดให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ให้ครอบคลุมทุกหน่วยการเรียนรู้

2. สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกให้ครอบคลุมจุดประสงค์ทุกหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

3. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Face Validity) โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านคนตรีสากล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงและความถูกต้องของเนื้อหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญดังแสดงไว้ใน ภาคผนวก ก

4. ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียนแต่ละข้อกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยจัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหา ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาว่าแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียนแต่ละข้อสามารถวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากการพิจารณา ดังนี้

ให้ 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดได้ตามจุดประสงค์

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

5. หาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ในการคัดเลือกแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ไว้ใช้ต่อไป จากการนำมาคำนวณพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนอยู่ระหว่าง 0.60 –

1.00 ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้รายงานไว้ในตารางที่ 6 หน้า 99 ภาคผนวก ค

6. ปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนี้ให้เรียบร้อย

7. นำแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตารคลาสสิกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกเรียนชุมนุมดนตรีสากล ของโรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอบด้วยตนเอง แล้วตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนนข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้วจึงนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) แบบ Item Total Correlation รายข้อ และค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของ ปกรณ์ ประจัญบาน (2550) ผลการคำนวณค่าสถิติ ผู้วิจัยนำเสนอไว้ใน ตารางที่ 7 หน้า 98 ภาคผนวก ค ซึ่งมีค่าความยาก (p) ของข้อสอบอยู่ระหว่างอยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 0.70 ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 0.67 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.62 ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 0.34 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.8114

ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตารคลาสสิกมีลักษณะ

เป็นมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหัวข้อและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้

2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของกำหนดหัวข้อและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ IOC (Index of item Objective Congruence) นำข้อมูลที่รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence) แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.84 ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเกณฑ์การประเมินให้กะทัดรัดเข้าใจง่ายให้ตรงกับวัตถุประสงค์การศึกษา

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ก่อนการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติกิจกรรมพื้นฐาน

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งหมด ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการสอนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ระยะเวลาใน

การสอน 16 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน ใช้เวลาว่างปิดภาคเรียน สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนในเนื้อหาของแต่ละหน่วย ผู้วิจัยจะประเมินผลด้วยแบบทดสอบระหว่างเรียนในแต่ละบทต่างๆ เพื่อรวมผลการประเมินคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังการเรียน เอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกิจกรรมพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.วิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

2.วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบที (t-test Dependent)

ผลการวิจัย

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกิจกรรมพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/ 83.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพในการทดลองใช้นวัตกรรม ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/ 80 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.97 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.59) คิดเป็นร้อยละ 83.22 สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 15.07 (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.75) คิดเป็นร้อยละ 50.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/ 83.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยแต่ละหน่วยของเอกสารประกอบการสอนฯ คะแนนของนักเรียนทั้งหมด ได้ค่าเฉลี่ย 85.19 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด

ได้ค่าเฉลี่ย 83.22 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหาในแต่ละบทเรียนได้ถูกนำมาวิเคราะห์แยกออกให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากเนื้อหาที่มีความยากง่ายไม่ซับซ้อน ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยากตามลำดับ และเนื่องด้วยเอกสารประกอบการสอนฯ นี้ได้จัดทำในรูปของสื่อประสม ซึ่งเป็นการนำสื่อการเรียนรู้หลายอย่างมาสัมพันธ์กัน ตั้งแต่ สื่อตัวผู้สอน สื่อเอกสาร สื่ออุปกรณ์ดนตรี ซึ่งแต่ละชนิดมีจุดเด่นที่สนับสนุนประสิทธิภาพการเรียนรู้ต่อกัน จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสนใจที่จะเรียนรู้จนจบเนื้อหา ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ สกินเนอร์ (Skinner) ว่าด้วยการเสริมแรงข้อหนึ่งว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นรวดเร็วถ้าเนื้อหาสาระที่เรียนรู้ได้มีการจัดให้เป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก และการเรียนรู้ผลแห่งการปฏิบัติเป็นระยะๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะมุ่งทำสิ่งนั้นต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญชา วงศ์เชื้อ, (2551, ออนไลน์) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง เครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และคัพท์และเครื่องหมาย ทางดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 86.77/87.56 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่ระดับ 80/80 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นเรศ สมจันทร์ (2550) ศึกษาเรื่อง การสร้างและการใช้เอกสารประกอบการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ดนตรี)ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้น พบว่า เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้นมีค่า ประสิทธิภาพเท่ากับ 82.98/84.09 แสดงให้เห็นว่า เอกสารประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิภาพ และมี ค่าประสิทธิผล เท่ากับ 0.76 แสดงให้เห็นว่าเอกสาร ประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดีช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทลิ่มนิ้ว คือ เมโลเดียนได้ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ชีร พันธ์ ปิงแก้ว (2550, ออนไลน์) ที่ศึกษาเรื่อง เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติ เครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201การ ปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่า ทองเหลือง (Brass Instruments) สาระ การเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี ประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.45/93.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ 80/80 ที่ตั้งไว้

2.จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตาร ุทธศาสตร์พื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เป็นไป ตามจุดมุ่งหมาย แสดงว่าเอกสารประกอบการสอนฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ทดลองเป็นเครื่องมือที่มี

ประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ผลดี มากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมในชุด การสอนเน้นให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริง โดย ได้จัดเรียงลำดับของกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนจาก ง่ายไปยากมีการทดสอบและปรับปรุงเอกสาร ประกอบการสอนฯ ในด้านเนื้อหา เวลา กิจกรรม ตลอดจนการประเมินผล ให้มีความเหมาะสมและมีการ สาธิตให้การเรียนรู้ได้ดีก็ด้วยการลงมือสัมผัส ด้วยตนเอง

ในการสอนดังกล่าวนี้เป็นกรนำเอาแนวคิด และทฤษฎีการสอนของนักการศึกษาคนตรี และ คีต กวี ที่ได้ทำการทดลองสอนมาทำการทดลองใช้จน เป็นที่ยอมรับดังเช่น สอดคล้องกับแนวคิดของ ดิวอี้ (Dewey) ที่มีความเชื่อว่านักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ ดีด้วยการลงมือสัมผัสด้วยตนเอง เชื่อว่าการ ประกอบกิจกรรมด้วยตนเองจะทำให้เกิดการพัฒนา ไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และตรงตามแนวคิดของ ดร.ซินอิชิ ชูซูกิ นักการศึกษาคนตรีชาวญี่ปุ่นที่สอน ไวโอลินด้วยวิธีการจำเลียนแบบ โดยครูสาธิตให้นักเรียนดู แล้วนักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดความ ชำนาญ เช่นเดียวกับหลักการของ เบอร์เกตัน และ บอร์ดแมนนักการศึกษาชาวอเมริกาที่ว่า ควรสอน เนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีโดยใช้วิธีการ ผสมผสานประสบการณ์ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย การฟัง, การร้องเพลง, การเล่นเครื่องดนตรี, การ เคลื่อนไหวร่างกาย, การคิดสร้างสรรค์, การอ่านโน้ต และงานวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีร พันธ์ ปิงแก้ว (2550, ออนไลน์). ที่ศึกษาเรื่อง เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติ

เครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.6456 ซึ่งหมายความว่าเอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 3021 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอนทำให้นักเรียนมีความมีความรู้เพิ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.56 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ วรพรณ เทวะหะ (2554, ออนไลน์) ที่ศึกษาเรื่อง เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่องดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ กรกฎ ถนอมสิน(2554, ออนไลน์) ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีธอร์ค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ดนตรีสากล 2 รหัสวิชา ศ 30245 การฝึกปฏิบัติคีธอร์คชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยเกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอน และผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดเนื้อหา เวลา กิจกรรม ตลอดจนการประเมินผลที่เหมาะสมนั้น ช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีธอร์คคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนฯ ให้เกิดประสิทธิภาพผู้วิจัยควรพิจารณา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนควรมีกิจกรรมเตรียมไว้ให้นักเรียนบางคนที่ศึกษาบทเรียนเสร็จก่อนเพื่อนคนอื่น ๆ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับด้านดนตรีต่างๆ ทำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

1.2 ครูผู้สอนควรบรรยายเสริม นอกเหนือจากเนื้อหาที่มีในเอกสารประกอบการสอนฯ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

1.3 ในการสร้างเอกสารประกอบการสอนฯ ประกอบคำบรรยายนั้น ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเป็นข้อความสรุปสั้นๆ และควรมีภาพประกอบเนื้อหา เพื่อสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

1.4 การสอนการปฏิบัติกีตาร์ คลาสสิกนั้น ครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่าคนใดยังไม่สามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอน ในกิจกรรมดังกล่าว ก็สามารถให้นักเรียนฝึกฝนนอกเวลาได้ จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้วิจัยที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเอกสารประกอบการสอนฯ ควรทดลองทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเอกสารประกอบการสอนฯ รูปแบบต่างๆ ในระดับชั้นต่าง ๆ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการนำชุดการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเอกสารประกอบการสอนต่อไป

2.2 ควรขยายผลการทดลองใช้เอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปยังโรงเรียนต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกในวิชาดนตรีสากล

2.3 ผู้วิจัยควรทำการศึกษาวิจัยเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ประสบความสำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์มนัส วัฒนไชยยศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทองที่ให้คำแนะนำดูแลเอาใจใส่ตรวจแก้ไขอย่างละเอียด จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศูนย์ให้การศึกษารัฐบาลนครสวรรค์ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์นี้แล้วเสร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทความรู้และช่วยเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา ด้วยความเคารพอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

กิดานันท์ มะลิทอง (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.

กุมารี สุวรรณสิงห์. (2543). การศึกษา

ประสิทธิภาพของชุดการสอนการปฏิบัติ

- ขลุ่ยเพียงออเบื้องต้นในวิชาดนตรีไทย
ปฏิบัติตามความถนัด 1 (ส 029).
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จักรชัย ธรรมสอน และคณะ. (2553). **ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค**. การสำรวจ
ข้อมูลภาคสนาม ตำบลสว่างอารมณ์
อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี. วันที่
20-28 เมษายน 2554.
- จิตรลดา, โรงเรียน. (2539). **ศ.สถิตยในดวงใจนิ
รันตร์**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี. (2550). **อักษรควริยางค์ทางฆ้อง
วงใหญ่ ฉบับเพลงไม้นวม**. กรุงเทพฯ : โอ
เดียนสโตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2541). “ชุดการสอนระดับ
ประถมศึกษา” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
สื่อการสอนระดับประถมศึกษา. หน่วยที่
14 หน้า 494-500. นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2537). **ระบบสื่อการ
สอน**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยศ เรืองสุวรรณ. (2534). **หลักการทฤษฎี
เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา**.
กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2554). **สังคีตนิยม : ความ
ซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 10
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2534). **จิตวิทยาการสอนดนตรี**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2537). **หลักการของโคคายสู่การปฏิบัติ.
วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบ
โคคาย** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2535) **สาระดนตรีศึกษา : แนวคิดสู่แนว
ปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2545). **หนังสือเสริมความรู้ที่มีเนื้อหา
เกี่ยวกับศิลปะ ดนตรีคลาสสิก-บทเพลง
และการขับร้อง ระดับมัธยมศึกษา
กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ**.
- _____. (2537). **หลักการของโคคายสู่การปฏิบัติ.
วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบโค
คาย** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน คุปต์การ. (2541). **การศึกษา
ประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องสาระ
ทำนองของเพลงไทย
ผ่านทักษะการขับร้องสำหรับนักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- ชนิด อยู่โพธิ์. (2530). **หนังสือเครื่องดนตรีไทย**. พิมพ์
ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2530.

ธวัชชัย นาควงษ์. (2537). ระบบการสอนดนตรีแบบออร์ฟ. วารสารเพลงดนตรี. 1 (3) : 23.

ธีรพันธ์ ปิงแก้ว. (2550: ออนไลน์). เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.

(On-line). Available:

www.school.obec.go.th/plw/BKYP.doc

ทรูปลูกปัญญาคอตคอม. (2555). ภูมิปัญญาทางดนตรี. [On-line]. Available:

http://www.trueplookpanya.com/true/nowledge_detail.php?mul_content_id=2753

นเรศ สมจันทร์ .(2550). การสร้างและการใช้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ดนตรี)ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้น. (On-line).

Available:<http://www.gotoknow.org/blogs/books/view/0037>

นิภา โสภาสัมฤทธิ์. (2541). การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะการดีดจะเข้เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้ วิทยาลัยนาฏศิลป์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

บัญชา วงศ์ชื่อ. (2551). การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง เครื่องหมายแทนเสียง

เครื่องหมายกำหนดจังหวะและศัพท์และเครื่องหมาย ทางดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6. (On-line). Available:

<http://61.19.192.214/portfolio/bancha.pdf>

บุญชม ศรีสะอาด.(2539). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

_____. (2537). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญเลิศ มั่นปาน. (2543). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา

วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปกรณ์ ประจัญบาน. (2550). โปรแกรมวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน ด้วย t-test dependent samples.

ภาควิชาวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.

_____. (2550). โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานจากเครื่องมือวิจัย. ภาควิชาวิจัยวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.

ประกรณ์ ผันผาย. (2550). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ศ 30203 ดนตรีพื้นเมือง(สะล้อซอซึง) .

- (On-line). Available:
www.school.obec.go.th/plw/BKYK.doc.
- ประพาส ศุภผล. (2554). การใช้เอกสารประกอบการ
เรียนการเป่าขลุ่ยเพียงออ ชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 1. (On-line).
Available:<http://banpukkroo.com/board1/index.php?topic=5556.0>
- ประภาส บุญมั่ง. (2550: ออนไลน์). ศึกษาเรื่องการ
พัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดฝึก
ทักษะดนตรีเรื่อง ดนตรีไทย ในวิชาดนตรี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
(Online) Available:http://www.kroobannok.com/board_view.php?bid7060&bcat_id=
- ประหยัด จิระวรพงศ์. (2529). การศึกษา
ประสิทธิภาพของชุดการสอนประกอบ
หลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 3 วิชา
วิทยาศาสตร์ ที่สร้างขึ้นด้วยวิธีวิเคราะห์
ระบบให้สัมพันธ์กับความเป็นอยู่และปัญหา
ชนบทภาคกลาง. ปรินญาณินพนธ์
ปรินญาณินพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนคร
ินทร์วิโรฒประสานมิตร.
- ปิ่นทังชนิด ปัญญาสังข์. (2550). การสอนวิชาขับ
ร้องสากล : กรณีศึกษาโรงเรียนมีฟา
วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พงศ์ศักดิ์ ทองพันธ์. (2533). การเปรียบเทียบผล
การเรียนรู้โน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้ชุดการ สอนกับการสอนปกติ.

- ปรินญาณินพนธ์ปรินญาณินพนธ์.ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระเจนดุริยางค์. (2533). **Thai Music in Western
Notation**. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- พิชิต ชัยเสรี. (2553). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวง
ย้อนยุค**. การสำรวจข้อมูลภาคสนาม
ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์
จังหวัดอุทัยธานี. วันที่ 20-28 เมษายน
2554. (สัมภาษณ์)
- เพทาย บุญประคอง (2540). การ สร้างบทเรียนเทป
โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาดนตรี
เรื่องการฝึกปฏิบัติเป่าขลุ่ย ไทย ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานการ
ประถมศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญา
ณินพนธ์ปรินญาณินพนธ์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.
- ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ดันบรรจง. (2531).
สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2523). **เทคโนโลยีการเรียนการ
สอน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วรรณพรณ เทวะหะ. (2554: ออนไลน์) ศึกษาเรื่อง
เอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระ

- การเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง
ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.
(On-line). Available: http://classroom-krumeaw.blogspot.com/2012/06/blog-post_6301.html.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2546) การวิจัยในชั้นเรียน.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วาสนา ชาวหา. (2525). เทคโนโลยีทางการศึกษา.
ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2555). **ทรมเปิด**.
(ออนไลน์). เข้าถึงจาก:
<http://th.wikipedia.org/wiki/ทรมเปิด>
- วินัย วงษ์ใหญ่. (2525). **พัฒนาหลักสูตรและการ
สอนมิติใหม่**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรือง
สาส์น.
- วิชัย ดิสสระ. (2539). **การพัฒนาหลักสูตรและการ
สอน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิศิษฐ์ สิ้นสวัสดิ์. (2552). รายงานการใช้เอกสาร
ประกอบการเรียนชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วย
โน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2. [On-line]. Available:
<http://forum.koonkroo.info/index.php?topic=3191.0;wap2>
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. (2555).
ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น. (On-line).
Available:
<http://www.baanmaha.com/community/thread27948.html>
- วีระ ไทยพานิช. (2529). **การออกแบบระบบการ
เรียนวิธีการนำไปสู่การปรับปรุงการสอน**.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีระยุทธ ขนขุบล (2552). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการ
เรียน
เรื่อง ทฤษฎีดนตรีสากล ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1. (On-line). Available:
<http://bbznet.pukpik.com/scripts/view.php?user=sobkru&board=8&id=355&c=1&order=numtopic>
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2521). **จิตวิทยาพัฒนาการ**.
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์แพร่พิทยา.
- สังัด ภูเขาทอง. (2531). **การดนตรีไทยและทางเข้าสู่
ดนตรีไทย**. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้ว
การพิมพ์.
- สมศักดิ์ พนเสาวภาคย์. (2541). **การศึกษาเพื่อ
พัฒนาชุดการสอนการฝึกปฏิบัติห้องวง
ใหญ่**
เรื่องเพลงหมโรงร่มเกล้า. วิทยานิพนธ์
ปริญญาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมศักดิ์ สนใจ. (2542). **การพัฒนาชุดการสอนการ
อ่านและร้องโน้ตสากลในรายวิชา ดส**.

1114

คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชาดนตรี
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
สมหญิง กลั่นศิริ. (2525). เทคโนโลยีทางการศึกษา
เบื้องต้น. นครปฐม : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

สราวุฒิ ประเสริฐสังข์. (2554). การใช้ชุดการสอน
โปงลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน สำหรับ
นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [On-line]. Available:
http://kroobannok.com/board_view.php?b_id=79329&bcat_id=16

สันต์ ทโกมลบุตร(ผู้แปล). (2510). ราชอาณาจักร
สยาม โดย เดอะ ลาตุแบร์. กรุงเทพฯ:
ก้าวหน้า.

สุกรี เจริญสุข. (2540). การเรียนรู้เพื่อพัฒนา
สุนทรียภาพ: ดนตรี ศิลปะ และกีฬา.
วารสารครุศาสตร์ 26,1 (ก.ค.-ต.ค. 2540)
61-66.

สุชา จันทร์เอม. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่
13. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุดารัตน์ ชาญเลขา. (2535). การเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาขับร้องเพลง
ไทยของนักศึกษาวิทยาลัยครูที่เรียนโดยใช้
ชุดการสอนจุดจบกับการสอนแบบปกติ.
วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุมานัน รุ่งเรืองธรรม. (2526). กลวิธีการสอน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา. (2529). น้ำ: ป่อเกิดแห่ง
วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ:สมาคมสถาปนิก
สยาม.

สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์. (2538). วิธีการสอน **Teaching
methods**. กรุงเทพฯ : สกายนุกส์.

สุรางค์ ไคว่ตระกูล. 2541. จิตวิทยาการศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

_____. (2525). การเรียนการสอนรายบุคคล. พิมพ์
ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สถาบันพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.

เสาวนีย์ สีغبานันท์. (2528). การเรียนการสอน
รายบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
สถาบันพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ธารีวรรณ. (2533).
หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์
ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เฉลิมชัยการพิมพ์.

อุดม เขยกิจวงศ์. (2546). เรียนรู้ภูมิปัญญาและมรดก
ไทย จากครูแสดมปี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ภูมิปัญญา

Anderson, R.M. (1982). **Self instruction as a
method of preparing Elementary
Schools Social Studies Teacher Trainees
to Apply an Inductive Teaching Model.**

- Dissertation Abstracts International. 42
(11): 4795-A.
- Bloom, Benjamin S. (1976). **Human
Characteristic and School Learning.**
New york : Mcgraw – Hill.
- Dewey, John. (1963). **Experience and education.**
New york : Macmillan Publishing
Company.
- Good, Carter. V. (1973). **Dictionary of
Education. 3 ed** New york : Mcgraw –
Hill.
- Gordon, L. Modules. (1973). **O-A.** Florida :
Department of Education.
- Houston, and others. (1972). **Development
Instruction Modules.** Texas : College of
Education, University of Texas.
- McDonald, Ellen J.R. (1973). **The Development
and Evaluation of a Multi Media Self
Instructional Learning Activity Packages.**
Dissertation Abstracts International. 34: 35-
A.
- Sbaratta, Phillip A. (1975). **A Flexible Modular
System : An Experiment in Teaching
Freshmen Comparison.** Dissertation
Abstracts International. 36 : 1280-A.
- Tom C. Rhodes., Donald Bierschenk., Tim
Lautzenheiser., and John Higgins. (1991).
Essential elements. Milwaukee: Hal
Leonard.
- Vivas, David A. (1986). **The Design and
Evaluation of a Course in Thinking
Operations For First Graders in
Venezuela.** Dissertation Abstracts
International. 46 : 603-A

ภาคผนวก ซ

ตำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายอุกฤษ ทุนประเสริฐ
วัน เดือน ปีเกิด	23 กรกฎาคม 2528
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	134 หมู่ 8 ตำบลวังบาล อำเภอวังบาล จังหวัดเพชรบูรณ์ 67120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2547	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองเชลียง อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2552	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศ.บ.) ดนตรี (ดนตรีสากล) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2552	ครูผู้สอน โรงเรียนห่มเกล้าพิทยาคม อำเภอห่มเกล้า จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2555	ครูผู้สอน โรงเรียนโชติวิทยา อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2556	อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก